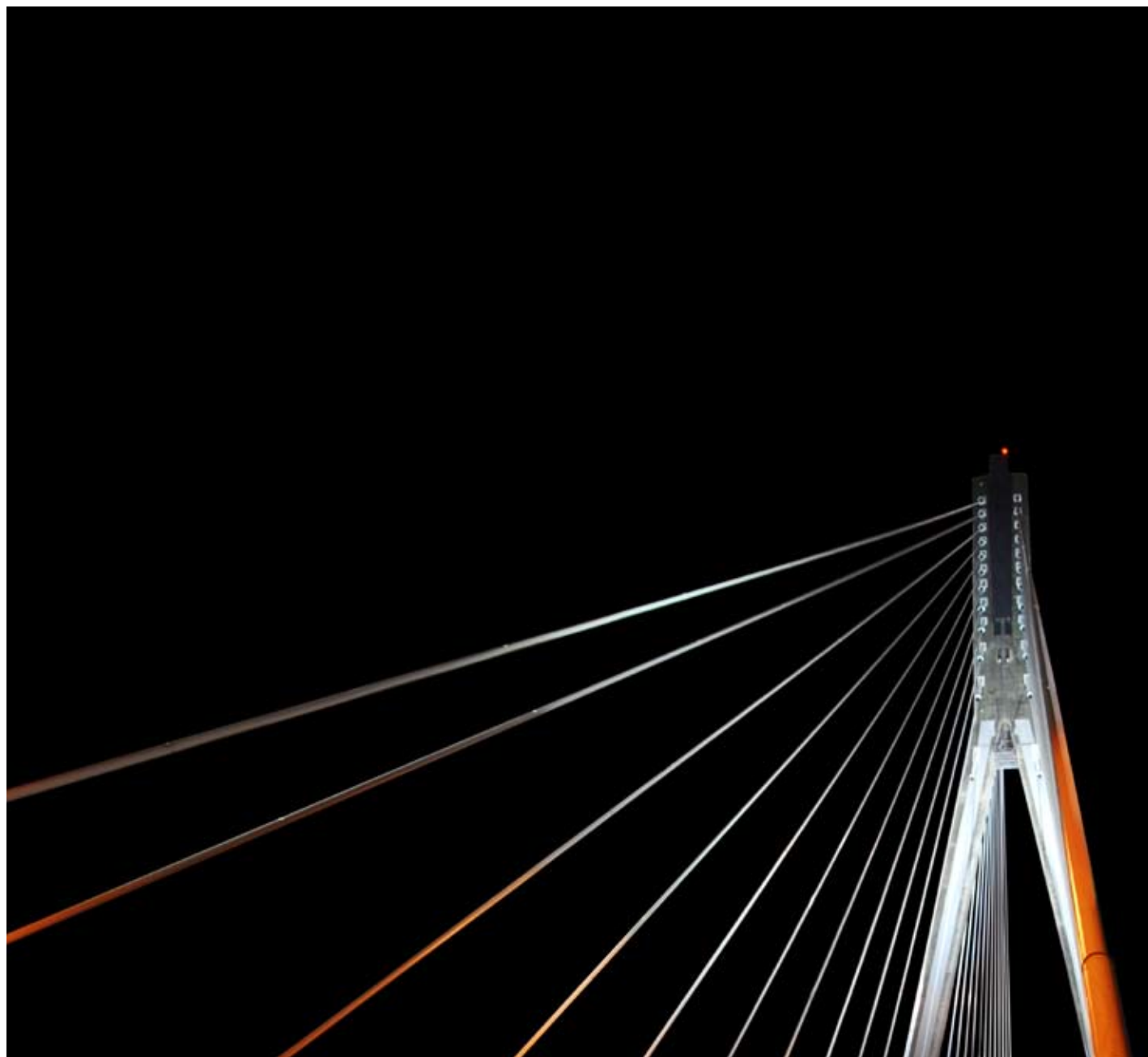

Raport Roczny Grupy TP za 2008 rok

**Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok****01 Wyniki finansowe i operacyjne
Grupy TP w 2008 roku****02 List Prezesa do akcjonariuszy****05 Podstawowe informacje o Grupie TP****07 Strategia Grupy TP****08 Siła****09 Koncentracja****10 Wartość****11 Działalność operacyjna****12 Klimat na rynku****13 Telefonía stacjonarna****14 Telefonía komórkowa****16 Sprzedaż i obsługa klienta****16 Sieci i systemy informatyczne****17 Zasoby ludzkie****17 Inicjatywy społeczne****21 Otoczenie regulacyjne****24 Opinia Członka Zarządu ds. Finansów****25 Wyniki za 2008 rok w poszczególnych
segmentach****25 Rentowność i kontrola kosztów****26 Przepływy pieniężne i nakłady
inwestycyjne****26 Optymalizacja finansowa****27 Proponowane wynagrodzenie
akcjonariuszy****28 Ład korporacyjny****28 Opis ładu korporacyjnego****32 Zarząd****34 Rada Nadzorcza****40 Sprawozdania finansowe****40 Skonsolidowany rachunek zysków i strat****41 Skonsolidowany bilans****43 Skonsolidowane zestawienie zmian w
kapitale własnym****44 Skonsolidowany rachunek przepływów
pieniężnych****46 Noty****93 Opinia biegłego rewidenta**

Grupa Kapitałowa Telekomunikacja Polska jest wiodącym operatorem telekomunikacyjnym w Polsce, obsługując sieci telefonii stacjonarnej, przesyłu danych i telefonii komórkowej. W 2008 roku, Grupa TP utrzymała pozycję lidera pod względem wartości sprzedaży we wszystkich trzech segmentach, kontrolując trzy czwarte rynku stacjonarnych usług głosowych, połowę rynku usług szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz, pod marką Orange, jedną trzecią rynku komórkowego. Przychody Grupy wyniosły 18,16 mld zł, a zysk netto: 2,19 mld zł.

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Przychody

w mln zł

*Pro forma, z uwzgl. zbycia spółki Ditel (wydającej książki telefoniczne)

2006	18.625
2007	18.166*
2008	18.165*

Marża operacyjna brutto

w mln zł

■ Jako % przychodów

*Pro forma, z uwzgl. zbycia spółki Ditel (wydającej książki telefoniczne)

2006	44,2%	8.239
2007	42,2%*	7.661*
2008	42,1%*	7.639*

Zysk na jedną akcję

w zł

2006	1,5
2007	1,64
2008	1,61

Wypłaty na jedną akcję

w zł

■ Dywidenda zwykła

■ Skup akcji

2006	1,4	0,5
2007	1,5	0,5
2008	1,5	

„Pomimo wpływu nieprzewidzianych czynników w czwartym kwartale, wyniki Grupy TP w 2008 roku okazały się zgodne ze wszystkimi zadeklarowanymi celami. Po raz kolejny dowiedliśmy, że potrafimy być konkurencyjni, a przy tym skutecznie dostosowywać się do nagłych zmian w otoczeniu rynkowym.”

Maciej Witucki
Prezes Zarządu

**Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok****Szanowni Państwo,**

Po zakończeniu roku, w którym Grupa TP stanęła wobec bezprecedensowych wyzwań rynkowych zarówno o charakterze lokalnym jak i globalnym, mam przyjemność zapewnić, że spółka jest w dobrej kondycji. Osiągnęliśmy solidne wyniki, zgodne z założonymi celami. Zarówno obecnym jak i nowym klientom oferowaliśmy atrakcyjne pakiety za odpowiednią cenę, opracowane z myślą o zaspokojeniu ich potrzeb – w domu, w biurze i w podróży. Przez cały rok koncentrowaliśmy się w dalszym ciągu na realizacji strategicznych celów ogłoszonych w połowie 2007 roku, podejmując jednocześnie szybkie lecz przemyślane działania w celu dostosowania się do zmieniającego się klimatu gospodarczego.

Sukcesy operacyjne

W 2008 roku utrzymaliśmy wiodącą pozycję pod względem wartości sprzedaży we wszystkich trzech segmentach rynku. To osiągnięcie dowodzi odporności naszych marek, a zarazem potwierdza słuszność przyjętej przez Grupę TP strategii rynkowej. Koncentrując się na intensywnym rozwoju sprzedaży dodatkowej i krzyżowej wśród istniejących klientów, zapewniamy im dostęp do najszerzej możliwej gamy produktów uzupełniających, oferowanych pod marką Orange i TP.

Zgodnie z założeniami naszej strategii, kontynuowaliśmy usprawnianie działalności podstawowej poprzez działania obejmujące między innymi uproszczenie struktury taryfowej w segmencie post-paid telefonii komórkowej oraz realizację projektów służących optymalizacji kosztów, w tym sprzedaż spółki zajmującej się wydawaniem książek telefonicznych oraz restrukturyzację portfela nieruchomości. Realizowaliśmy także plany związane z rozszerzaniem działalności, wprowadzając nowe produkty i usługi, w tym własny telewizyjny kanał sportowy pod marką Orange oraz telewizję satelitarną w pakiecie z szerokopasmowym dostępem do Internetu.

Ponownie wzrósł wskaźnik ogólnej satysfakcji klientów TP: z 62% w 2007 roku do 67% w 2008 roku. Jednocześnie lojalność klientów zwiększyła się na koniec grudnia do 62% (z 58% rok wcześniej). Także Orange notuje korzystne wskaźniki satysfakcji klientów, co pozwala zakładać utrzymanie wiodącej pozycji na rynku.

Przychody w skali roku nie uległy zmianie (zgodnie z zadeklarowanym celem), co oznacza rzeczywisty postęp w porównaniu z 2007 rokiem, w którym Grupa TP odnotowała spadek przychodów o 2,1%. Utrzymanie przychodów na tym samym poziomie było możliwe dzięki stabilnym wynikom w segmencie telefonii komórkowej, przywróceniu wysokiego wzrostu w segmencie szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz niższemu spadkowi przychodów z usług głosowych telefonii stacjonarnej.

W segmencie telefonii stacjonarnej nastąpiło znaczące spowolnienie spadku przychodów: do 3,2% (w porównaniu ze spadkiem o 8,0% rok wcześniej). W czwartym kwartale, udało się niemal całkowicie zahamować erozję przychodów w tym segmencie, a spadek wyniósł zaledwie 0,3%. Przychody ze stacjonarnych usług głosowych spadły o 10,6% (podczas gdy w 2007 roku zmniejszyły się o 11,8%), ale spadek ten został w blisko czterdziestu procentach zrównoważony przez dwucyfrowy wzrost przychodów ze stacjonarnych usług szerokopasmowego dostępu do Internetu. Przychody z tych usług wzrosły rok do roku o 17,1% (w porównaniu ze wzrostem o 6,9% w 2007 roku).

W segmencie telefonii komórkowej, osiągnęliśmy w skali roku wzrost przychodów o 7,1%, to jest na podobnym poziomie co w 2007 roku. Są to korzystne wyniki, zważywszy na coraz bardziej dostrzegalne nasycenie rynku i rosnącą konkurencję ze strony nowych graczy: według wewnętrznych szacunków Grupy TP, nowi operatorzy przejęli w 2008 roku około 30% całkowitego wzrostu rynku komórkowego w Polsce. Ponadto, w drugim półroczu nastąpiło widoczne spowolnienie wzrostu przychodów Grupy w tym segmencie, co było częściowo następstwem wprowadzonej w maju obniżki stawek MTR.

Korzystne wyniki mimo niesprzyjającego klimatu na rynku

Rok 2008 przyniósł ożywienie na rynku usług telekomunikacyjnych w Polsce: według naszych szacunków, wzrost rynku pod względem wartości sprzedaży osiągnął 5,5%, podczas gdy w 2007 roku, kiedy weszło w życie szereg bardzo niekorzystnych decyzji regulacyjnych, wyniósł jedynie 1,4%. Jednak ogólna sytuacja rynkowa – zarówno w aspekcie wewnętrznym, jak i w szerszym kontekście rynków finansowych – była bez wątpienia trudna, zwłaszcza w czwartym kwartale.

W ostatnim kwartale 2008 roku nastąpił gwałtowny spadek wartości złotego względem euro i dolara (odpowiednio o 22% i 25%). Pragnę jednak z satysfakcją stwierdzić, że podjęliśmy natychmiastowe działania w celu ograniczenia wpływu osłabienia złotego na poziom wydatków komercyjnych (zmiany kursów walutowych przekładają się bowiem na ceny telefonów komórkowych). Dzięki szybkiej reakcji, wpływ na GOM w tym zakresie udało się w dużej mierze zrównoważyć poprzez optymalizację kosztów w innych obszarach działalności. Mimo to, w związku z obciążeniem wyniku ze względu na konieczność przeliczania na złotówki zobowiązań operacyjnych i finansowych denominowanych w walutach obcych, wahania kursowe wpłynęły w widoczny sposób na GOM i zysk netto.

Ponadto, w listopadzie podpisaliśmy z organizacjami związkowymi nową Umowę Społeczną, zgodnie z którą w latach 2009-2011 programem odejść dobrowolnych ma być objętych 4900 pracowników. W związku z tym, utworzyliśmy rezerwę restrukturyzacyjną w wysokości 182 mln zł, co również wyraźnie wpłynęło na wysokość zysku netto.

**Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok**

Pomimo tych niekorzystnych czynników, rygorystyczna kontrola i optymalizacja kosztów pozwoliła nam utrzymać rentowność na założonym poziomie: marża GOM wyniosła 42,1% wobec celu na poziomie 42-44%. Warto przy tym zaznaczyć, że niekorzystne zmiany kursów walutowych w czwartym kwartale przełożyły się bezpośrednio na spadek marży GOM w całym roku o 0,7 punktu procentowego.

Jednocześnie regulator wszczął postępowanie, którego celem jest podjęcie do końca 2009 roku decyzji w sprawie podziału funkcjonalnego TP S.A. Chociaż krok ten nie wpłynął bezpośrednio na naszą działalność, to jednak jego potencjalne implikacje mogą być w przyszłości bardzo znaczące. Dlatego TP przedstawiła plan działań pod nazwą „Równowaga dostępu”, jako rozwiązanie alternatywne, zwiększające przejrzystość naszych działań na rynku hurtowym. Wdrożenie tego rozwiązania byłoby szybsze i tańsze, w porównaniu do proponowanego przez regulatora podziału funkcjonalnego.

Perspektywy

Nasza działalność inwestycyjna w 2008 roku była nakierowana na przyszłość, na nadchodzące zmiany w biznesie komórkowym, na budowaniu silnej pozycji w segmentach szerokopasmowego dostępu do sieci, kontentu i na rozwój oferty TV. Grupa TP ma zamiar nadal być silnym liderem wzrostu rynku telekomunikacyjnego, jednak możliwe jest to jedynie przy zachowaniu uzasadnionych ekonomicznie zwrotów z takich inwestycji.

Panuje duża niepewność co do rozwoju sytuacji gospodarczej w 2009 roku i w latach następnych, przy czym w bliskiej perspektywie pogorszenie warunków rynkowych wydaje się nieuchronne. W tych okolicznościach, należy jeszcze ostrożniej planować kierunki rozwoju działalności, skupiając się na już realizowanych projektach, które mogą w krótkim czasie przynieść korzyści Grupie TP.

W 2009 roku skoncentrujemy się zatem na aspekcie strategii związanym ze wzmacnianiem działalności podstawowej. Kluczowe zadania w tym obszarze to:

- dalszy istotny wzrost sprzedaży uzupełniającej usług telewizyjnej cyfrowej i szerokopasmowego dostępu do Internetu wśród istniejących abonentów telefonii stacjonarnej,
- zdwojenie wysiłków na rzecz wzmocnienia podstaw działalności w segmencie telefonii komórkowej, z naciskiem na budowanie wartości poprzez stymulowanie wzrostu liczby klientów post-paid,
- maksymalizacja liczby klientów korzystających z wielu usług Grupy TP poprzez promowanie stacjonarnych usług głosowych i szerokopasmowego dostępu do Internetu pod marką Orange,
- przyspieszenie zmian modelu biznesowego, które umożliwią optymalizację kosztów operacyjnych przy zachowaniu silnej struktury finansowej.

Drugi aspekt strategii Grupy TP, związany z rozszerzaniem działalności na nowe obszary, wymaga obecnie ostrożniejszego podejścia. Będziemy oceniać wszelkie możliwości wzrostu zewnętrznego względem bardzo rygorystycznych kryteriów. Zamierzamy przy tym kontynuować te projekty biznesowe, które są już realizowane, w tym dotyczące wprowadzanych właśnie usług telewizyjnych oraz nowatorskich rozwiązań z zakresu e-zdrowia i usług finansowych.

Na koniec pragnę ponownie zadeklarować, że Grupa TP będzie nadal przestrzegać konserwatywnych zasad finansowych, które tak dobrze sprawdziły się w ubiegłym roku i które będą naszym kapitałem w nadchodzącym trudnym okresie. Chociaż zdaniem wielu komentatorów, rynek polski jest bardziej odporny na skutki kryzysu niż rynki w krajach ościennych, to jednak nie zamierzamy polegać na tej opinii. Chcemy kontynuować systematyczne i kompleksowe prace w zakresie analizy ryzyka i planowania awaryjnego, a w najbliższych miesiącach będziemy wraz z innymi członkami Zarządu regularnie informować Państwa o rozwoju sytuacji.

Podsumowanie

Pomimo wpływu nieprzewidzianych czynników w czwartym kwartale, wyniki Grupy TP w 2008 roku okazały się zgodne ze wszystkimi zadeklarowanymi celami. Po raz kolejny dowiedliśmy, że potrafimy być konkurencyjni, a przy tym skutecznie dostosowywać się do nagłych zmian w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym. Osiągnięcia te zawdzięczamy ciężkiej pracy i zaangażowaniu pracowników Grupy TP – i w tym miejscu chciałbym im wszystkim serdecznie za to podziękować.

Jako spółka, będziemy nadal dążyć przede wszystkim do budowania wartości, gdyż przekłada się to na stabilizację wyników finansowych. W 2009 roku zamierzamy w dalszym ciągu wykorzystywać nasze atuty, dążąc niestrudzenie do powiększania przewagi nad konkurencją, co pozwoli nam zachować wiodącą pozycję w tym pełnym wyzwań okresie.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezes Zarządu
31.03.2009

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Przychody z usług telefonii stacjonarnej

w mln zł

10.494

Przychody z usług telefonii komórkowej

w mln zł

8.635

Grupa TP jest wiodącym operatorem telekomunikacyjnym w Polsce. Obsługuje sieci telefonii stacjonarnej, przesyłu danych i telefonii komórkowej. 49,79% akcji TP S.A. jest w posiadaniu France Telecom. W 2008 roku, przychody Grupy wyniosły 18,16 mld zł, a zysk netto: 2,19 mld zł.

Celem Grupy TP jest zapewnienie najwyższej satysfakcji klientom i atrakcyjnego zysku akcjonariuszom poprzez osiągnięcie pozycji najchętniej wybieranego dostawcy usług telekomunikacyjnych, multimedialnych i rozrywkowych, korzystającego z nowoczesnych i ekonomicznych technologii.

Przychody

w mln zł

18.165 mln

0,0%*

*Pro forma, z uwzgl. zbycia spółki Ditel (wydającej książki telefoniczne)

2006	18.625
2007	18.166*
2008	18.165*

Klienci usług szerokopasmowego dostępu do Internetu

2,4 mln

+13,5%

2006	1,7
2007	2,2
2008	2,4

Klienci telefonii komórkowej

14,2 mln

2006	12,5
2007	14,2
2008	14,2

Raport Roczny Grupy TP za 2008 rok

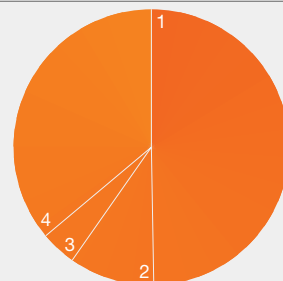
Struktura własnościowa kapitału zakładowego TP S.A., na podstawie posiadanych przez Spółkę danych, na dzień 26 lutego 2009 roku (data publikacji raportu kwartalnego za czwarty kwartał 2008 roku).

Struktura własnościowa kapitału zakładowego TP S.A. na koniec 2008 roku

1	France Telecom	49,79%
2	Capital Research & Management Company ¹	10,11%
3	Skarb Państwa ²	4,15%
4	Pozostali akcjonariusze	35,95%

¹ Dane na dzień 6 listopada 2008 roku (zgodnie z oficjalnym zawiadomieniem z Capital Research & Management Company)

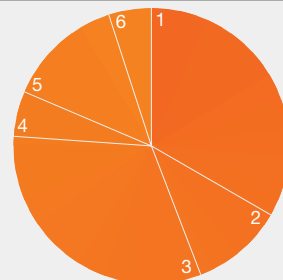
² Dane zgodne z liczbą akcji zarejestrowanych przez Skarb Państwa podczas Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy TP S.A., które odbyło się w dniu 16 stycznia 2009 roku

Struktura przychodów Grupy TP

2008

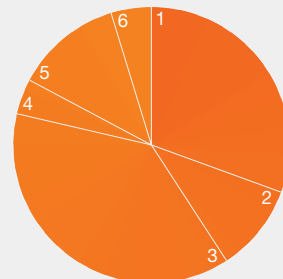
1	Telefonia komórkowa – oferta detaliczna	33,6%
2	Telefonia komórkowa – połączenia międzyoperatorskie	10,6%
3	Telefonia stacjonarna – oferta detaliczna usług głosowych	32,0%
4	Telefonia stacjonarna – oferta hurtowa	5,3%
5	Przesył danych	13,6%
6	Sprzedaż towarów i inne	4,9%

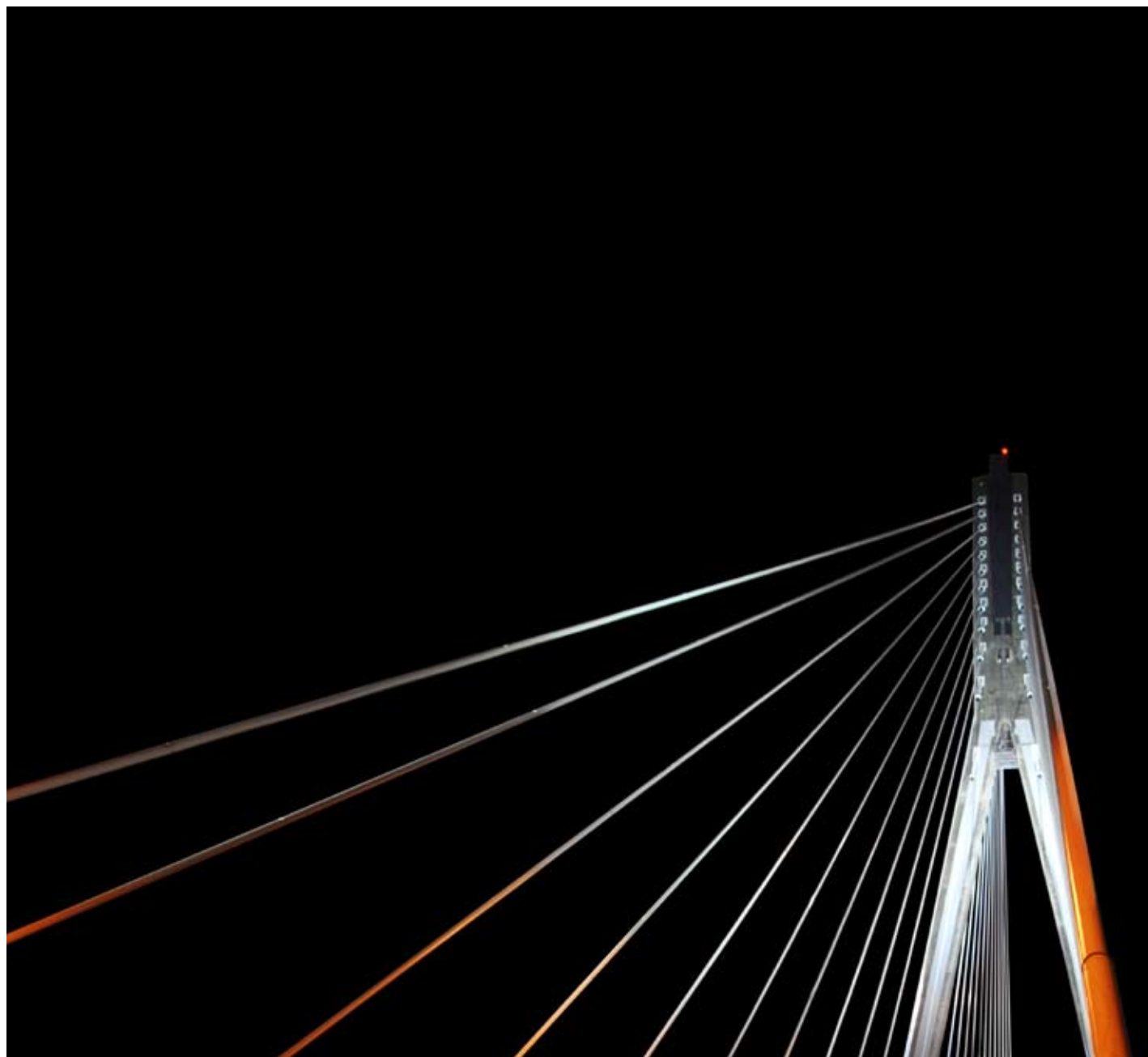
2007*

1	Telefonia komórkowa – oferta detaliczna	30,8%
2	Telefonia komórkowa – połączenia międzyoperatorskie	10,3%
3	Telefonia stacjonarna – oferta detaliczna usług głosowych	37,6%
4	Telefonia stacjonarna – oferta hurtowa	4,3%
5	Przesył danych	12,4%
6	Sprzedaż towarów i inne	4,6%

* Pro forma: bez przychodów Ditel

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

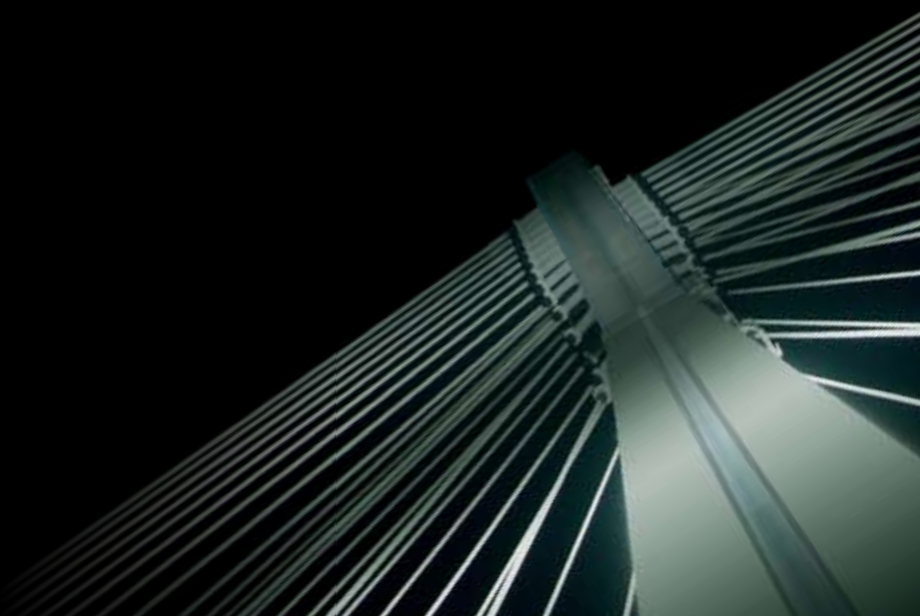

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

sila

W 2008 roku Grupa TP po raz kolejny wykazała wysoką odporność, utrzymując wiodącą pozycję pod względem wartościowym zarówno na rynku telefonii stacjonarnej, jak i komórkowej. TP i Orange należą do najlepiej rozpoznawalnych marek w Polsce. Będąc tak silnie zakorzenioną na rynku, Grupa TP kontynuuje rozwój, dostosowując ofertę do zmieniających się potrzeb klientów – w domu, w biurze i w podróży, a jednocześnie wprowadzając nowe usługi, takie jak telewizja cyfrowa.

Pozytywne sygnały ze strony klientów dowodzą, że pomimo niepewnej sytuacji gospodarczej zapotrzebowanie na wysokiej jakości usługi telekomunikacyjne za konkurencyjną cenę jest na rynku polskim nadal wysokie. Wartościowe marki i największa baza klientów w Polsce decydują o sile Grupy TP.

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

koncentracja

Przez cały 2008 rok Grupa TP podejmowała działania na rzecz usprawnienia procesów administracyjnych i sprzedaży, inwestując selektywnie w projekty, które w przyszłości powinny zaowocować wzrostem efektywności. Wdrożenie nowego zintegrowanego systemu informatycznego i sieciowej platformy sprzedażowej dostępnej w trybie on-line nie tylko pomaga usprawnić obsługę klientów, lecz także ułatwia zarządzanie zmianami.

Aby w obecnej sytuacji gospodarczej osiągnąć założone cele, konieczna jest pełna koncentracja działań. Grupa TP koncentruje wysiłki na wzroście konkurencyjności poprzez wewnętrzną kontrolę kosztów. Grupa przyjęła obecnie jeszcze bardziej wyważone podejście do kwestii ewentualnego wzrostu zewnętrznego.

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

wartość

W 2008 roku Grupa TP po raz kolejny udowodniła, że ma właściwą strukturę finansową. Na trudnym rynku utrzymała wysokie wolne przepływy pieniężne i kontynuowała stopniowe osiągnięcie celów strategicznych wyznaczonych w połowie 2007 roku. Przeprowadziła także poważną operację refinansowania i utrzymała korzystną ocenę ratingową – powyższe osiągnięcia potwierdzają solidną pozycję Grupy TP na rynkach finansowych.

W perspektywie 2009 roku, Grupa deklaruje, że będzie nadal dążyć do zapewnienia wzrostu wartości dla wszystkich akcjonariuszy, właściwego traktowania klientów i pracowników oraz utrzymania rentowności.

Wstęp

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Według szacunków Grupy TP, rynek usług telekomunikacyjnych w Polsce wzrósł w 2008 roku o 5%. Mimo rosnącej konkurencji we wszystkich segmentach rynku oraz presji ze strony regulatora w zakresie stawek za zakańczanie połączeń w sieciach komórkowych i cen usług w ofercie hurtowej, Grupa osiągnęła dobre wyniki i sprostała wyzwaniom, utrzymując wiodącą pozycję pod względem wartości sprzedaży na wszystkich kluczowych rynkach.

Klimat na rynku

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Według szacunków Grupy TP, rynek usług telekomunikacyjnych w Polsce wzrósł w 2008 roku o 5,5% (według wartości sprzedaży), co było wypadkową wzrostu o 10% w segmencie telefonii komórkowej oraz spadku o 1,5% w segmencie telefonii stacjonarnej. Zgodnie z przewidywaniami, w drugim półroczu tempo wzrostu znacznie spadło, ale i tak dane całoroczne oznaczają istotne ożywienie w porównaniu z 2007 rokiem, kiedy w następstwie niekorzystnych decyzji regulacyjnych wzrost wyniósł jedynie 1,4%.

Rynek w dalszym ciągu ewoluuje, przy czym najistotniejszą trwałą tendencją jest wypieranie telefonii stacjonarnej przez telefonię komórkową, co znajduje odzwierciedlenie w modelu biznesowym TP. Wolno lecz systematycznie spada wskaźnik penetracji dla telefonii stacjonarnej: na koniec 2008 roku wyniósł 74% gospodarstw domowych, podczas gdy rok wcześniej było to 77%. W miarę jak wskaźnik penetracji dla kart SIM, który na koniec 2008 roku przekroczył 115%, zbliża się powoli do poziomu nasycenia, spada dynamika wzrostu liczby użytkowników telefonów komórkowych.

Otoczenie konkurencyjne

Wprowadzenie usług konwergentnych przez operatorów telewizji kablowej i sieci komórkowych oraz wejście na rynek operatorów świadczących usługi poprzez sieć TP na podstawie umów hurtowej odsprzedaży abonamentu (WLR), hurtowej sprzedaży szerokopasmowej transmisji danych (BSA) i dzierżawy pętli lokalnej (LLU) spowodowało nasilenie konkurencji w segmencie telefonii stacjonarnej. W segmencie telefonii komórkowej, w wyniku wejścia na rynek czwartego operatora infrastrukturalnego oraz kilku operatorów wirtualnych, trzej wiodący operatorzy komórkowi stracili szacunkowo 2,9% udziału w rynku (w ujęciu ilościowym).

Perspektywy na 2009 rok

W 2009 roku spodziewane jest co prawda spowolnienie rozwoju gospodarczego, ale zdaniem większości analityków gospodarka polska okaże się bardziej odporna na skutki kryzysu niż gospodarki innych państw europejskich. W założeniach budżetowych rząd przyjął, że w 2009 roku produkt krajowy brutto wzrośnie o 3,7%. Rynek telekomunikacyjny jest w pewnym stopniu niezależny od rozwoju ogólnej sytuacji rynkowej, między innymi z tego względu, że rozwiązania telekomunikacyjne pomagają przedsiębiorstwom w optymalizacji kosztów. Ponadto, w części sąsiednich branż, w tym reklamy internetowej, płatnej telewizji, handlu elektronicznego i usług teleinformatycznych, przewiduje się kontynuację wzrostu, choć z niższą dynamiką.

Niezależnie od powyższych przewidywań analityków, Grupa TP przyjęła znacznie ostrożniejsze szacunki: wzrost PKB o 1% oraz utrzymanie wartości rynku telekomunikacyjnego na niezmiennym poziomie – przy dalszym spadku przychodów z usług telefonii stacjonarnej, zrównoważonym w dużej mierze przez dalszy dynamiczny wzrost w segmencie szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz wolniejszy wzrost w segmencie telefonii komórkowej. Grupa zakłada także stabilizację kursów walutowych na obecnych poziomach, co pozwoli Polsce kontynuować przygotowania do wejścia do strefy euro w średniej perspektywie.

Telefonia stacjonarna

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Udział w rynku usług głosowych telefonii stacjonarnej

w % (wg udziału w ruchu w sieci TP, dla segmentu klientów indywidualnych i biznesowych)

Połączenia międzystrefowe

2006	75,3
2007	75,2
2008	74,5

Połączenia do sieci komórkowych

2006	77,7
2007	79,1
2008	78,9

Połączenia międzynarodowe

2006	66,6
2007	67,9
2008	66,7

Połączenia lokalne

2006	80,6
2007	79,7
2008	78,9

Przychody Grupy TP z usług telefonii stacjonarnej wyniosły w 2008 roku 10.494 mln zł i były o 3,2% niższe w porównaniu z wynikami pro forma za 2007 rok. Spadek przychodów wynikał przede wszystkim z wypierania telefonii stacjonarnej przez telefonię komórkową, wpływu decyzji regulacyjnych oraz postępującej liberalizacji rynku. Dynamika tego spadku była jednak znacznie niższa niż w 2007 roku, kiedy przychody Grupy TP z usług telefonii stacjonarnej zmniejszyły się o 8,0%. Ogółem, rynek telefonii stacjonarnej w Polsce stracił w 2008 roku jedynie 1,4% (w ujęciu wartościowym), podczas gdy rok wcześniej spadek wyniósł 6%. Obecne spowolnienie spadku wiąże się głównie z tym, że w 2007 roku na wartość rynku wpłynęło negatywnie szereg decyzji regulacyjnych.

Usługi głosowe

W 2008 roku nadal narastała konkurencja na rynku telefonii stacjonarnej. Operatorzy sieci kablowych rozszerzali zasięg oferty stacjonarnych połączeń głosowych i dostępu do Internetu, a operatorzy komórkowi wprowadzali nowe oferty ze strefą domową i obniżki cen za połączenia głosowe, starając się przyciągnąć abonentów telefonii stacjonarnej. Ponadto, rosnąca liczba łączących TP jest obsługiwana przez innych operatorów na mocy umów WLR, a ponadto lokalne pętle abonenckie mogą być obecnie dzierżawione przez konkurencję w ramach uwolnienia pętli lokalnej.

W warunkach tak silnej konkurencji, Grupie TP udało się doprowadzić do spowolnienia erozji przychodów z usług głosowych telefonii stacjonarnej – przychody te spadły w skali roku o 10,6% (w porównaniu ze spadkiem o 11,8% w 2007 roku). W skali całego rynku nastąpiła stabilizacja średnich przychodów na łączce (ARPL). Dzięki stymulacji ruchu w wyniku

wprowadzenia nowych planów taryfowych TP skutecznie obroniła udział w rynku pod względem wielkości ruchu – udział ten zmniejszył się zaledwie o 0,8 punktu procentowego.

Usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu

Grupa TP kontynuowała realizację strategii zakładającej kompensowanie erozji przychodów z usług głosowych poprzez rozwijanie usług szerokopasmowego dostępu do Internetu. Dwucyfrowy wzrost przychodów z szerokopasmowego dostępu do Internetu (o 17,1% do 1.446 mln zł) w około 40% zrównoważył spadek przychodów z usług głosowych.

Rok 2008 przyniósł dynamiczny wzrost rynku usług szerokopasmowego dostępu do Internetu w Polsce. Wojna cenowa pomiędzy operatorami straciła na intensywności, a ogólna liczba klientów wzrosła w skali roku o 13,4%, podczas gdy w ujęciu wartościowym rynek wzrósł o 17,4% (w porównaniu ze wzrostem o 5,7% w 2007 roku oraz o 8,2% w 2006 roku). Grupa TP utrzymała udział w rynku na poziomie 50% (według wartości sprzedaży). Przyczyniły się do tego skuteczne działania na rzecz utrzymania klientów poprzez oferowanie usług szerokopasmowego dostępu do Internetu w pakiecie z telewizją satelitarną, co pozwalało konkurować z operatorami telewizji kablowej na równych warunkach. Jednocześnie średnie przychody TP z detalicznych usług szerokopasmowego dostępu do Internetu w przeliczeniu na jednego abonenta (ARPU) zwiększyły się o 7,3%, co potwierdza skuteczność przyjętej przez Grupę strategii konkurowania przede wszystkim pod względem wartości usług, a nie ich ceny.

Przychody z usług szerokopasmowych

w mln zł

2006	1.175
2007	1.235
2008	1.446

Udział w rynku usług szerokopasm. (wg wartości sprzedaży)

w %

2006	51,1
2007	50,2
2008	50,0

Klienci detalicznych usług szerokopasmowych

w tys.

2006	1.712
2007	2.028
2008	2.193

Udział w rynku usług szerokopasm. (wg liczby klientów)

w %

2006	43,6
2007	41,4
2008	39,6

Penetracja usług szerokopasmowych

w % gospodarstw domowych

2006	28,0
2007	34,5
2008	38,8

Klienci usług telewizji cyfrowej

w tys.

2006	3
2007	40
2008	113

Telefonia komórkowa

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Przychody z usług telefonii komórkowej

w mln zł

2006	7.532
2007	8.064
2008	8.635

Klienci telefonii komórkowej

w mln

2006	12.521
2007	14.158
2008	14.182

Pomimo rosnącej konkurencji i presji ze strony regulatora, należący do Grupy TP operator komórkowy PTK Centertel utrzymał wiodącą pozycję, osiągając na koniec 2008 roku 33,3% udziału w rynku (w ujęciu wartościowym). Przychody z usług telefonii komórkowej nadal stabilnie rosły: o 7,1% w skali roku, do poziomu 8.635 mln zł. Dynamika wzrostu spadła w drugim półroczu (do 3,8% w czwartym kwartale), do czego przyczyniło się ogólne pogorszenie sytuacji gospodarczej oraz przejmowanie udziału w rynku przez nowych operatorów.

Według szacunków Grupy, rynek usług telefonii komórkowej w Polsce, w ujęciu wartościowym, wzrósł w 2008 roku o 10%, podczas gdy w 2007 roku wzrost wyniósł 6,9%. W tym samym okresie, wraz ze wzrostem wskaźnika penetracji dla kart SIM do 115%, zmalała dynamika wzrostu liczby klientów. Nowi gracze na rynku, to jest czwarty operator infrastrukturalny P4 oraz kilku kolejnych operatorów wirtualnych, przejęli część udziału w rynku kosztem trzech największych operatorów. Według szacunków Grupy TP, łącznie przypadło na nich 30% przyrostu rynku pod względem wartości oraz prawie 50% aktywacji netto.

W warunkach rosnącego nasycenia rynku i ostrej konkurencji, Grupa TP osiągnęła solidny wzrost przychodów – poprzez ewolucję struktury

klientów oraz stymulację ruchu. Dzięki skoncentrowaniu się na bardziej wartościowych klientach post-paid, ich udział w strukturze przychodów wzrósł na koniec 2008 roku do 43,5%. Warto podkreślić, że udało się zwiększyć bazę klientów w segmencie post-paid, zmniejszając jednocześnie średni koszt pozyskania klienta (SAC) o 10%, do 117 zł.

W wyniku wprowadzonej w maju obniżki stawek MTR o 15%, przychody z usług hurtowych wzrosły w skali roku jedynie o 3,2%. Niekorzystny wpływ tej decyzji regulacyjnej został jednak w pełni zrównoważony przez wzrost przychodów z usług detalicznych w tym samym okresie o 8,5% (w związku ze zwiększeniem się ruchu głosowego i przesytu danych).

Oslabienie złotego wobec euro w czwartym kwartale pociągnęło za sobą ujemne różnice kursowe z wyceny zobowiązań z tytułu koncesji UMTS, co miało odczuwalny wpływ na rentowność. Marża GOM zmniejszyła się w skali roku o 1,6 punktu procentowego do poziomu 37,6% przychodów. Pozostałe tendencje związane z rentownością w segmencie telefonii komórkowej były korzystne, co było odzwierciedleniem przemyślanej inwestycji w rozwój działalności w połączeniu ze skuteczną kontrolą kosztów nie wynikających ze wzrostu przychodów.

Udział w rynku telefonii komórkowej (wg wartości sprzedaży)

w %

2006	34,2
2007	34,3
2008	33,3

Udział w rynku telefonii komórkowej (wg liczby klientów)

w %

2006	34,1
2007	34,1
2008	32,2

Średni miesięczny czas połączeń na klienta (AUPU)

w min

2006	95
2007	101
2008	112

Średnie miesięczne przychody na klienta (ARPU)

w zł

2006	54,7
2007	49,3
2008	49,2

Klienci PTK Centertel

w tys.

■ pre-paid ■ post-paid

2006	7.719	4.803
2007	8.603	5.556
2008	8.015	6.168

Telefonia komórkowa

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Mobilna transmisja danych

Liczba klientów oferowanych przez Grupę TP usług mobilnego szerokopasmowego dostępu do Internetu (EDGE i 3G) wzrosła na koniec 2008 roku do 352 tys., podczas gdy rok wcześniej wynosiła 223 tys. Oferta produktów była w szybkim tempie poszerzana o nowe urządzenia, takie jak karty Express, bramki bezprzewodowe i modemy USB z dodatkowym złączem dla kart microSD. Obecnie, Grupa TP jako jedyny operator w Polsce oferuje notebooki Dell z wbudowanym modemem 3G HSDPA 7.2 w pakiecie z bardzo atrakcyjną ofertą mobilnego dostępu do Internetu.

Oferty zintegrowane

Realizując przyjętą strategię sprzedaży powiązanej, która ma przynieść zwiększenie średnich przychodów w przeliczeniu na jednego klienta, Grupa TP wykorzystywała potencjał marki Orange poprzez wprowadzanie ofert zintegrowanych. Wprowadzona pod koniec 2007 roku oferta Orange Freedom (usług

stacjonarnego szerokopasmowego dostępu do Internetu dla klientów Orange, świadczonych na podstawie umowy BSA z TP) okazała się dużym sukcesem – na koniec 2008 roku z usługi tej korzystało 96 tys. klientów. Pod koniec 2008 roku, funkcjonalność oferty Orange Freedom została rozszerzona o możliwość szerokopasmowego dostępu do Internetu przy wykorzystaniu technologii CDMA, co znacznie rozszerzyło grupę potencjalnych użytkowników.

Ponadto, pod koniec 2008 roku Grupa TP wprowadziła usługi telefonii stacjonarnej pod marką Orange, świadczone na zasadzie hurtowego dostępu do sieci TP (WLR). To kolejna, po ofercie Orange Freedom, usługa, która zwiększa konwergencję w ramach grupy TP i generuje dodatkowe przychody z istniejących i nowych klientów. Pierwszą produktem tego typu była oferta Orange Stacjonarna dla Firm, która obejmuje pięć różnych planów taryfowych.

Abonenci dedykowanych mobilnych usług szerokopasmowych

w tys.

2006	81
2007	223
2008	352

Aktywne mobilne urządzenia dostępu szerokopasmowego

w tys.

2006	n/d
2007	2.953
2008	4.570

Sprzedaż i
obsługa klientaSieci i systemy
informatyczneRaport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Wskaźnik ogólnej satysfakcji klientów TP zwiększył się na koniec 2008 roku do 67% (z 62% w 2007 roku). Wzrost ten cieszy, lecz spółka ma świadomość, że każda dalsza poprawa będzie coraz trudniejsza do osiągnięcia. W 2008 roku Grupa TP uruchomiła projekt obsługi klientów nowej generacji, którego celem jest dalsza optymalizacja i wzrost efektywności w tym obszarze. Jednocześnie, projekt stanowi nowy impuls dla nieustannych wysiłków na rzecz poprawy jakości obsługi z punktu widzenia klienta.

W 2008 roku, istotnym elementem działań Grupy TP była dalsza integracja sieci sprzedaży. Nie chodzi przy tym o proste scalenie dwóch niezależnych struktur sprzedaży – dla osiągnięcia celów w zakresie sprzedaży krzyżowej konieczne jest wykorzystanie najlepszych praktyk wypracowanych zarówno w segmencie telefonii stacjonarnej jak i komórkowej.

Kanał sprzedaży przez Internet dopiero raczkuje, ale w 2008 roku Grupa TP udoskonaliła obsługujące go systemy oraz sformułowała ambitne cele dotyczące jego przyszłego udziału w strukturze sprzedaży oraz oszczędności po stronie kosztów.

W 2008 roku renegotiowano umowy ramowe z partnerami zajmującymi się obsługą sieci TP, uzyskując wyższe standardy, większą elastyczność w zarządzaniu zasobami oraz szerszy zakres usług za tę samą cenę. Spółka zapoczątkowała także proces szczegółowej analizy sieci dostępowej. Jego celem jest uzyskanie wiedzy, która pozwoli usprawnić reagowanie na potrzeby klientów oraz skrócić czas realizacji zamówień na usługi.

W obszarze systemów informatycznych, Grupa TP zakończyła projekt kompleksowej konsolidacji systemów związanych z obsługą klientów, w wyniku którego powstała jednolita architektura zorientowana na usługi. W początkowym okresie nowy system spowodował przejściowo spadek efektywności sprzedaży usług szerokopasmowego dostępu do Internetu, ale obecnie sytuacja się ustabilizowała, a wskaźnik liczby zamówień do liczby instalacji osiągnął z powrotem zwykły poziom. Po wyeliminowaniu tych wstępnych problemów, nowa skonsolidowana platforma informatyczna zaczyna przynosić korzyści, a w przyszłości umożliwi obniżenie kosztów i usprawnienie procesu wprowadzania nowych produktów.

Grupa TP kontynuuje działania na rzecz integracji i zwiększenia efektywności systemów informatycznych w ramach projektu IT Works, który obejmuje między innymi konsolidację dostawców, będącą kluczowym przedsięwzięciem w zakresie optymalizacji kosztów.

W 2008 roku nasze zespoły R&D uczestniczyły w krajowych i międzynarodowych pracach standaryzacyjnych. W ramach projektów, R&D, Grupa TP rozpoczęła prace badawczo-rozwojowe w zakresie wdrożenia usług e-zdrowie dla rynku usług opieki medycznej. TP, we współpracy z FT oraz Pionem B2C, zaprezentowała w Ogrodach Innowacji 20 prototypowych i komercyjnych produktów i usług. W 2008 roku przychody z tytułu sprzedaży usług badawczo-rozwojowych dla FT wyniosły ponad 8 mln EUR. Głównym celem wypracowanej w 2008 roku strategii TP R&D jest prawie 2-krotny wzrost wartości usług dla FT do końca 2010.

Wskaźnik satysfakcji dla Grupy TP

% ankietowanych klientów

2006	58
2007	62
2008	67

Zasoby ludzkie

Inicjatywy społeczne

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Grupa TP przestrzega zasad obowiązujących społecznie odpowiedzialnego pracodawcę, lecz jednocześnie dostrzega konieczność zmniejszenia zatrudnienia. W 2008 roku, kontynuowano realizację zawartej ze związkami zawodowymi Umowy Społecznej na lata 2007-2009. W ciągu dwóch lat, z zaplanowanego na trzy lata programu odejść dobrowolnych udało się wykonać aż 80%.

W listopadzie 2008 roku, wynegocjowana została nowa Umowa Społeczna, która wyznacza ramy dalszych działań na rzecz poprawy efektywności pracy w latach 2009-2011. Strategia optymalizacji zatrudnienia koncentrowała się w ubiegłym roku na integracji funkcjonalnej struktur związanych ze świadczeniem usług telefonii stacjonarnej i komórkowej, a zwłaszcza funkcji wsparcia, oraz poszerzeniu grup pracowników podlegających poszczególnym menedżerom.

Poza powyższymi kwestiami ilościowymi, Grupa TP dba o prawidłowy podział kompetencji i właściwe wynagradzanie pracowników. Wysokość pensji jest ustalana względem poziomu rynkowego, a podwyżki zależą od osiągniętych wyników i są powiązane z systemem rocznej oceny kadry kierowniczej. Kluczowym elementem zarządzania zasobami ludzkimi jest wspieranie talentów: poza istniejącym programem rekrutacji absolwentów Grupa uruchomiła program Talent Pool, który służy wyłanianiu i zatrzymywaniu najbardziej obiecujących pracowników oraz umożliwieniu im szybkiej ścieżki awansu w ramach spółki. W celu zapewnienia ciągłości działalności, wprowadzono kompleksowy system planowania sukcesji na stanowiskach kierowniczych.

W 2008 roku, spółka uruchomiła program Future, którego celem jest budowanie silnej kultury korporacyjnej i promowanie efektywnej współpracy poprzez jednoczenie pracowników wokół wspólnej wizji i wartości. W ramach tego programu wprowadzono Model Kierownictwa w Grupie, który ma pomóc menedżerom w przekładaniu wartości korporacyjnych Grupy TP na codzienną praktykę.

Grupa TP jest zdecydowana prowadzić działalność w duchu odpowiedzialności i poszanowania wszystkich partnerów, a koncepcja „odpowiedzialnego biznesu” stanowi podstawę przyjętych przez Grupę wartości. W 2005 roku, TP została Partnerem Strategicznym Forum Odpowiedzialnego Biznesu w Polsce, będącego krajowym partnerem CSR Europe – sieci organizacji wspierających ideę odpowiedzialnego biznesu w Europie. TP jest także Partnerem Strategicznym Ligi Odpowiedzialnego Biznesu – programu promującego tę ideę wśród studentów.

W lutym 2006 roku, Telekomunikacja Polska, jako pierwsza i jak dotąd jedyna polska firma telekomunikacyjna, włączyła się oficjalnie w program Global Compact – inicjatywę Sekretarza Generalnego ONZ promującą trwały rozwój przy poszanowaniu dziesięciu uniwersalnych zasad z zakresu praw człowieka, praw pracowniczych, ochrony środowiska i przeciwdziałania korupcji.

TP a społeczności lokalne**Internet dla każdego**

Grupa TP współpracuje ze społecznościami lokalnymi i władzami samorządowymi w celu popularyzacji rozwiązań internetowych oraz przyspieszenia budowy społeczeństwa informacyjnego (poprzez program „Partnerstwo BB”). Ponadto, Grupa wspiera rozwój społeczności lokalnych poprzez programy prospołeczne. Potwierdzeniem długofalowości tych działań było powołanie w grudniu 2005 roku przez TP i PTK Centertel Fundacji Grupy TP.

W 2008 roku zakończył się program grantowy Grupy TP dla gmin wiejskich, ukierunkowany na budowę społeczeństwa informacyjnego. W ramach programu, który objął 40% polskich gmin, przyznano dotacje lokalnym Grupom Działania. Projekt, realizowany we współpracy z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), był największą inicjatywą UNDP tego typu w Europie.

TP stale poszukuje innowacyjnych sposobów wykorzystania Internetu. Zapoczątkowany w 2006 roku program „Wirtualne Muzeum” zakłada pomoc placówkom muzealnym w tworzeniu wirtualnych ekspozycji za pomocą nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych, dzięki czemu każdy będzie mógł bezpłatnie zwiedzić muzeum poprzez sieć. Pierwszą instytucją, której zbiory zostały udostępnione w Internecie, jest Muzeum Powstania Warszawskiego.

Inicjatywy społeczne

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

TP a edukacja

W ramach ogólnopolskich działań wspierających budowanie społeczeństwa internetowego, Grupa TP tworzy programy, których celem jest podłączenie polskich szkół do Internetu. Zapoczątkowany w 2004 roku program „edukacja z internetem tp” zapewnia szkołom wszystkich szczebli możliwość dostępu do Internetu na preferencyjnych warunkach. Dzięki realizacji programu, z usług szerokopasmowego dostępu do Internetu korzysta obecnie 14 tys. szkół z całej Polski, w których uczy się ponad 4 mln dzieci i młodzieży. W raporcie Komisji Europejskiej, Polska została wymieniona jako jeden z zaledwie ośmiu krajów Unii Europejskiej, w których ponad 80% szkolnych komputerów ma połączenie z Internetem.

Kluczowym elementem programu są szkolenia dla nauczycieli, które poszerzają ich umiejętności i kwalifikacje zawodowe. Realizowane przez Internet kursy szkoleniowe są skierowane do nauczycieli szkół gimnazjalnych i obejmują między innymi metody aktywnego nauczania oraz wykorzystanie narzędzi informatycznych i multimedialnych w nowoczesnym kształceniu.

Fundacja Grupy TP finansuje szkolenia dla nauczycieli i uczniów w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu, a pracownicy TP prowadzą lekcje o tej tematyce w ramach programu wolontariatu pracowniczego. Fundacja Grupy TP jest również głównym partnerem ogólnopolskiej kampanii „Dziecko w sieci”, która – podobnie jak program „edukacja z internetem tp” – jest prowadzona we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej.

W odpowiedzi na agresję i przemoc będące poważnym problemem w części polskich szkół, Grupa TP realizuje od wiosny 2006 roku program „Szkoła bez przemocy”. Kampanię wspiera 16 dzienników regionalnych Polskapresse i Mediów Regionalnych (największych wydawców prasy regionalnej w Polsce).

TP a rodziny

Działania Grupy TP na rzecz bezpieczeństwa w mediach elektronicznych zyskały nową dynamikę dzięki prowadzonej w środkach masowego przekazu kampanii „Bezpieczne media” (www.bezpiecznemedia.tp.pl). Celem kampanii jest edukacja rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z oferowanych przez Grupę TP usług, a także przedstawienie sposobów skutecznej ochrony dzieci. W salonach sprzedaży TP oraz w Internecie dostępny jest bezpłatny Podręcznik dla Rodziców.

Innym z realizowanych przez TP projektów o znaczeniu społecznym jest „Telefon do Mamy”. W ramach tego projektu, mali pacjenci szpitali mogą korzystać ze specjalnych kolorowych aparatów telefonicznych, dostosowanych do potrzeb dzieci. Takie telefony znajdują się już w niemal każdym dziecięcym oddziale szpitalnym w Polsce – ogółem zainstalowano ich 1067. Co miesiąc, mali pacjenci otrzymują do nich 16 tys. bezpłatnych kart telefonicznych. Rozszerzeniem „Telefonu do Mamy” jest projekt „Internetowy uśmiech”, w ramach którego w szpitalach powstały minilaboratoria internetowe, umożliwiające dzieciom kontynuowanie nauki. W 2008 roku, dzięki wolontariuszom Grupy TP w jednym ze szpitali dziecięcych powstał pierwszy Bajkowy Kącik – przyjazna i barwna przestrzeń, w której dzieci mogą się bawić, czytać książki i słuchać nagranych wierszy i bajek. W najbliższych latach, projekt ten będzie powielany na innych oddziałach dziecięcych w ramach programu wolontariatu pracowniczego Grupy TP.

W 2006 roku, Fundacja Grupy TP zainaugurowała nowatorski program pomocy małym dzieciom z wadami słuchu pod nazwą „Dźwięki Marzeń”, który umożliwia rozpoczęcie wczesnej terapii, tuż po wykryciu u dziecka wady słuchu, oraz wspieranie jego rozwoju. Program oferuje kompleksową wieloetapową pomoc dziecku, a także jego rodzicom i terapeutom. W ramach programu dzieci otrzymują bezpłatnie aparaty słuchowe, a także mają zapewnioną systematyczną, profesjonalną rehabilitację słuchu i mowy we własnym domu. Fundacja organizuje także bezpłatne dwutygodniowe turnusy rehabilitacyjne dla dzieci i ich rodziców oraz bezpłatne szkolenia dla terapeutów i rehabilitantów. Celem tych działań jest przekazanie specjalistycznych umiejętności koniecznych do pracy z małymi dziećmi. Jest to największa pozarządowa inicjatywa, która obejmuje pomocą noworodki dotknięte wadą słuchu w Polsce, a także unikatowy program medyczny w skali Europy.

Inicjatywy społeczne

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

TP a dziedzictwo narodowe

Wiemy, dokąd zmierzamy i skąd przychodzimy. Jako operator narodowy, Grupa TP uważa, że kultywowanie i upowszechnianie dziedzictwa narodowego pomaga zrozumieć własną tożsamość w momencie otwarcia Polski na świat wraz z jego wielokulturowością. Grupa wspiera inicjatywy, które przybliżają ludziom kulturę i historię narodową. W 2007 roku, TP była współproducentem filmu „Katyń” w reżyserii Andrzeja Wajdy. Film, który jest w istocie poruszającą lekcją historii dla obecnych i przyszłych pokoleń, zyskał uznanie krytyków na arenie międzynarodowej: został doceniony na festiwalu filmowym w Berlinie, a w 2008 roku nominowany do nagrody Oscara w kategorii najlepszy film obcojęzyczny.

Na początku 2008 roku, TP, jako jeden ze sponsorów, przyczyniła się do nabycia korespondencji z powstania warszawskiego. Zbiór listów, kopert i znaczków został już udostępniony zwiedzającym w Muzeum Powstania Warszawskiego. Dzięki Wirtualnej Polsce i wsparciu Fundacji Grupy TP, kolekcję można również obejrzeć przez Internet, na stronie www.1944.wp.pl. Fundacja wspiera także niektóre projekty edukacyjne realizowane przez powstające w Warszawie Muzeum Historii Żydów Polskich.

TP a środowisko naturalne

Począwszy od 1998 roku, Grupa TP stale analizuje i usprawnia procedury i rozwiązania, które mają ograniczyć wpływ prowadzonej działalności na środowisko naturalne. W latach 2002 i 2003, TP zleciła kontrole w zakresie ochrony środowiska, które potwierdziły zgodność z polskimi przepisami, wskazały osiągnięcia spółki oraz pomogły określić cele na przyszłość. W ramach Grupy TP działają specjalne zespoły, które monitorują postępy w dziedzinie ochrony środowiska. Do ich zadań należy kontrola nad infrastrukturą i urządzeniami, monitorowanie poziomu emisji oraz organizowanie szkoleń z zakresu ochrony środowiska. Ponadto, zespoły są odpowiedzialne za ciągłe monitorowanie zmian w przepisach i ich przestrzeganie w skali Grupy.

TP a organizacje konsumenckie

Telekomunikacja Polska prowadzi stały dialog z organizacjami konsumenckimi w oparciu o spotkania i warsztaty. Ponadto, w marcu 2008 roku Grupa TP powołała Radę Klientów. To nowatorskie rozwiązanie w zakresie dialogu z klientami dowodzi, że Grupa TP jest szczerze zainteresowana poznaniem opinii i oczekiwań klientów. Pierwszy skład Rady to siedemnastu klientów TP i PTK Centertel, wybranych spośród klientów biznesowych, indywidualnych i z segmentu małych firm rodzinnych (SOHO), którzy korzystają z usług telefonii stacjonarnej, telefonii komórkowej i dostępu do Internetu. TP i PTK Centertel to pierwsi operatorzy telekomunikacyjni w Polsce, którzy zdecydowali się powołać Radę Klientów. Grupa TP zakłada, że ten nowy kanał współpracy zaowocuje pomysłami na usprawnienie kontaktów z klientami oraz przyczyni się do budowania kultury korporacyjnej.

TP a dostawcy

TP bierze aktywny udział w realizacji wspólnego dla Grupy FT programu oceny dostawców QREDIC. Elementem programu jest proces oceny dostawców (w tym kwestii związanych z etyką i środowiskiem naturalnym). Celem programu jest doskonalenie współpracy pomiędzy spółkami z Grupy FT, a w razie potrzeby w jego ramach ustalany jest plan działań, który ma doprowadzić do polepszenia tej współpracy.

Kodeks Etyczny

Zob. „Opis ładu korporacyjnego” na stronie 28.

Inicjatywy społeczne

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

TP a pracownicy**Bezpieczeństwo i higiena pracy**

TP przestrzega wysokich standardów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, które znajdują odzwierciedlenie w wewnętrznych przepisach BHP oraz regularnych szkoleniach z tego zakresu.

Równość szans

TP pragnie stwarzać równe szanse wszystkim pracownikom bez względu na niepełnosprawność, narodowość czy płeć. Według danych na dzień publikacji raportu, około 44% pracowników TP to kobiety. Kobiety zajmują także 26% stanowisk kierowniczych.

Pracowniczy Program Emerytalny

Pracowniczy program emerytalny Telekomunikacji Polskiej jest zorganizowaną formą grupowego oszczędzania na cele emerytalne. Program funkcjonuje w ramach trzeciego filaru ubezpieczeń, a składkę za pracownika opłaca pracodawca, przy czym jej wysokość jest uzależniona od wysokości podstawowego wynagrodzenia. Na koniec 2008 roku, 18 934 pracowników było członkami PPE TP i otrzymywało składkę podstawową na swoje konta w funduszu; składkę dodatkową zadeklarowało 2 459 uczestników PPE TP. Wartość jednostki rozrachunkowej PFE TP spadła w 2008 roku o 13,5% w wyniku ogólnych spadków na giełdach światowych.

Centralny Fundusz Pomocy Społecznej

Celem Funduszu jest pomoc pracownikom i członkom ich rodzin (oraz emerytom i rencistom TP), którzy ucierpieli w poważnych wypadkach losowych lub znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej (w wyniku pożaru, powodzi, ciężkiej choroby, itp.). Ponadto Fundacja Grupy TP dysponuje specjalnym funduszem dla pracowników dotkniętych wypadkiem lub ciężką chorobą. Fundusz ten jest zasilany z dobrowolnych wpłat pracowników TP.

Poszerzanie kwalifikacji

TP prowadzi wiele programów szkoleniowych, których celem jest wspieranie rozwoju zawodowego pracowników, w tym między innymi:

System oceny rocznej pracowników (SKOR)

System ten umożliwia pracownikom, we współpracy z przełożonym, określenie kierunku rozwoju kariery zawodowej. Pozwala między innymi określić potrzeby szkoleniowe pracownika oraz ustalić, czy należy go zakwalifikować do programu Talent Review. System ten jest również podstawą ustalania wysokości wynagrodzeń.

Talent Review

Celem programu jest jak najlepsze przygotowanie kadry menedżerskiej do realizacji celów biznesowych Grupy TP. Najbardziej utalentowanym pracownikom zidentyfikowanym w ramach programu firma ułatwia dalszy rozwój, m.in. finansując studia MBA.

E-szkolenia oraz Biblioteka Produktów Rozwojowych

Coraz większą rolę w edukacji pracowników TP odgrywają szkolenia elektroniczne „dostarczane” bezpośrednio na stanowisko pracy (komputer osobisty). Zintegrowana z platformą elektroniczną Biblioteka Produktów Rozwojowych (BPR) daje szanse rozwijania kompetencji, a także stwarza możliwość zdobycia dodatkowej wiedzy.

Otoczenie regulacyjne

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Grupa TP popiera otwarcie polskiego rynku telekomunikacyjnego i uczciwą konkurencję. TP współpracuje ze wszystkimi operatorami, którzy podzielają opinię spółki co do priorytetów w rozwoju rynku, doceniając potrzebę ciągłych inwestycji w nowoczesną infrastrukturę telekomunikacyjną. Jednocześnie Grupa jest zdecydowana odwoływać się od wszelkich decyzji regulacyjnych, które są nadmiernie rygorystyczne bądź niespójne z regulacjami europejskimi.

Poniżej, przedstawiono najważniejsze informacje na temat aktualnego stanu negocjacji z polskim regulatorem telekomunikacyjnym – Urzędem Komunikacji Elektronicznej (UKE).

Podział funkcjonalny

W dniu 26 listopada 2008 roku, UKE opublikował końcowy raportowy o zasadności podziału TP, przygotowany przez konsorcjum doradcze. Zasadniczym wnioskiem zawartym w raporcie jest stwierdzenie, iż należy uznać separację funkcjonalną za skuteczny środek regulacyjny dla eliminacji antykonkurencyjnej postawy TP i ograniczenia możliwości wykorzystywania przez TP słabości systemu prawnego. W raporcie przyznano jednak, że podział funkcjonalny z pewnością nie usunie pozostałych zidentyfikowanych barier dla rozwoju rynku. Raport, który zwiększa ryzyko podziału funkcjonalnego TP, został negatywnie przyjęty przez analityków branży telekomunikacyjnej i rynki finansowe.

W dniu 27 listopada 2008 roku, ministrowie telekomunikacji krajów Unii Europejskiej uzgodnili zasady i warunki wprowadzania podziału funkcjonalnego. Regulatorzy krajowi będą uprawnieni do narzucania operatorom telekomunikacyjnym podziału funkcjonalnego na część związaną z utrzymaniem sieci i część związaną z działalnością usługową, a ponadto do wprowadzania nowych przepisów uniemożliwiających dostawcom szerokopasmowego dostępu do Internetu stosowanie wobec innych operatorów zawyżonych opłat za dostęp do sieci (uwzględniających podział ryzyka).

Ministerstwo Infrastruktury skierowało do konsultacji projekt ustawy zmieniającej ustawę Prawo telekomunikacyjne, który dotyczy podziału funkcjonalnego (projekt nosi datę 25 listopada 2008 roku). Równolegle, UKE prowadzi analizy, czy wprowadzenie podziału funkcjonalnego w Polsce jest uzasadnione.

Prezes UKE stwierdziła w wywiadzie, że zdaniem konsorcjum doradczego narzucenie podziału funkcjonalnego jest dopuszczalne, ale UKE nie ma narzędzi prawnych, aby go przeprowadzić ani wpłynąć na kształt wyłonionych w jego wyniku podmiotów. Ekspertcy wyrazili także opinię, że takie przedsięwzięcie jest obciążone ryzykiem, gdyż UKE musi przekonać Komisję Europejską, że podział funkcjonalny jest konieczny.

W dniu 5 października 2008 roku, TP przedstawiła Prezesowi UKE propozycję kompleksowych działań, jakie spółka zamierza podjąć w celu zapewnienia równowagi dostępu, poziomu usług oraz przekazywanych informacji handlowych. Celem tych działań jest rozwianie wątpliwości UKE co do dyskryminacji pozacenowej oraz zapewnienie równych warunków operatorom alternatywnym.

W dniu 30 marca 2009 roku, TP przekazała do UKE Kartę Równowagi (Karta). Karta Równowagi opiera się na trzech głównych filarach, które tworzą zestaw wzajemnie wzmacniających się środków, służących zapewnieniu równowagi dostępu dla działów detalicznych TP oraz Operatorów Alternatywnych. Są to: równowaga produktów, równowaga usług oraz równowaga informacji. Chcielibyśmy podkreślić, że niektóre z przedstawionych w Karcie działań są już w trakcie implementacji, dotyczy to: wdrożenia systemu raportowania kluczowych wskaźników wydajności, wprowadzenia Reguł Postępowania oraz monitoringu procesu zawierania umów handlowych z Operatorami Alternatywnymi.

W porównaniu do niezależnych prognoz, dotyczących kosztów oraz czasu na wprowadzenie podziału funkcjonalnego, propozycja „Równowaga Dostępu” daje ponad 50% oszczędności, zarówno w ujęciu finansowym, jak i w czasie wdrożenia, przy jednoczesnym zachowaniu celów, wyznaczonych przez regulatora.

Grupa TP oczekuje, że w 2009 roku UKE ogłosi wyniki analizy rynków hurtowych, a także podejmie decyzję, czy podział funkcjonalny TP jest uzasadniony i czy jest przewidywany jeszcze w tym roku.

Otoczenie regulacyjne

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Oferta ramowa na połączenie sieci (RIO)

W dniu 4 listopada 2008 roku Prezes UKE wydał decyzję zmieniającą swoją wcześniejszą decyzję z dnia 8 kwietnia 2008 roku w sprawie zatwierdzenia oferty ramowej w zakresie rozpoczynania połączeń, zakańczania połączeń oraz hurtowego dostępu do sieci (RIO 2008). W zmienionej ofercie ramowej, UKE nie zmienił wysokości opłat ani nie uwzględnił wyników audytu kosztowego, a jedynie zmodyfikował definicje i zakres usług. UKE odrzucił zaproponowaną przez TP wysokość opłat, twierdząc, że uniemożliwią one operatorom alternatywnym stworzenie konkurencyjnych ofert detalicznych.

TP złożyła skargę do sądu administracyjnego, domagając się uwzględnienia przez UKE pozytywnie zweryfikowanych kosztów oraz wskazując na nieuzasadnioną wysokość kar za nie wykonanie obowiązków.

W trwającym sporze pomiędzy Grupą TP a Polkomtelem, UKE i Polkomtel wniosły apelację od wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK), który uchylił decyzję UKE dla Polkomtelu (w sprawie usług rozpoczynania i zakańczania połączeń). Sąd Apelacyjny odroczył rozprawę, kierując do Sądu Najwyższego pytanie prawne dotyczące stosowania przez UKE trybu samokontroli.

Stawki za zakańczanie połączeń w sieciach komórkowych (MTR)

Decyzją z dnia 30 września 2008 roku Prezes UKE nakazał obniżenie stawek MTR do następującego poziomu:

od 1 stycznia do 30 czerwca 2009 roku –
21,62 gr/min
od 1 lipca 2009 roku – 16,77 gr/min

Jest to w istocie druga decyzja dotycząca MTR – wydana pomimo obowiązywania wcześniejszej decyzji UKE z dnia 26 kwietnia 2007 roku.

W dniu 14 października 2008 roku, PTK Centertel odwołał się od tej decyzji do SOKiK, a jednocześnie złożył do UKE wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 5 grudnia 2008 roku, Prezes UKE utrzymał w mocy decyzję z dnia 30 września. Jeżeli nie uda się podważyć tej decyzji, będzie to oznaczać spadek przychodów z opłat za zakańczanie połączeń w sieci PTK Centertel.

W dniu 2 października 2008 roku, na stronach internetowych UKE zostało przedstawione stanowisko w sprawie obniżek stawek MTR oraz propozycji wprowadzenia w rozliczeniach między operatorami komórkowymi modelu „bill and keep” (w którym wszystkie wpływy zatrzymuje operator sieci, z której zostało wykonane połączenie). Jeżeli te propozycje UKE wejdą w życie, istnieje duże prawdopodobieństwo spadku przychodów z MTR. W odpowiedzi, PTK Centertel przedstawił swoje stanowisko w tej sprawie.

W dniu 6 października 2008 roku, Prezes UKE utrzymał w mocy decyzję z dnia 28 lipca 2008 roku, która nakazywała usunięcie stwierdzonego naruszenia obowiązku niedyskryminacji (art. 36 ustawy Prawo telekomunikacyjne) poprzez utrzymywanie dysproporcji pomiędzy cenami hurtowymi (MTR) i detalicznymi (on-net) za zakańczanie połączeń. Decyzja ta może zmusić PTK Centertel do zmiany istniejących ofert detalicznych (stawek MTR nie można zmienić, bo są ustalane przez regulatora). W dniu 5 listopada 2008 roku, PTK Centertel złożył skargę na tę decyzję do sądu administracyjnego.

Inne zagadnienia regulacyjne**Usługa powszechna**

Komisja Europejska ma obowiązek dokonywania przeglądu zakresu usługi powszechnej co trzy lata. W dniu 28 września 2008 roku, Komisja wydała komunikat w sprawie drugiego przeglądu okresowego zakresu usługi powszechnej w sieciach i usługach łączności elektronicznej. Komunikat formułuje listę pytań do szerokiej debaty publicznej dotyczących między innymi szerokopasmowego dostępu do Internetu, telefonii komórkowej i automatów telefonicznych. Jak dotąd, Komisja Europejska proponuje nie zmieniać zakresu usługi powszechnej, co oznacza, że zakres ten nie byłby rozszerzony o usługi komórkowe i szerokopasmowy dostęp do Internetu.

Wyniki debaty będą zaprezentowane w kolejnym komunikacie Komisji, który zostanie sporządzony w drugiej połowie 2009 roku; mogą być także uwzględnione w ewentualnych wnioskach legislacyjnych dotyczących zmiany dyrektywy w sprawie usługi powszechnej, które zostaną sformułowane w 2010 roku.

Otoczenie regulacyjne

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok**Hurtowy dostęp szerokopasmowy (BSA)**

W dniu 3 listopada 2008 roku Prezes UKE wydał decyzję zmieniającą ofertę ramową BSA Grupy TP z 2008 roku. Zasadnicze zmiany dotyczą rozwiązań technicznych. UKE nie zmienił natomiast wysokości opłat ani nie uwzględnił w ofercie ramowej wyników audytu kosztowego.

TP złożyła skargę do sądu administracyjnego, domagając się uwzględnienia przez UKE pozytywnie zweryfikowanych kosztów oraz wskazując na nieuzasadnioną wysokość kar za nie wykonanie obowiązków.

Oferta ramowa na dostęp do lokalnej pętli abonenckiej (RUO)

W dniu 1 grudnia 2008 roku Prezes UKE wydał decyzję zmieniającą RUO. Najważniejsze wprowadzone zmiany to:

- ustalenie opłaty miesięcznej za dostęp pełny do pętli lokalnej na poziomie 22 zł (tj. poniżej kosztów),
- obniżenie opłaty miesięcznej za dostęp współdzielony do pętli lokalnej do 5,81 zł, a za dostęp pełny i współdzielony do podpętli lokalnej odpowiednio do 16,77 zł i 5,81 zł (tj. do poziomu kosztów TP),
- obniżenie opłaty abonamentowej za usługę kolokacji (poniżej poziomu kosztów TP),
- rozszerzenie zakresu usługi na łącza zawierające odcinki światłowodowe (FITL),
- umożliwienie operatorom wykorzystania w miejscu kolokacji urządzeń przeznaczonych do świadczenia usług nie podlegających regulacji.

Ponadto, decyzja zawiera wiele innych warunków, które oznaczają dla TP dodatkowe trudności lub koszty przy wprowadzaniu RUO. Niektóre warunki zwiększają ryzyko ponoszenia kar umownych. Nowa oferta ramowa ma zachęcić operatorów alternatywnych do inwestowania w pętle lokalne. TP zamierza zaskarżyć decyzję Prezesa UKE w sprawie RUO do sądu.

Usługa Orange Freedom

Kontrola Komisji Europejskiej w sprawie usługi BSA:

Pod koniec grudnia 2008 roku, Komisja Europejska zażądała od Grupy TP bardzo szczegółowych informacji za okres 2006-2008, w rozbiciu na poszczególne tygodnie, dotyczących realizacji zamówień operatorów alternatywnych na hurtowy dostęp szerokopasmowy. Termin na udzielenie odpowiedzi wyznaczono na 16 stycznia 2009 roku, ale Grupa wystąpiła o jego przedłużenie ze względu na złożoność żądanych informacji.

Przygotowaniem i przedstawieniem danych zajmuje się specjalny zespół. TP zakwestionowała przed sądem pierwszej instancji zbyt szeroki zakres kontroli oraz brak określenia naruszeń będących przedmiotem śledztwa Komisji Europejskiej.

W dniu 11 grudnia 2008 roku, także UOKiK zwrócił się o szczegółowe dane dotyczące elementów kosztowych usług Orange Freedom i neostrada tp, a także skierował do PTK Centertel pytanie o źródła ewentualnych dopłat do oferowanej usługi. Zarówno PTK Centertel jak TP wystąpiły do UOKiK o wydłużenie terminu na przygotowanie tych informacji.

Informacje ogólne

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

W całym roku 2008 Grupa TP koncentrowała się na zapewnieniu wartości wszystkim interesariuszom. Był to rok pełen nieprzewidzianych wyzwań, w którym nasza umiejętność dostosowywania się do zmian na rynku przełożyła się na solidne wyniki. Utrzymanie wysokich przychodów i rentowności jest potwierdzeniem skuteczności działań wobec otoczenia konkurencyjnego i regulacyjnego oraz pokazuje, że Grupa dysponuje potencjałem, który pozwoli jej przetrwać niekorzystną sytuację na rynkach finansowych w roku 2009 i w latach następnych.

Szanowni Akcjonariusze,

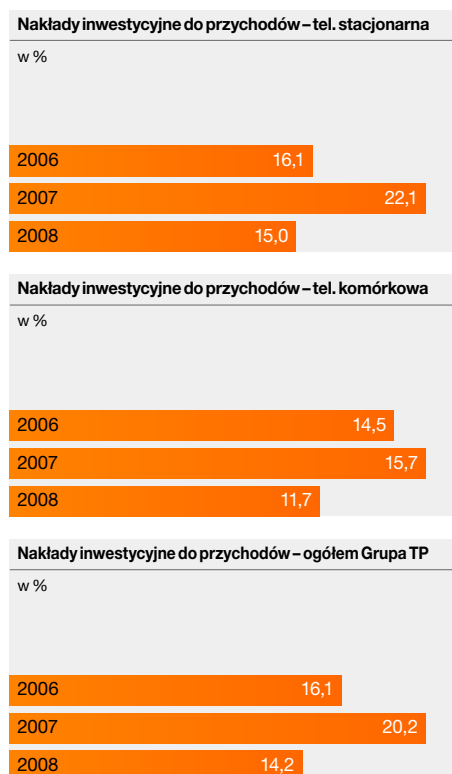
Przychody w skali roku nie zmieniły się w porównaniu z 2007 rokiem i wyniosły 18.165 mln zł. Kluczowe wskaźniki, marża operacyjna brutto (GOM) i wolne przepływy pieniężne netto, utrzymały się na wysokim poziomie. Grupa TP udowodniła, że jest w stanie generować wysokie przepływy pieniężne, które stanowią podstawę zarówno dla dalszego rozwoju działalności jak i atrakcyjnych wypłat dla inwestorów.

Grupa TP utrzymała wysoką płynność, a pod koniec roku, pomimo zawirowania na rynkach finansowych, skutecznie przeprowadziła poważną operację refinansowania zadłużenia. Sukces ten potwierdza słuszność naszej polityki finansowej, która znajduje odzwierciedlenie w ocenach ratingowych Grupy: A3/BBB+.

Wyniki za 2008 rok w poszczególnych segmentach

Rentowność i kontrola kosztów

Raport Roczny Grupy TP za 2008 rok

Nadal ewoluuje struktura przychodów Grupy TP, co ma związek z trwałą i silną tendencją wypierania telefonii stacjonarnej przez telefonię komórkową. W segmencie telefonii stacjonarnej, przychody Grupy zmniejszyły się w 2008 roku o 342 mln zł (w porównaniu ze spadkiem o prawie 1 mld zł rok wcześniej). W tym samym okresie, segment komórkowy zyskał 571 mln zł po stronie przychodów (porównywalnie z 2007 rokiem). Po konsolidacji, bardzo dobre wyniki telefonii komórkowej niemal całkowicie zrównoważyły erozję przychodów z usług telefonii stacjonarnej.

W ramach segmentu telefonii stacjonarnej, nadal spadały przychody z usług głosowych, chociaż dynamika tego spadku była nieco niższa: 10,6% w porównaniu z 11,8% rok wcześniej. Erozja przychodów wynikała nie tylko z ogólnej tendencji rynkowej, ale także z nasilenia konkurencji i narzucenia poziomu cen przez regulatora. Pewne oznaki wskazują na spowolnienie wzrostu liczby łączów WLR – a tym samym erozji przychodów detalicznych – ale za wcześniej na ocenę, czy ta tendencja ma charakter trwały.

Usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu rozwijały się bardzo dynamicznie. Przychody z tych usług zwiększyły się o 17,1%, co oznacza skokową zmianę w porównaniu ze wzrostem o 5,1% w 2007 roku. Stopniowo rośnie penetracja rynku, a Grupa TP stara się mieć udział w tym wzroście. W 2008 roku, Grupa utrzymała udział w rynku szerokopasmowego dostępu do Internetu w ujęciu wartościowym na poziomie 50%, zaś pod względem liczby klientów jej udział w rynku nieznacznie spadł – do 39,6% (w porównaniu z 41,1% udziału w rynku na koniec 2007 roku). Migracja do zintegrowanego środowiska obsługi klientów spowodowała przejściowe problemy, co wpłynęło na realizację zamówień na usługi do czasu ustabilizowania się nowego systemu. Jednak problemy techniczne udało się przezwyciężyć, co począwszy od końca drugiego kwartału przełożyło się na rosnący udział TP w aktywacjach netto i brutto.

W segmencie telefonii komórkowej, pojawienie się czwartego operatora infrastrukturalnego i kilku kolejnych operatorów wirtualnych spowodowało, że konkurencja stała się silniejsza niż kiedykolwiek przedtem. Sytuację na rynku utrudniła dodatkowo wprowadzona pod koniec pierwszego półrocza obniżka stawek MTR o 15%. Skoncentrowanie się przede wszystkim na wartości, a nie na ilości, przyniosło poprawę struktury klientów, to jest wzrost udziału klientów post-paid. W efekcie, przychody z usług detalicznych zwiększyły się o 8,5%. Erozja cen dotknęła w większym stopniu rynek hurtowy, gdzie wzrost wyniósł jedynie 3,2%. Ogółem, przychody z usług telefonii komórkowej zwiększyły się rok do roku o 7,1%. W czwartym kwartale, nastąpiło jednak wyraźne spowolnienie dynamiki wzrostu (do 3,8%), co było odzwierciedleniem ogólnego spowolnienia wzrostu wydatków konsumpcyjnych.

Marża operacyjna brutto (GOM) w odniesieniu do przychodów – kluczowy wskaźnik rentowności Grupy TP – utrzymała się na prawie niezmiennym poziomie w stosunku do 2007 roku i wyniosła 42,1%, to jest w granicach założonego celu 42-44%. Wysoką rentowność udało się utrzymać pomimo gwałtownego spadku kursu złotego w czwartym kwartale – o 22% względem euro i 25% względem dolara. Grupa ograniczyła niekorzystny wpływ tych zmian poprzez rygorystyczną kontrolę kosztów i optymalizację wydatków operacyjnych.

W segmencie telefonii stacjonarnej, realizacja Umowy Społecznej pozwoliła na utrzymanie kosztów pracy pod kontrolą. Usprawniono procesy związane z utrzymaniem sieci i systemów informatycznych i zoptymalizowano ich koszty. Łącznie, wszystkie podjęte działania oszczędnościowe pozwoliły znacznie ograniczyć erozję zysku i wpływ nieprzewidzianych strat związanych z różnicami kursowymi na rentowność.

W segmencie komórkowym, wydatki komercyjne rosły wolniej od przychodów, dzięki czemu GOM zwiększyła się o 90 mln zł. W odniesieniu do przychodów, marża GOM dla telefonii komórkowej spadła o 1,6 punktu procentowego do poziomu 37,6%, przy czym gdyby nie ujemne różnice kursowe, wyniosłaby 38,5% (podczas gdy rok wcześniej wynosiła 39,1%).

W czwartym kwartale, TP utworzyła rezerwę w wysokości 182 mln zł na koszty restrukturyzacji zatrudnienia w latach 2009-2011, tj. w okresie objętym nową Umową Społeczną. Wraz ze skutkami osłabienia złotego, zmniejszyło to łącznie zyski w czwartym kwartale o ponad 500 mln zł. W ostatecznym rozrachunku, dobre wyniki z działalności operacyjnej nie wystarczyły, by w pełni zrównoważyć wpływ niekorzystnych zmian w otoczeniu finansowym, które nastąpiły pod koniec 2008 roku.

Pomimo powyższych czynników, Grupie TP udało się ograniczyć spadek zysku netto do zaledwie 3,1% (rok do roku). Rentowność netto spadła do 12,1% (z 12,5% w 2007 roku). Jednocześnie, w wyniku prowadzonego w drugim kolejnym roku skupu akcji własnych, średnia ważona liczba akcji zmniejszyła się w 2008 roku o 1,9%. W efekcie, zysk na jedną akcję zmniejszył się tylko o 1,8% (do 1,61 zł).

Przepływy pieniężne i
nakłady inwestycyjneOptymalizacja
finansowaRaport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

W pierwszym kwartale 2008 roku, zwiększone nakłady inwestycyjne oraz spłaty zobowiązań zaciągniętych pod koniec 2007 roku w związku z przyspieszeniem inwestycji, o charakterze jednorazowym, znacząco wpłynęły na wysokość generowanych przez Grupę TP środków pieniężnych. W kolejnych miesiącach sytuacja w tym względzie znacznie się poprawiła, a w ostatnim kwartale wolne przepływy środków pieniężnych osiągnęły poziom 28,8% przychodów. W skali całego roku wolne przepływy środków pieniężnych netto wyniosły 3 mld zł (tj. 16,7% przychodów), a przepływy pieniężne z działalności operacyjnej przekroczyły 40% przychodów.

W 2008 roku nakłady kapitałowe PTK Centertel w telefonii komórkowej wyniosły 1,008 mld zł i były o 268 mln zł niższe niż w roku 2007. W grudniu 2008 uruchomiliśmy usługę CDMA, celem jest pokrycie zasięgiem tej usługi całego terytorium Polski a już dziś CDMA jest dostępne na 50% terytorium kraju.

W 2008 roku nakłady inwestycyjne wyniosły 14,2% przychodów i były w dolnej granicy celu rocznego na 2008. Pomimo obniżenia nakładów inwestycyjnych, zakładającego osiągnięcie średniego poziomu europejskiego dla branży, TP kontynuowała realizację kluczowych projektów, takich jak: 3G, HSPA, CDMA, dostęp szerokopasmowy oraz telewizja.

Grupa TP nadal generuje wysokie przepływy pieniężne z działalności operacyjnej, co pozwala potwierdzić strategiczny cel średniokresowy, który zakłada uzyskiwanie wolnych przepływów pieniężnych netto na poziomie 18-20% przychodów.

Tak wysokie przepływy pieniężne generowane przez Grupę TP umożliwiły w 2008 roku spłatę zadłużenia netto w wysokości 1 mld zł. Na koniec roku, zadłużenie netto (po uwzględnieniu zabezpieczeń) wyniosło 5,4 mld zł. Wskaźnik zadłużenia netto wynosił 24%, a stosunek zadłużenia do GOM kształtował się na poziomie 0,7. Rok wcześniej, zadłużenie netto (po uwzględnieniu zabezpieczeń) wyniosło 6,4 mld zł, co przekładało się na wskaźnik zadłużenia netto na poziomie 27%. Inny kluczowy wskaźnik efektywności finansowej, zwrot z kapitału, nie uległ zasadniczej zmianie, osiągając 13,9% (w 2007 roku był równy 13,4%).

W 2008 roku, Grupa zrealizowała dwa kluczowe projekty związane ze zbyciem aktywów: sprzedaż spółki Ditel (zajmującej się wydawaniem książek telefonicznych) oraz sprzedaż części nieruchomości w Warszawie w ramach kompleksowej restrukturyzacji portfela nieruchomości. Spółka przeprowadziła sprzedaż trzech najważniejszych budynków biurowych na ul. Twardej, Moniuszki oraz Obrzeźnej w Warszawie a projekt Miasteczka TP znajduje się obecnie w fazie negocjacji z partnerami i wykonawcami inwestycji.

Dzięki zdecydowanym działaniom na rzecz utrzymania korzystnej struktury bilansu, optymalizacji majątku i zwiększenia efektywności finansowej, udało się nam w dużej mierze ograniczyć niekorzystny wpływ pogarszającej się sytuacji gospodarczej.

W celu wzmocnienia naszej pozycji finansowej, finalizujemy program emisji obligacji średnioterminowych European Medium Term Notes (EMTN). Program, który umożliwi nam pozyskanie 1,5 miliarda EUR przez kilka następnych lat, ma na celu restrukturyzację krótkoterminowego zadłużenia Grupy TP oraz zapewnienie finansowania średnioterminowego.

Wolne przepływy pieniężne netto

w mln zł i jako % przychodów

*Pro forma, z uwzgl. zbycia spółki Ditel

Wskaźnik zadłużenia netto (z uwzgl. zabezpieczeń)

w %

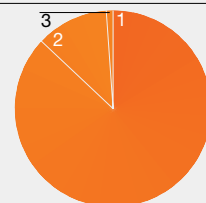

Struktura zadłużenia brutto (z uwzgl. zabezpieczeń)*

w %

- 1 PLN 87%
- 2 EUR 12%
- 3 USD 1%

* Środki pieniężne w walutach obcych oraz kontrakty swap i forward wykazywane jako zabezpieczenia handlowe, przepływów pieniężnych i wartości godziwej

Proponowane wynagrodzenie akcjonariuszy

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Propozycja wypłat dla akcjonariuszy za 2008 rok wynika z przyjętej przez TP polityki, która zakłada zapewnienie akcjonariuszom atrakcyjnego wynagrodzenia, przy uwzględnieniu następujących uwarunkowań:

- niepewność otoczenia regulacyjnego,
- nasilenie konkurencji na rynkach, na których Grupa TP prowadzi działalność,
- elastyczność zasobów niezbędna do utrzymania opłacalnego wzrostu: nakłady inwestycyjne oraz inwestycje zewnętrzne zwiększające wartość przedsiębiorstwa,
- dyscyplina finansowa konieczna do utrzymania co najmniej obecnej oceny ratingowej A3 / BBB+.

Uwzględniając wyniki za 2008 rok oraz niepewność co do perspektyw dalszego rozwoju gospodarczego, Zarząd będzie rekomendował Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy zatwierdzenie dystrybucji środków pieniężnych w wysokości 2.003 mln zł, tj. 1,50 zł na jedną akcję, w formie dywidendy zwykłej.

Ponadto, Zarząd rozważa dystrybucję dodatkowych środków pieniężnych, w efekcie której całkowite wynagrodzenie akcjonariuszy na jedną akcję osiągnęłoby poziom z roku 2008. Ewentualna propozycja w tej sprawie zostanie przedstawiona najpóźniej wraz z wynikami za pierwsze półrocze 2009 roku, przy czym ostateczna decyzja będzie uzależniona od rozwoju sytuacji na rynku i wyników Grupy TP w tym okresie.

Z poważaniem,

Roland Dubois
Członek Zarządu ds. Finansów
31.03.2009

Opis ładu korporacyjnego

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Ogólne ramy ładu korporacyjnego w Grupie TP wynikają z przepisów prawa polskiego, postanowień Statutu Spółki, a także regulaminów Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz giełdy londyńskiej (na której notowane są globalne kwity depozytowe Spółki).

Rola akcjonariuszy

TP zachęca akcjonariuszy do odgrywania aktywnej roli w ramach ładu korporacyjnego. Zgoda akcjonariuszy jest wymagana przy podejmowaniu kluczowych decyzji, takich jak: rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych i sprawozdań Zarządu, rozpatrywanie i zatwierdzanie wniosków Zarządu w sprawie wypłat dywidendy, rozpatrywanie i zatwierdzanie przygotowanej przez Radę Nadzorczą oceny sytuacji Spółki, powoływanie członków Rady Nadzorczej (oraz w razie potrzeby ich odwoływanie), zmiana Statutu Spółki, podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego oraz skup akcji własnych. Każda akcja TP daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Także posiadacze globalnych kwitów depozytowych (GDR-ów) mają prawo do przekazania instrukcji w sprawie sposobu głosowania bankowi depozytariuszowi. Poza uczestnictwem w WZA, Zarząd i członkowie ścisłego kierownictwa TP prowadzą aktywny dialog z akcjonariuszami Spółki. Aby umożliwić środowisku inwestorów wyważoną ocenę uzyskanych przez Spółkę wyników, członkowie Zarządu – z Prezesem Zarządu i Członkiem Zarządu ds. Finansów na czele – organizują także regularnie prezentacje dla inwestorów instytucjonalnych oraz przedstawicieli krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych.

Rada Nadzorcza

Na dzień 26 marca 2009 roku, Rada Nadzorcza TP S.A. składa się z trzynastu członków. W skład Rady Nadzorczej TP S.A. wchodzi: Andrzej K. Koźmiński jako Przewodniczący, Olivier Barberot jako Zastępca Przewodniczącego, Olivier Faure jako Sekretarz oraz Antonio Anguita, Vivek Badrinath, Timothy Boatman, Jacques Champeaux, Ronald Freeman, Mirosław Gronicki, Stéphane Pallez, Georges Penalver, Jerzy Rajski i Wiesław Rozłucki.

W skład Rady Nadzorczej TP S.A. wchodzi obecnie sześciu członków niezależnych: prof. Andrzej K. Koźmiński, Timothy Boatman, Ronald Freeman, dr Mirosław Gronicki, prof. Jerzy Rajski i dr Wiesław Rozłucki.

Kadencja członków Rady Nadzorczej trwa trzy lata, a ich wynagrodzenie określa Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się co najmniej raz na kwartał. Do kompetencji Rady Nadzorczej należy między innymi powoływanie członków Zarządu i określanie ich wynagrodzenia, powoływanie biegłych rewidentów oraz sprawowanie nadzoru nad działalnością Spółki.

W ramach funkcji nadzorczych, Rada Nadzorcza rozpatruje plan strategiczny i roczny budżet Spółki, a także monitoruje jej wyniki operacyjne i finansowe. Przy rozpatrywaniu wyżej wymienionych spraw Rada Nadzorcza bierze pod uwagę uwarunkowania społeczne, ekologiczne i etyczne działalności Grupy TP.

Prace Rady Nadzorczej koordynuje Przewodniczący przy wsparciu Sekretarza Rady Nadzorczej. Obowiązki i zakres odpowiedzialności Rady Nadzorczej są określone w formalnym dokumencie, który precyzuje jej rolę. Rada Nadzorcza pełni swe obowiązki kolegialnie, ale przekazała część kompetencji określonym komitetom, które opisano w kolejnych punktach.

Ocenę sytuacji Grupy TP w 2008 roku przygotowaną przez Radę Nadzorczą przedstawiono na stronie 35.

Opis ładu korporacyjnego

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok**Komitet Audytowy**

Na dzień 26 marca 2009 roku, w skład Komitetu wchodzi: Timothy Boatman, Ronald Freeman, Olivier Faure i Stéphane Pallez. Pracom Komitetu przewodniczy pan Timothy Boatman, niezależny członek Rady Nadzorczej, który posiada odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje w kwestiach finansowo-księgowych.

Zadaniem Komitetu jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości finansowej oraz kontroli budżetowej i wewnętrznej, w tym zarządzania ryzykiem, w Grupie TP oraz współpraca z biegłymi rewidentami Spółki.

Do najważniejszych zadań Komitetu Audytowego należy:

- monitorowanie pracy biegłych rewidentów Spółki pod kątem niezależności i obiektywizmu oraz przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji co do wyboru i wynagrodzenia biegłych rewidentów Spółki, a zwłaszcza wynagrodzenia za usługi dodatkowe,
- omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego rocznego badania sprawozdań finansowych, charakteru i zakresu tego badania, a także monitorowanie pracy biegłych rewidentów,
- rozpatrywanie spraw będących przyczyną rezygnacji biegłych rewidentów,
- monitorowanie rzetelności przekazywanych przez Spółkę informacji finansowych, w szczególności poprzez rozpatrywanie następujących kwestii:
 - a) adekwatność i spójność stosowanych przez Spółkę i Grupę TP metod rachunkowości, w tym kryteriów konsolidacji wyników finansowych,
 - b) zmiany w standardach, zasadach i praktykach rachunkowości,
 - c) istotne obszary sprawozdawczości finansowej wymagające oceny,
 - d) znaczące korekty wynikające z badania sprawozdań finansowych,
 - e) oświadczenia dotyczące kontynuacji działalności,
 - f) zgodność z przepisami dotyczącymi rachunkowości,
- analiza transakcji z podmiotami powiązanymi i opiniowanie takich transakcji Zarządowi,
- omawianie z biegłymi rewidentami Spółki (w obecności Członków Zarządu lub bez ich udziału) wszelkich problemów i zastrzeżeń wynikających z badania sprawozdań finansowych,
- analiza skuteczności procesu badania sprawozdań finansowych oraz działań podjętych przez Zarząd w odpowiedzi na zalecenia biegłych rewidentów,
- przegląd co najmniej raz do roku, systemu kontroli wewnętrznej oraz systemów zarządzania ryzykiem w Grupie TP w celu zapewnienia właściwej identyfikacji, zarządzania i informowania o istotnych czynnikach ryzyka (w tym dotyczących zgodności z obowiązującymi przepisami),
- rozpatrywanie raportów audytorów wewnętrznych Spółki i wniosków z innych kontroli wewnętrznych oraz odpowiedzi Zarządu na wyniki tych kontroli, włącznie z analizą swobody działania audytorów wewnętrznych,
- coroczna analiza planu audytów wewnętrznych oraz koordynacji działań pomiędzy audytorami wewnętrznymi i biegłymi rewidentami,
- przedstawianie rekomendacji dotyczących powołania Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego oraz budżetu tego departamentu,
- rozpatrywanie wszelkich innych kwestii, na które Komitet lub Rada Nadzorcza zwróci uwagę,
- regularne informowanie Rady Nadzorczej o wszelkich istotnych kwestiach wchodzących w zakres jej działania,
- przedstawianie Radzie Nadzorczej rocznych sprawozdań z działalności Komitetu i jej wyników.

Sprawozdanie Komitetu przedstawiono na stronie 38.

Opis ładu korporacyjnego

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Komitet ds. Wynagrodzeń

Na dzień 26 marca 2009 roku, w skład Komitetu wchodzi: Ronald Freeman, Olivier Barberot, Jacques Champeaux i Wiesław Rożucki. Pracom Komitetu przewodniczy pan Ronald Freeman, niezależny członek Rady Nadzorczej.

Zadaniem Komitetu ds. Wynagrodzeń jest doradzanie Radzie Nadzorczej oraz Zarządowi w kwestii ogólnych zasad wynagradzania pracowników i nominacji w Grupie TP, określanie warunków zatrudnienia i wysokości wynagrodzeń Członków Zarządu (w tym wyznaczanie celów do osiągnięcia), a także rekomendowanie Radzie Nadzorczej wysokości pensji i premii dla Członków Zarządu.

Sprawozdanie Komitetu przedstawiono na stronie 39.

Komitet ds. Strategii

Na dzień 26 marca 2009 roku, w skład Komitetu wchodzi: Olivier Barberot, Jacques Champeaux, Mirosław Gronicki, Olivier Faure i Jerzy Rajski. Pracom Komitetu przewodniczy pan Olivier Barberot.

Do zadań Komitetu ds. Strategii należy:

- opiniowanie i rekomendowanie Radzie Nadzorczej przedstawianych przez Zarząd planów strategicznych oraz uwag Rady Nadzorczej do tych planów, a w szczególności najważniejszych wariantów strategii,
- konsultowanie wszelkich projektów strategicznych związanych z rozwojem Grupy TP, monitorowanie zmian w relacjach branżowych w Grupie TP oraz projektach obejmujących umowy strategiczne dla Grupy TP (Komitet przekazuje następnie Radzie Nadzorczej sprawozdania i zalecenia dla każdego z takich projektów).

W szczególności, Komitet ds. Strategii rozpatruje następujące projekty:

- umowy strategiczne, alianse oraz umowy o współpracy technicznej i branżowej, w tym wynikające ze strategicznego partnerstwa pomiędzy France Telecom a Grupą TP,
- znaczące transakcje zakupu lub sprzedaży majątku.

Sprawozdanie Komitetu przedstawiono na stronie 39.

Zarząd

Do kompetencji Zarządu należy kierowanie wszelkimi działaniami Spółki z wyłączeniem spraw, które na mocy postanowień Kodeksu spółek handlowych lub Statutu są przekazane do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy lub Rady Nadzorczej. Obowiązki i zakres odpowiedzialności Zarządu są określone w formalnym dokumencie, który precyzuje jego rolę. Poszczególni członkowie Zarządu zarządzają powierzonymi im obszarami działalności Spółki.

Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem

Zarząd opracował i wprowadził system kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w Grupie TP. System ten umożliwia zarządzanie ryzykiem związanym z osiąganiem celów biznesowych (choć tego ryzyka całkowicie nie eliminuje), w istotnym stopniu zabezpieczając Spółkę przed poważnymi nieprawidłowościami w sprawozdawczości i stratami.

Do kluczowych elementów tego systemu należą następujące procedury:

- Audytorzy wewnętrzni przekazują raporty bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Plan audytów wewnętrznych jest corocznie oceniany przez Komitet Audytowy. Komitet ten analizuje także raporty audytorów wewnętrznych. W celu wzmocnienia niezależności Departamentu Audytu Wewnętrznego, decyzje Zarządu w sprawie powołania Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego i wysokości jego wynagrodzenia wymagają od 2005 roku opinii Komitetu Audytowego oraz Komitetu ds. Wynagrodzeń.
- Spółka regularnie ocenia jakość kontroli i zarządzania ryzykiem. Proces ten obejmuje aktualizację Mapy Ryzyka, która określa i klasyfikuje czynniki ryzyka finansowego i pozafinansowego w działalności Grupy. Mapa ta została opracowana w procesie samooceny, ale z uwzględnieniem wniosków z projektu w dziedzinie oceny ryzyka zrealizowanego przy współpracy z ekspertami zewnętrznymi.

Opis ładu korporacyjnego

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

- Wprowadzono procedury służące stałemu monitorowaniu istotnych czynników ryzyka (prawnego, regulacyjnego, operacyjnego, dotyczącego sprawozdawczości finansowej, środowiskowego, itp.), które stanowią podstawę działalności Departamentu Audytu Wewnętrznego w zakresie stałej kontroli ryzyka.

W 2008 roku Zarząd ponownie przeprowadził kompleksową ocenę kontroli wewnętrznej w odniesieniu do sprawozdawczości finansowej w Grupie TP. Zidentyfikowano najważniejsze problemy, eliminując je lub podejmując odpowiednie działania naprawcze. Na podstawie przeprowadzonej oceny Zarząd stwierdził, że na dzień 31 grudnia 2008 roku nie istniały żadne niedociągnięcia, które mogłyby w istotny sposób wpływać na skuteczność kontroli wewnętrznej w odniesieniu do sprawozdawczości finansowej.

Zarząd usprawnił także procedury identyfikowania, oceny i zatwierdzania transakcji z podmiotami powiązanymi. W 2008 roku transakcje tego typu nadal podlegały kontroli ze strony Departamentu Audytu Wewnętrznego, a wnioski były przekazywane Zarządowi i Komitetowi Audytowemu.

Przekazywanie informacji

Grupa TP z najwyższą starannością podchodzi do kwestii sprawozdawczości finansowej i stałej komunikacji ze środowiskiem polskich i zagranicznych inwestorów, a także wypełniania obowiązków informacyjnych. Członek Zarządu ds. Finansów przewodniczy pracom Komitetu ds. Przekazywania Informacji. Do zadań Komitetu należy nadzór nad przygotowaniem wszelkich materiałów informacyjnych przekazywanych przez Grupę TP, a także zapewnienie tego, by przekazywane informacje były dokładne, przejrzyste, kompletne, terminowe i zgodne z wymogami prawa i przyjętymi powszechnie praktykami, a także by rzetelnie odzwierciedlały sytuację finansową i operacyjną Grupy. W 2008 roku Komitet ds. Przekazywania Informacji odbył cztery posiedzenia poświęcone następującym sprawom:

- Ocena ustawowych sprawozdań finansowych (kwartalnych, półrocznych i rocznych),
- Ocena kwartalnych prezentacji dla inwestorów.

W 2008 roku, oprócz raportów okresowych (kwartalne, półroczny i roczny), TP przekazała giełdzie warszawskiej i londyńskiej 191 raportów bieżących. Ponadto, w zakresie relacji z inwestorami, zorganizowano około stu spotkań z inwestorami i analitykami.

Kodeks Etyczny

W 2008 roku przyjęto nowy Kodeks Etyczny, który określa zasady relacji z klientami, akcjonariuszami, pracownikami, dostawcami i konkurentami, a także zasady dotyczące ochrony środowiska, w którym działa Grupa TP.

Podstawowe zasady etyczne sformułowane w Kodeksie to:

- Prowadzenie biznesu zgodnie z zasadami etyki,
- Uczciwa konkurencja,
- Dbłość o pracowników,
- Wysokie standardy zarządzania i ładu korporacyjnego,
- Całkowity brak tolerancji dla korupcji,
- Apolityczność,
- Dbłość o środowisko naturalne.

Spółka udoskonaliła system reagowania na sygnały o naruszeniu zasad etycznych oraz zgłaszania potencjalnych i faktycznych nadużyć, który jest koordynowany przez Komitet ds. Etyki. Pracownicy przechodzą szkolenie w zakresie kwestii etycznych, po ukończeniu którego otrzymują indywidualne zaświadczenia. Wprowadzono formalne kanały zgłaszania naruszeń obowiązujących zasad, w tym do Przewodniczącego Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej, Przewodniczącego Komitetu ds. Etyki oraz Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Zarząd

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Maciej Witucki
Prezes Zarządu

Pan Maciej Witucki ukończył Wydział Elektryczny na Politechnice Poznańskiej w 1991 roku. W latach 1992-1997 odbył studia podyplomowe w dziedzinie zarządzania systemami przemysłowymi w Ecole Centrale Paris. Od września 1997 roku pracował w Banku Cetelem – najpierw we Francji, gdzie współtworzył biznesplan dla spółki-córki na rynku polskim, a następnie w Polsce, jako członek zarządu Cetelem Polska Expansion S.A. Od października 2001 roku pracował w Grupie Credit Agricole, a w 2002 roku został członkiem zarządu LUKAS Bank S.A., awansując w marcu 2005 roku na stanowisko prezesa tego banku. 6 listopada 2006 roku pan Maciej Witucki przeszedł do Grupy TP jako Prezes Zarządu TP S.A.

Jacek Kałaur
Członek Zarządu ds. Zasobów Ludzkich

Pan Jacek Kałaur jest absolwentem Uniwersytetu Warszawskiego. Pracował w PHZ Polservice, w tym przez kilka lat w biurze tej firmy w Algierii. Po powrocie do Polski podjął pracę w Coopers & Lybrand Management Consultants. W 1993 roku podjął pracę w firmie Kraft Foods Polska na stanowisku Dyrektora ds. Personalnych i Członka Zarządu. W 2005 roku został powołany w skład Zarządu TP S.A.

Roland Dubois
Członek Zarządu ds. Finansów

Pan Roland Dubois jest absolwentem Ecole Supérieure de Commerce Le Havre. Uzyskał także dyplom Executive MBA w HEC (CPA) w Paryżu. Karierę zawodową rozpoczął w 1975 roku, a w 1987 roku podjął pracę w Grupie France Telecom, piastując kolejno różne stanowiska. W 2006 roku został Wiceprezesem ds. Kontrolingu Finansowego dywizji AMEA, odpowiedzialnej za spółki Grupy FT w krajach Azji, Bliskiego Wschodu i Afryki. W marcu 2008 roku został powołany w skład Zarządu TP S.A.

Zarząd

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Richard Shearer

Członek Zarządu ds. Rynku Masowego

Pan Richard Shearer ukończył z wyróżnieniem studia na Wydziale Finansów i Rachunkowości Politechniki w Liverpoolu (obecnie Uniwersytet Johna Mooresa). Jest też członkiem Chartered Institute of Management Accountants. Od ponad 20 lat związany z branżą telekomunikacyjną, pracował dla operatorów telefonii stacjonarnej i komórkowej, spółki konsultingowej oraz infrastrukturalnego operatora mobilnej transmisji danych. W 2005 roku został powołany na stanowisko Prezesa Zarządu spółki BTC Mobile EOOD, operatora sieci komórkowej GSM/3G w Bułgarii. Równolegle, w 2006 roku został członkiem Zarządu BTC AD, narodowego operatora telefonii stacjonarnej i spółki macierzystej BTC Mobile. W kwietniu 2008 roku został powołany w skład Zarządu TP S.A.

Ireneusz Piecuch

Członek Zarządu ds. Strategii Korporacyjnej i Rozwoju Biznesu

Pan Ireneusz Piecuch ukończył studia wyższe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, a następnie aplikację sędziowską i radcowską w Warszawie. W latach 1995-2006 pracował w koncernie IBM, zarówno w Polsce jak i za granicą, pełniąc m.in. funkcję Członka Zarządu, Dyrektora Operacyjnego IBM Polska (w latach 2002-2004). W 2006 roku został zatrudniony w TP S.A. na stanowisku Dyrektora Pionu Prawnego - Głównego Prawnika Grupy TP, a od maja 2007 roku na stanowisku Sekretarza Generalnego. We wrześniu 2008 roku został powołany w skład Zarządu TP S.A.

Piotr Muszyński

Członek Zarządu ds. Operacyjnych

Pan Piotr Muszyński ukończył studia wyższe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego, podyplomowy kurs zarządzania przedsiębiorstwem w Polskiej Międzynarodowej Szkole Zarządzania Fundacji Polskiej oraz Zaawansowany Program Zarządzania organizowany przez IESE Business School, na Uniwersytecie Nawarry. Rozpoczął karierę zawodową w 1990 roku, w Eastern Europe Investment Ltd (EEL) jako partner i kierownik projektu. W roku 1993 dołączył do firmy REMA 1000 Poland Sp. z o.o. jako Członek Zarządu i Dyrektor Zarządzający, a od 1999 roku – Prezes Zarządu. Równolegle, w latach 1996-1998 był Członkiem Zarządu firmy Intersport Poland. Został zatrudniony w TP S.A. w 2001 roku, na stanowisku Dyrektora Pionu Obsługi Klienta, a w roku 2005 objął stanowisko Dyrektora Dywizji Obsługa i Sprzedaż. We wrześniu 2008 roku został powołany w skład Zarządu TP S.A.

Rada Nadzorcza

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Działalność Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza TP S.A., działając zgodnie z postanowieniami Kodeksu spółek handlowych i Statutem Spółki, sprawowała stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

W 2008 roku Rada Nadzorcza TP S.A. wykonała obowiązki wynikające z Kodeksu spółek handlowych:

- dokonała oceny sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, sprawozdania finansowe za rok obrotowy 2007 oraz wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku Spółki,
- dokonała oceny sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Telekomunikacja Polska oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2007,
- złożyła Walnemu Zgromadzeniu sprawozdania z wyników powyższej oceny.

Rada Nadzorcza dołożyła należytych starań w celu zapewnienia, by sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Spółki spełniały wymagania przewidziane prawem.

Rada Nadzorcza TP S.A. wykonywała także prawa i obowiązki wynikające ze Statutu TP S.A. i Kodeksu Dobrych Praktyk, wśród których należy wymienić:

- powołanie członków Zarządu,
- wyrażanie opinii dotyczących wniosków kierowanych pod obrady Walnego Zgromadzenia,
- wybór biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych Spółki,
- wyrażenie opinii dotyczącej budżetu Telekomunikacji Polskiej S.A. i Grupy TP,
- nadzór nad realizacją celów operacyjnych i finansowych Grupy TP,
- wyrażenie opinii dotyczącej zaciągnięcia zobowiązań przekraczających równowartość 100 mln EURO,
- sporządzenie zwięzłej oceny sytuacji Grupy TP,
- powołanie członka Rady Nadzorczej.

W 2008 roku, działalność Rady Nadzorczej oraz jej stałych komitetów koncentrowała się na następujących zagadnieniach:

- a wyniki finansowe i operacyjne Grupy TP w odniesieniu do budżetu;
- b strategia Grupy TP w warunkach rosnącej konkurencji;
- c projekty Grupy TP dotyczące fuzji i przejęć;
- d pozycja Grupy TP wobec otoczenia regulacyjnego w Polsce;
- e zmiany w składzie Zarządu;
- f polityka wypłaty środków pieniężnych akcjonariuszom;
- g program wykupu akcji własnych,
- h podejście do mechanizmów kontroli wewnętrznej, w tym zarządzania ryzykiem w Grupie TP;
- i satysfakcja klienta,
- j umowa BLA z Orange Brand Services Limited,
- k program optymalizacji portfela nieruchomości.

W 2008 roku Rada Nadzorcza TP S.A. odbyła 7 posiedzeń i podjęła 42 uchwały, w tym 3 w trybie pisemnym (korespondencyjnym).

W swojej działalności Rada Nadzorcza korzystała z opinii przekazywanych przez Komitet Audytowy, Komitet ds. Wynagrodzeń i Komitet ds. Strategii.

Rada Nadzorcza sformułowała szereg zaleceń, uwag i wniosków dla Zarządu, odnoszących się do różnych aspektów działalności Spółki.

Rada Nadzorcza na bieżąco nadzorowała wykonanie swoich uchwał i zaleceń, analizując informacje przedstawiane przez Zarząd na kolejnych posiedzeniach.

Ocena pracy Rady Nadzorczej

Uwzględniając powyższe działania Rada Nadzorcza uznaje, że w 2008 roku wykonała z należytą starannością nadzór nad wszystkimi obszarami działalności Telekomunikacji Polskiej. Zaangażowanie członków Rady w nadzór nad najważniejszymi projektami prowadzonymi przez Spółkę pozwoliło na szybkie wskazanie zagrożeń i sformułowanie zaleceń dla Zarządu.

Rada Nadzorcza

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Zwięzła ocena sytuacji Grupy TP w 2008 roku, przygotowana przez Radę Nadzorczą Telekomunikacji Polskiej S.A.

Niniejsza ocena sytuacji Grupy TP w 2008 roku została sporządzona przez Radę Nadzorczą TP S.A. zgodnie z zasadą III.1.1 Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW, wprowadzonych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Ocena ta jest oparta na wynikach finansowych Grupy (Spółki oraz spółek jej podległych) w 2008 roku, a także informacjach uzyskanych przez Radę Nadzorczą w trakcie wypełniania przez nią obowiązków statutowych.

W 2008 roku, działalność Rady Nadzorczej koncentrowała się na następujących zagadnieniach:

- Wyniki finansowe i operacyjne Grupy TP za rok 2008 w odniesieniu do budżetu;
- Budżet na rok 2008;
- Ocena strategii Grupy TP przygotowanej przez Zarząd;
- Pozycja Grupy TP wobec otoczenia regulacyjnego w Polsce;
- Zmiany w składzie Zarządu;
- Polityka wynagrodzenia dla akcjonariuszy;
- Ocena mechanizmów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w Grupie TP wdrożonych przez Zarząd;
- Program motywacyjny dla dyrektorów najwyższego szczebla Grupy TP.

Rada Nadzorcza, działając poprzez komitety oraz wszystkich członków, (w tym sześciu członków niezależnych) brała aktywny udział w procesie oceny najważniejszych inicjatyw mając na względzie interes wszystkich akcjonariuszy Grupy Kapitałowej. Ponadto, Rada sprawowała nadzór nad realizacją celów operacyjnych i finansowych, poprzez analizę kwartalnych raportów sporządzonych przez Zarząd, jak również - poprzez Komitet Audytowy - prowadziła nadzór nad funkcjami kontroli, zarządzania ryzykiem i budżetowania wykonywanymi przez Zarząd.

Działalność operacyjna Grupy TP

W 2008 roku Grupa TP nadal się rozwijała i wdrożyła szereg innowacyjnych i konwergentnych produktów i usług w celu utrzymania pozycji rynkowej oraz ograniczenia odejść klientów zarówno w telefonii stacjonarnej, jak i komórkowej. Grupa TP wprowadziła na rynek kanał telewizyjny Orange Sport, który nadaje mecze polskiej ekstraklasy. Zrobiła też pierwszy krok w kierunku świadczenia usług finansowych oferując ubezpieczenia podróży za pomocą krótkich wiadomości tekstowych (SMS). GTP kontynuowała inwestycje w rozwój sieci CDMA umożliwiające transmisję na obszarach trudnodostępnych oraz rozszerzanie sieci UMTS/HSPA w celu dostarczania usług najwyższej jakości.

Zaproponowano również kilka innych ważnych przedsięwzięć. Niektóre z nich zostały wdrożone przez Zarząd, w szczególności:

- Dalsza integracja operacyjna TP i PTK Centertel;
- Podpisanie umów sprzedaży i najmu biurów w Warszawie oraz kontynuacja projektów dotyczących nieruchomości w Warszawie przygotowujących zoptymalizowaną kosztowo nową siedzibę Spółki - Miasteczko TP oraz korzystną sprzedaż niektórych innych nieruchomości;
- Realizacja programu wykupu akcji w roku 2008;
- Dalsza realizacja Umowy Społecznej, która zawiera zasady dotyczące najważniejszych kwestii pracowniczych, oraz podpisanie w grudniu 2008 r. ze wszystkimi związkami zawodowymi nowej Umowy Społecznej na lata 2009-2011;
- podpisanie umowy zbycia akcji firmy Ditel.

Telefonia stacjonarna

W roku 2008 TP nadal prowadziła strategię rekompensowania spadku przychodów z usług głosowych telefonii stacjonarnej zwiększonymi przychodami ze sprzedaży usług internetowych. Zarząd Grupy wdrożył nowe plany lojalnościowe na usługi głosowe i wprowadził na rynek usługi szerokopasmowe oraz produkty telewizji satelitarnej połączone z usługami szerokopasmowymi, które przelożyły się na uzyskanie wyższych o 17% przychodów z usług szerokopasmowych w porównaniu z rokiem 2007, a co za tym idzie większą bazę klientów oraz wyższe średnie przychody na odbiorcę końcowego, jak i na utrzymanie 50-procentowego udziału wartościowego w rynku usług szerokopasmowych.

Rada Nadzorcza

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Telefonia komórkowa

Rada Nadzorcza ze szczególną uwagą monitorowała rozwój działalności Spółki w segmencie telefonii komórkowej, szczególnie w kontekście negatywnych tendencji w zakresie przychodów z usług telefonii stacjonarnej, analizując potencjalne przyszłe trendy odnośnie usług konwergentnych. Rada Nadzorcza z zadowoleniem zauważa, że w warunkach rosnącej konkurencji, PTK Centertel działając pod marką Orange utrzymał w 2008 roku pozycję lidera w zakresie nowoczesnych rozwiązań, konkurując z innymi operatorami przede wszystkim jakością produktów i usług oraz przejrzystością i prostotą struktur taryfowych. Branża komórkowa zalicza rok 2008 do udanych. Orange utrzymał wiodącą pozycję na rynku wartościowym.

Będąc liderem w dziedzinie technologii, Orange oferuje klientom szeroką gamę najnowocześniejszych usług koncentrując się na dalszym rozwoju komórkowej usługi transmisji danych w oparciu o technologię UMTS.

Sytuacja finansowa Grupy TP

W obliczu rosnącej konkurencji, główne cele strategiczne Grupy w 2008 roku – zgodne z wytycznymi zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą – obejmowały:

- wzmocnienie promocji usług zintegrowanych w celu zwiększenia wskaźnika ARPU oraz wskaźnika utrzymania i satysfakcji klienta;
- dalszą integrację jednostek telefonii stacjonarnej i komórkowej w celu uzyskania większej wydajności zintegrowanych procesów;
- optymalizację kosztów operacyjnych poprzez dalszą racjonalizację działalności TP;
- optymalizację nakładów inwestycyjnych w oparciu o ścisłe kryteria inwestycyjne skutkujące wzrostem przychodów;
- wykonanie zadania osiągnięcia przepływu wolnych środków pieniężnych na poziomie od 18% do 20% przychodów;
- dalszą optymalizację bilansu grupy w celu zwiększenia stopy zwrotu z aktywów, w tym optymalizację portfela nieruchomości;
- dalszą przebudowę systemów IT oraz integrację z systemami CRM w celu podniesienia jakości usług oraz skrócenia czasu potrzebnego na wprowadzenie nowych produktów na rynek;
- budowanie pozytywnego wizerunku Spółki w branżach pokrewnych poprzez proces przemyślanego zakupu i przejęć oraz stosowanie odpowiednich kryteriów inwestycyjnych;

- zapewnienie akcjonariuszom atrakcyjnego zwrotu z inwestycji, który byłby odbiciem warunków zapisanych w polityce wynagrodzeń akcjonariuszy;
- promowanie przewidywalnej regulacji rynku zgodnej z europejskimi zasadami regulacyjnymi oraz spójnej z porównywalnymi rozwiązaniami;
- usprawnienie kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Założenia ogłoszone przez Zarząd w roku 2008 dotyczące wzrostu przychodów i zysku z działalności brutto (GOM) i capex w ujęciu procentowym do przychodów zostały zrealizowane. Wartość wskaźnika GOM wynosi 42,1% przychodów, mimo spadku wartości PLN w stosunku do EUR w czwartym kwartale 2008 roku. Wygenerowane środki pieniężne netto również osiągnęły wysoki poziom, tj. ponad 3,0 miliarda zł, czyli 16,7% przychodów. Zarząd wywiązał się ze zobowiązań wdrożenia inicjatyw wspierających wzrost przy utrzymaniu kontroli kosztów i alokacji zasobów. Wprowadzone na rynek nowatorskie produkty i usługi jak i pozostałe inwestycje roku 2008 pomogą zrównoważyć erozję przychodów ze stacjonarnych usług głosowych.

W 2008 roku, Zarząd działając na podstawie rekomendacji Rady Nadzorczej, przygotował szczegóły propozycji wynagrodzenia akcjonariuszy w oparciu o politykę zapewniania akcjonariuszom TP atrakcyjnego wynagrodzenia, w której wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- niepewność otoczenia regulacyjnego;
- intensyfikacja konkurencyjności na rynkach, na których działa grupa TP;
- elastyczność zasobów w celu zapewnienia rentownego wzrostu w postaci kontroli nakładów kapitałowych oraz zakupów podnoszących wartość Grupy;
- dyscyplina finansowa konieczna do utrzymania oceny A3/BBB+.

Zarząd zaproponował dywidendę za rok 2008 w wysokości 2.003 mln zł, czyli 1,5 zł na akcję, płatną w gotówce, w pierwszym półroczu 2009 roku. Propozycja ta uzyskała pozytywną opinię Rady Nadzorczej na posiedzeniu w dniu 26 marca 2009 r. i podlega zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy TP.

Rada Nadzorcza

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

Wnioski i zalecenia na 2009 rok

Mimo rosnącej konkurencyjności we wszystkich branżach oraz nasilonej presji regulacyjnej, Grupa TP zdołała osiągnąć w roku 2008 zadowalające wyniki. Rada Nadzorcza jest zdania, że Zarząd TP dołożył odpowiednich starań, by zrealizować cele na rok 2008. Co więcej, TP dzięki zintegrowanym ofertom i inwestycjom poczynionym do końca 2008 roku jest w stanie tworzyć i wykorzystywać nowe możliwości otwierające się przed polskim rynkiem telekomunikacyjnym.

Zdaniem Rady Nadzorczej w roku 2009 Spółka powinna kontynuować wysiłki w kierunku wdrażania kluczowych celów strategicznych wyznaczonych na lata 2007-2010, a w szczególności:

- ścisłe monitorowanie osiąganych wyników, co pozwoli na szybkie reagowanie na niekorzystne zmiany warunków działalności wynikające z trudnej sytuacji gospodarczej na świecie, a zwłaszcza na odpowiednie dostosowanie wysokości nakładów inwestycyjnych;
- utrzymanie wiodącej pozycji w ujęciu wartościowym w segmentach telefonii stacjonarnej, telefonii komórkowej i szerokopasmowego dostępu do Internetu;
- zwiększenie satysfakcji i lojalności klientów w oparciu o ofertę usług telewizyjnych;
- ograniczenie wpływu wahań kursowych na wysokość wydatków komercyjnych, kosztów finansowych i nakładów inwestycyjnych;
- dalsza optymalizacja kosztów operacyjnych;
- zabezpieczenie finansowania w średniej i długiej perspektywie poprzez realizację programu emisji EMTN;
- utrzymanie stabilności finansowej;
- dalsze generowanie wysokich przepływów pieniężnych.

Ocena kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w Grupie TP

Rada Nadzorcza odpowiada za nadzór nad efektywnością systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem opracowanego i wdrożonego przez Zarząd. System ten ma na celu zarządzać, raczej niż eliminować, ryzyko nieosiągnięcia założonych celów, dlatego stanowi jedynie rozsądne, a nie absolutne zabezpieczenie przed znaczącym błędem lub stratą.

Najważniejsze elementy systemu kontroli wewnętrznej zostały zawarte w raporcie Zarządu o zgodności z zasadami ładu korporacyjnego sporządzonego zgodnie z zaleceniami Giełdy Papierów Wartościowych i zostały przedstawione 26 lutego 2009 r.

W roku 2008 Grupa ponownie przeprowadziła całościową ocenę kontroli wewnętrznej w zakresie raportowania finansowego w ramach Programu Sarbanes-Oxley, prowadzonego w ramach Grupy France Telecom. Stwierdzone słabości w zakresie zaprojektowania systemu wewnętrznej kontroli oraz jego wdrożenia zostały albo skorygowane albo został przygotowany plan naprawczy. Jako rezultat tej przeprowadzonej oceny Zarząd podsumował, iż żadna ze zidentyfikowanych słabości w systemie kontroli wewnętrznej nie ma materialnego wpływu na system kontroli wewnętrznej Grupy na dzień 31 grudnia 2008 roku. Zarząd powinien kontynuować wysiłki w tym zakresie również w roku 2009.

Również biegli rewidenci Spółki zgłaszają Zarządowi oraz Komitetowi Audytowemu słabości systemu kontroli, które zauważyli podczas przeprowadzania badania sprawozdań finansowych. Ich rekomendacje są na bieżąco wdrażane.

Rada Nadzorcza

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

**Komitet Audytowy Rady Nadzorczej
Telekomunikacji Polskiej S.A.
Sprawozdanie z działalności w 2008 roku**

Komitet Audytowy został utworzony na mocy Uchwały Rady Nadzorczej TP S.A. Nr 324/V/2002 z dnia 14 czerwca 2002 roku w sprawie powołania Komitetu Audytowego jako ciała doradczego, podlegającego Radzie Nadzorczej. Do zadań Komitetu Audytowego należy doradzanie Radzie Nadzorczej w kwestii prawidłowego wdrażania zasad sprawozdawczości finansowej i budżetowej oraz procedur kontroli wewnętrznej w Grupie TP, a także współpraca z biegłymi rewidentami i audytorami wewnętrznymi Grupy.

Działalność w 2008 roku

Komitet Audytowy Grupy TP odbył w 2008 roku 13 posiedzeń, z tego 10 planowych i 3 zadaniowe. W szczególności Komitet zajmował się następującymi sprawami:

- przegląd publikowanych sprawozdań finansowych Spółki i Grupy, prawidłowości i spójności zasad rachunkowości stosowanych w Spółce i Grupie TP,
- przegląd systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem Grupy Kapitałowej TP zgodnie z raportem Zarządu, w szczególności oceny ryzyka, zarządzania nim i wykazywania przez Zarząd. Komitet zapoznał się z raportami Zarządu na temat planowanych działań w odpowiedzi na zalecenia pokontrolne audytorów wewnętrznych i zewnętrznych,
- przegląd rocznych planów Departamentu Audytu Wewnętrznego, budżetu i raportu ze stanu prac oraz reakcji Zarządu na ustalenia pokontrolne i zalecenia,

- rekomendowanie Radzie zewnętrznych audytorów Spółki, ich wynagrodzenia i warunków umowy,
- stała kontrola zakresu i wyników badania zewnętrznego, niezależności i obiektywności biegłych rewidentów oraz przedstawianie Radzie wniosków pokontrolnych; monitorowanie reakcji Zarządu na rekomendacje audytorów zewnętrznych zawarte w piśmie do Zarządu,
- przegląd przygotowania i wdrażania prowadzonych przez Zarząd programów przeciwdziałania nadużyciom i zgłaszania nieprawidłowości; monitorowanie wyników zgłoszonych spraw,
- analiza budżetu Grupy na rok 2009 i przekazanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w tym zakresie,
- przegląd polityki wynagrodzenia dla akcjonariuszy za rok 2008 zaproponowanej przez Zarząd.

W omawianym roku, Komitet Audytowy, a w szczególności jego dwaj niezależni członkowie dokonali przeglądu i zaopiniowali Zarządowi TP transakcje z podmiotami powiązanymi oraz zapoznali się z raportami o tych transakcjach opracowanymi przez Departament Audytu Wewnętrznego Spółki.

Timothy Boatman

Przewodniczący Komitetu Audytowego
Rady Nadzorczej TP S.A.
26 marca 2009 roku

Rada Nadzorcza

Raport Roczny
Grupy TP za 2008 rok

**Komitet Rady Nadzorczej Telekomunikacji
Polskiej S.A. ds. Wynagrodzeń
Sprawozdanie z działalności w 2008 roku**

Komitet ds. Wynagrodzeń został utworzony na mocy Uchwały Rady Nadzorczej TP nr 385/04 z dnia 16 czerwca 2004 roku w sprawie utworzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń jako organu doradczego podległego Radzie Nadzorczej.

Zadaniem Komitetu jest doradzanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi w zakresie ogólnej polityki wynagrodzeń Grupy TP oraz udzielanie rekomendacji w przedmiocie powoływania członków Zarządu.

Działalność w 2008 roku

W roku 2008 Komitet ds. Wynagrodzeń odbył 5 posiedzeń, podczas których koncentrował się na następujących sprawach:

- a Zmiany w składzie Zarządu (rezygnacje złożyli: Iwona Kossmann, Pierrick Hamon, Benoit Merel); nominowano nowych członków Zarządu (Richard Shearer, Piotr Muszyński, Ireneusz Piecuch; ponownie Jacek Kałaur).
- b Wynagrodzenia dla członków Zarządu z uwzględnieniem analizy porównawczej poziomu zarobków ze źródeł trzecich, wpływ opodatkowania i różnic kursowych na wynagrodzenia zgodnie z kontraktami oraz dostosowywanie kryteriów wynagrodzeń do zmian w zakresie odpowiedzialności zawodowej członków Zarządu.
- c Ocena realizacji zadań MBO i premii dla członków Zarządu za drugie półrocze 2007 i pierwsze półrocze 2008.
- d Zatwierdzanie zadań MBO dla członków Zarządu w roku 2008.
- e Opiniowanie wynagrodzenia Dyrektora GTP Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Ronald Freeman

Przewodniczący Komitetu
Rady Nadzorczej TP S.A. ds. Wynagrodzeń
26 marca 2009 roku

**Komitet Rady Nadzorczej Telekomunikacji
Polskiej S.A. ds. Strategii
Sprawozdanie z działalności w 2008 roku**

Komitet ds. Strategii został powołany uchwałą Rady Nadzorczej TP nr 417/05 z dnia 15 czerwca 2005 roku w sprawie utworzenia Komitetu ds. Strategii jako organu doradczego podległego Radzie Nadzorczej.

Zadaniem Komitetu jest doradztwo w zakresie planów strategicznych dla Grupy TP, w szczególności umów i porozumień strategicznych, współpracy technicznej i branżowej oraz ważniejszych zakupów i sprzedaży aktywów.

Działalność w 2008 roku

W roku 2008 Komitet zajmował się szerokim wachlarzem spraw. Omawiane zagadnienia obejmowały m. in. strategię IT, Nazijną Telewizję Cyfrową, strategię ubezpieczeniową w Grupie TP, strategię dostępu, Plan Strategii Finansowej, strategię architektury marki, usługi finansowe, projekt telewizyjny „Orange Plus” (współpraca pomiędzy Canal+ i TP). W zeszłym roku Komitet ds. Strategii ściśle współpracował z Zarządem w zakresie realizowania długookresowej strategii Grupy.

Komitet zebrał się na pięciu posiedzeniach. W posiedzeniach Komitetu uczestniczyli także: Przewodniczący Rady Nadzorczej, prof. Andrzej K. Koźmiński, Przewodniczący Komitetu Audytowego, Timothy Boatman oraz Przewodniczący Komitetu ds. Wynagrodzeń, Ronald Freeman.

Olivier Barberot

Przewodniczący Komitetu
Rady Nadzorczej TP S.A. ds. Strategii
26 marca 2009 roku

Skonsolidowany rachunek zysków i strat
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

		12 miesięcy do 31 grudnia 2008 (zbadane)	do 31 grudnia 2007 (po reklasyfikacjach - patrz Nota 3.4, zbadane)
(w milionach złotych, za wyjątkiem danych dotyczących akcji)	Nota		
Nota			
Przychody	6	18.165	18.244
Koszty usług obcych	7	(7.599)	(7.436)
Pozostałe przychody operacyjne	7	241	353
Pozostałe koszty operacyjne	7	(863)	(1.084)
Koszty wynagrodzeń pracowników:			
– Koszty wynagrodzeń i świadczeń pracowników	7	(2.305)	(2.399)
– Podział zysku między pracowników	7	(24)	(24)
– Płatności w formie akcji własnych	7, 27	(30)	(2)
Amortyzacja	14, 15	(4.317)	(4.439)
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych	8	109	2
Zyski z tytułu sprzedaży aktywów	9	110	34
Koszty restrukturyzacji	10	(174)	(1)
Zysk operacyjny		3.313	3.248
Przychody z tytułu odsetek	11	58	39
Koszty odsetkowe i inne koszty finansowe	11	(562)	(493)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	11	(94)	97
Koszty z tytułu dyskonta	11	(120)	(61)
Koszty finansowe, netto		(718)	(418)
Podatek dochodowy	12	(405)	(555)
Skonsolidowany zysk netto		2.190	2.275
Zyski mniejszości		2	2
Zysk netto przypisany akcjonariuszom TP S.A.		2.188	2.273
Zysk na jedną akcję (w złotych) (podstawowy i rozwodniony)	3.4	1,61	1,64
Średnia ważona liczba akcji (w milionach) (podstawowa i rozwodniona)	3.4	1.361	1.387

Uwagi do skonsolidowanych sprawozdań finansowych stanowią integralną część niniejszego Skonsolidowanego Rachunku Zysków i Strat

Skonsolidowany bilans
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

		31 grudnia 2008 (zbadane)	31 grudnia 2007 (po rekasyfikacjach- patrz Nota 3.4, zbadane)
(w milionach złotych)	Nota		
Aktywa			
Wartość firmy, netto	13	3.994	3.994
Inne wartości niematerialne, netto	14	2.914	3.097
Środki trwałe, netto	15	19.589	21.120
Udziały w jednostkach stowarzyszonych		3	3
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	17	4	4
Pożyczki udzielone i należności własne	17	17	10
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat	17	44	–
Zabezpieczające instrumenty pochodne	22	12	–
Inne aktywa		3	2
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12	400	241
Aktywa trwałe razem		26.980	28.471
Zapasy, netto		292	316
Należności handlowe, netto	18	1.814	1.795
Inne aktywa	18	102	263
Pożyczki udzielone i należności własne	17	9	282
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat	17	118	35
Zaliczki na podatek dochodowy		166	52
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	18	113	77
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	20	1.640	642
Aktywa obrotowe razem		4.254	3.462
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	16	–	489
Suma aktywów		31.234	32.422
Pasywa			
Kapitał akcyjny	30	4.106	4.200
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		832	832
Akcje własne	30	(704)	(702)
Pozostałe kapitały rezerwowe	22, 27	8	(18)
Zyski zatrzymane		12.983	13.456
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(8)	(8)
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom TP S.A.		17.217	17.760
Kapitał własny przypisany udziałowcom mniejszościowym		13	13
Kapitały własne razem		17.230	17.773

Skonsolidowany bilans ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

		31 grudnia 2008 (zbadane)	31 grudnia 2007 (po rekasyfikacjach- patrz Nota 3.4, zbadane)
(w milionach złotych)	Nota		
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych	21	5.075	1.920
Zabezpieczające instrumenty pochodne	22	59	171
Zobowiązania handlowe	29	814	705
Świadczenia pracownicze	26	282	295
Rezerwy	28	296	178
Pozostałe zobowiązania	29	–	1
Rezerwa na podatek odroczone	12	4	2
Przychody przyszłych okresów	29	59	71
Zobowiązania długoterminowe razem		6.589	3.343
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych	21	2.100	3.009
Pożyczka od jednostki powiązanej	21	–	1.003
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat	22	14	65
Zabezpieczające instrumenty pochodne	22	–	1.250
Rezerwy	28	1.220	1.177
Zobowiązania handlowe	29	3.059	3.760
Świadczenia pracownicze	26	272	301
Pozostałe zobowiązania	29	211	180
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		15	13
Przychody przyszłych okresów	29	524	514
Zobowiązania krótkoterminowe razem		7.415	11.272
Zobowiązania powiązane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	16	–	34
Suma pasywów		31.234	32.422

Uwagi do skonsolidowanych sprawozdań finansowych stanowią integralną część niniejszego Skonsolidowanego Bilansu

Zestawienie zmian w skonsolidowanych kapitałach własnych

za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

	Liczba wyemitowanych akcji (nie w milionach)	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Akcje własne	Pozostałe kapitały rezerwowe				Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządko- wanych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny przypisany udziałowcom mniejszo- ściowym		Razem kapitały własne
									Razem				
(w milionach złotych)					Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty zabezpieczające	Podatek odroczone	Płatności w formie akcji własnych					
Saldo na 1 stycznia 2007 (zbadane)	1 400 000 000	4.200	832	–	–	(95)	18	–	(8)	13.143	18.090	13	18.103
Zyski z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny		–	–	–	1	–	–	–	–	–	1	–	1
Zyski z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne odniesione na kapitał własny		–	–	–	–	70	–	–	–	–	70	–	70
Podatek z tytułu pozycji odniesionych bezpośrednio na kapitał własny		–	–	–	–	–	(14)	–	–	–	(14)	–	(14)
Razem przychody i koszty ujęte w kapitale własnym		–	–	–	1	70	(14)	–	–	–	57	–	57
Zysk netto za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007 roku		–	–	–	–	–	–	–	–	2.273	2.273	2	2.275
Razem przychody i koszty za okres		–	–	–	1	70	(14)	–	–	2.273	2.330	2	2.332
Płatności w formie akcji własnych		–	–	–	–	–	–	2	–	–	2	–	2
Wykup akcji własnych	(31 226 759)	–	–	(700)	–	–	–	–	–	–	(700)	–	(700)
Koszty wykupu akcji własnych		–	–	(2)	–	–	–	–	–	–	(2)	–	(2)
Dywidendy		–	–	–	–	–	–	–	–	(1.960)	(1.960)	(2)	(1.962)
Saldo na 31 grudnia 2007 roku (po rekasyfikacjach –patrz Nota 3.4, zbadane)	1 368 773 241	4.200	832	(702)	1	(25)	4	2	(8)	13.456	17.760	13	17.773
Saldo na 1 stycznia 2008 roku (po rekasyfikacjach –patrz Nota 3.4, zbadane)	1 368 773 241	4.200	832	(702)	1	(25)	4	2	(8)	13.456	17.760	13	17.773
Straty z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny		–	–	–	(1)	–	–	–	–	–	(1)	–	(1)
Straty z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne odniesione na kapitał własny		–	–	–	–	(5)	–	–	–	–	(5)	–	(5)
Podatek z tytułu pozycji odniesionych bezpośrednio na kapitał własny		–	–	–	–	–	2	–	–	–	2	–	2
Razem przychody i koszty ujęte w kapitale własnym		–	–	–	(1)	(5)	2	–	–	–	(4)	–	(4)
Zysk netto za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku		–	–	–	–	–	–	–	–	2.188	2.188	2	2.190
Razem przychody i koszty za okres		–	–	–	(1)	(5)	2	–	–	2.188	2.184	2	2.186
Płatności w formie akcji własnych		–	–	–	–	–	–	30	–	–	30	–	30
Wykup akcji własnych	(33 124 220)	–	–	(700)	–	–	–	–	–	–	(700)	–	(700)
Koszty wykupu akcji własnych		–	–	(4)	–	–	–	–	–	–	(4)	–	(4)
Umorzenie akcji własnych		(94)	–	702	–	–	–	–	–	(608)	–	–	–
Wykup udziałów od udziałowców mniejszościowych		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(1)	(1)
Dywidendy		–	–	–	–	–	–	–	–	(2.053)	(2.053)	(1)	(2.054)
Saldo na 31 grudnia 2008 roku (zbadane)	1 335 649 021	4.106	832	(704)	–	(30)	6	32	(8)	12.983	17.217	13	17.230

Uwagi do skonsolidowanych sprawozdań finansowych stanowią integralną część niniejszego Zestawienie Zmian w Skonsolidowanych Kapitałach Własnych

Skonsolidowany rachunek
przepływów pieniężnych
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

(w milionach złotych)	Nota	12 miesięcy	
		do 31 grudnia 2008 (zbadane)	do 31 grudnia 2007 (po rekasyfikacjach- patrz Nota 3.4, zbadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Skonsolidowany zysk netto		2.190	2.275
Korekty uzgadniające zysk netto do środków wygenerowanych z działalności operacyjnej			
Amortyzacja	14, 15	4.317	4.439
Zyski z tytułu sprzedaży aktywów	9	(110)	(34)
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych	8	(109)	(2)
Zmiana stanu pozostałych rezerw		(88)	26
Podatek dochodowy	12	405	555
Przychody i koszty odsetkowe		473	452
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych, netto		956	(520)
Wycena instrumentów pochodnych		(558)	587
Płatności w formie akcji własnych	7, 27	30	2
Zmiana kapitału obrotowego (działalność handlowa)			
Zmiana stanu zapasów (netto)		6	(127)
Zmiana stanu należności handlowych		64	187
Zmiana stanu zobowiązań handlowych		175	258
Zmiana kapitału obrotowego (pozostała działalność operacyjna)			
Zmiana stanu czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów i pozostałych należności		116	(57)
Zmiana stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, pozostałych zobowiązań i przychodów przyszłych okresów		20	39
Otrzymane odsetki		58	39
Odsetki i odsetki od instrumentów pochodnych zapłacone, netto		(649)	(668)
Różnice kursowe z instrumentów pochodnych, netto		(3)	(31)
Podatek dochodowy zapłacony		(667)	(1.206)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		6.626	6.214
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Zakup /sprzedaż środków trwałych i wartości niematerialnych			
Zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	14, 15	(2.579)	(3.677)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań wobec dostawców środków trwałych		(1.012)	679
Przychody ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		591	57
Przychody ze sprzedaży jednostek zależnych pomniejszone o środki pieniężne tych jednostek	5	64	–
Wydatki z tytułu wykupu udziałów od udziałowców mniejszościowych	5	(1)	–
Zmniejszenie/(zwiększenie) stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu i innych aktywów finansowych		(4)	7
Różnice kursowe z instrumentów pochodnych, netto		(5)	(11)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2.946)	(2.945)

Skonsolidowany rachunek
przepływów pieniężnych ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

		12 miesięcy	
		do 31 grudnia 2008 (zbadane)	do 31 grudnia 2007 (po rekasyfikacjach- patrz Nota 3.4, zbadane)
(w milionach złotych)	Nota		
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wykup obligacji	19, 21	(2.368)	(1.864)
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów i pożyczek	19, 21	3.091	–
Splata długoterminowych kredytów i pożyczek	19, 21	(228)	(255)
Zwiększenie/(zmniejszenie) zobowiązań z tytułu kredytów w rachunkach bieżących oraz innych kredytów i pożyczek krótkoterminowych	19, 21	–	1.800
Zmniejszenie/(zwiększenie) depozytów związanych z długiem (depozyty zabezpieczające)	17, 19	360	(125)
Wykup akcji własnych, wraz z kosztami bezpośrednio związanymi z wykupem	30	(701)	(702)
Wyplacone dywidendy	30	(2.054)	(1.962)
Różnice kursowe z instrumentów pochodnych, netto		(787)	(201)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(2.687)	(3.309)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalenty środków pieniężnych, netto			
		993	(40)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalenty środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych			
		3	6
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na początek okresu			
		644 ⁽¹⁾	678
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec okresu		1.640	644 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ w tym 2 miliony złotych środków pieniężnych zaklasyfikowanych do aktywów przeznaczonych do sprzedaży

Uwagi do skonsolidowanych sprawozdań finansowych stanowią integralną część niniejszego Skonsolidowanego Rachunku Przepływów Pieniężnych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

1. Informacje ogólne

1.1. Grupa Kapitałowa Telekomunikacja Polska

Telekomunikacja Polska S.A. („Telekomunikacja Polska” lub „Spółka” lub „TP S.A.”), spółka akcyjna, powstała i rozpoczęła działalność 4 grudnia 1991 roku. Grupa Kapitałowa Telekomunikacja Polska („Grupa”) składa się z Telekomunikacji Polskiej i jej spółek zależnych.

Grupa jest wiodącym dostawcą usług telekomunikacyjnych w Polsce. Telekomunikacja Polska dostarcza usługi obejmujące usługi telefonii stacjonarnej (rozmowy lokalne, krajowe i międzynarodowe), linię cyfrową („ISDN”), pocztę głosową, modemowy i stały dostęp do Internetu oraz usługi transmisji głosu przez Internet („VoIP”). Poprzez udziały w spółce zależnej Polska Telefonia Komórkowa-Centertel Sp. z o.o. („PTK-Centertel”), Grupa jest jednym z głównych operatorów w Polsce świadczących usługi telefonii komórkowej w standardzie DCS 1800 i GSM 900. PTK-Centertel świadczy również usługi trzeciej generacji w standardzie UMTS. Ponadto Grupa świadczy usługi w zakresie dzierżawy łączy, radiokomunikacji oraz innych usług telekomunikacyjnych o wartości dodanej, prowadzi sprzedaż sprzętu telekomunikacyjnego, produkuje elektroniczne karty telefoniczne, świadczy usługi w zakresie transmisji danych, multimediiów oraz różnych usług internetowych.

Siedziba Telekomunikacji Polskiej mieści się w Warszawie przy ulicy Twardej 18.

Działalność Grupy podlega regulacji i kontroli przez Urząd Komunikacji Elektronicznej („UKE”), który jest rządowym organem regulacyjnym w zakresie rynku usług telekomunikacyjnych. Zgodnie z Prawem Telekomunikacyjnym UKE może nakładać pewne obowiązki na operatorów telekomunikacyjnych o znaczącej pozycji rynkowej.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

1. Informacje ogólne (ciąg dalszy)

1.2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Telekomunikacja Polska oraz następujące spółki zależne:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
PTK-Centertel Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Usługi telefonii komórkowej, budowa i eksploatacja ruchomych sieci telekomunikacyjnych.	100,00%	100,00%
TP EmiT Sp. z o.o.	Kraków, Polska	Usługi nadawcze sygnałów telewizyjnych i radiowych, pobieranie opłat za rachunki oraz przetwarzanie elektronicznych transakcji płatniczych.	100,00%	100,00%
– Paytel Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Obsługa elektronicznej sprzedaży produktów i usług elektronicznych, w tym usług przedpłaconych telefonii GSM, pobieranie opłat za rachunki oraz przetwarzanie elektronicznych transakcji płatniczych.	100,00%	100,00%
DITEL S.A. ⁽¹⁾	Warszawa, Polska	Utrzymywanie bazy danych abonentów, wytwarzanie i dystrybucja książek telefonicznych.	–	100,00%
OPCO Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Świadczenie usług w zakresie obsługi klientów.	100,00%	100,00%
Otwarty Rynek Elektroniczny S.A.	Warszawa, Polska	Dostarczanie kompleksowych rozwiązań zakupowych, w tym wdrażanie i obsługa platformy e-commerce, systemów IT, hosting.	100,00%	100,00%
TP Edukacja i Wypoczynek Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Prowadzenie hoteli, obsługa szkoleń i konferencji.	100,00%	100,00%
TP Invest Sp. z o.o. ("TP Invest")	Warszawa, Polska	Usługi doradcze i konsultingowe świadczone na rzecz jednostek Grupy, zarządzanie holdingiem.	100,00%	100,00%
– Telefon 2000 Sp. z o.o. ⁽²⁾	Warszawa, Polska	Projektowanie i budowa systemów telekomunikacyjnych. ⁽⁴⁾	100,00%	95,38%
– Telefony Podlaskie S.A.	Sokołów Podlaski, Polska	Lokalny operator telefonii stacjonarnej, internetu, telewizji kablowej.	55,11%	55,11%
– TP TelTech Sp. z o.o.	Łódź, Polska	Monitorowanie sygnałów alarmowych, obsługa sieci miejscowych, projektowanie i budowa systemów telekomunikacyjnych. ⁽⁴⁾	100,00%	100,00%
– TP Internet Sp. z o.o. ("TP Internet")	Warszawa, Polska	Obsługa infolinii i świadczenie usług telemarketingowych.	100,00%	100,00%
TP MED Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Ochrona zdrowia i inne usługi medyczne.	100,00%	100,00%
Pracownicze Towarzystwo Emerytalne Telekomunikacji Polskiej S.A.	Warszawa, Polska	Zarządzanie pracowniczym funduszem emerytalnym.	100,00%	100,00%
Fundacja Grupy TP	Warszawa, Polska	Działalność charytatywna.	100,00%	100,00%
Virgo Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Usługi doradcze, działalność finansowa.	100,00%	100,00%
– Wirtualna Polska S.A. ("WP")	Gdańsk, Polska	Prowadzenie portalu internetowego i świadczenie usług powiązanych, w tym reklamy internetowej; operator wirtualnej telefonii komórkowej.	100,00%	100,00%
– Sklep Wirtualnej Polski S.A. in liquidation ⁽³⁾	Gdańsk, Polska	Brak działalności operacyjnej.	–	100,00%
TPSA Finance B.V.	Amsterdam, Holandia	Inwestowanie i zarządzanie inwestycjami.	100,00%	100,00%
– TPSA Eurofinance B.V.	Amsterdam, Holandia	Inwestowanie i zarządzanie inwestycjami.	100,00%	100,00%
– TPSA Eurofinance France S.A.	Paryż, Francja	Inwestowanie i zarządzanie inwestycjami.	99,96%	99,96%

⁽¹⁾ Spółka została sprzedana w 2008 roku (patrz Nota 5). Na dzień 31 grudnia 2007 roku aktywa i zobowiązania spółki prezentowano jako aktywa przeznaczone do sprzedaży i zobowiązania powiązane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży (patrz Nota 16)

⁽²⁾ W 2008 roku Grupa nabyła dodatkowe udziały w spółce (patrz Nota 5)

⁽³⁾ Spółka została zlikwidowana w 2008 roku

⁽⁴⁾ W listopadzie 2008 roku działalność operacyjna Telefon 2000 Sp. z o.o. została przeniesiona do TP TelTech Sp. z o.o.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek. Znaczące przejęcia oraz zbycia jednostek gospodarczych zostały opisane w Nocie 5.

Na dzień 31 grudnia 2008 i 2007 roku TP Invest posiadała 25% udziałów w kapitale akcyjnym Telefonów Opalenickich S.A., lokalnego operatora telefonii stacjonarnej. Udział w ogólnej liczbie głosów był równy udziałowi spółki w kapitale tej jednostki.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku WP posiadała 20% udziałów w kapitale zakładowym spółki Polskie Badania Internetu Sp. z o.o., badającej użytkowanie Internetu w Polsce. Udział w ogólnej liczbie głosów był równy udziałowi WP w kapitale tej jednostki.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku PTK Centertel posiadała 25% udziałów w kapitale zakładowym spółki Mobile TV Sp. z o.o. Udział w ogólnej liczbie głosów był równy udziałowi PTK Centertel w kapitale tej jednostki. Spółka powstała w 2008 roku (patrz Nota 5).

Inwestycje w spółki stowarzyszone są wyceniane metodą praw własności.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

1. Informacje ogólne (ciąg dalszy)

1.3. Skład Zarządu Spółki

Skład Zarządu Spółki na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego był następujący:

Maciej Witucki – Prezes Zarządu,
Roland Dubois – Członek Zarządu ds. Finansów,
Richard Shearer – Członek Zarządu ds. Rynku Masowego,
Jacek Kałtaur – Członek Zarządu ds. Zasobów Ludzkich,
Piotr Muszyński – Członek Zarządu ds. Operacyjnych, oraz
Ireneusz Piecuch – Członek Zarządu ds. Strategii Korporacyjnej i Rozwoju Biznesu.

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego był następujący:

Prof. Andrzej K. Koźmiński – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
Olivier Barberot – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
Olivier Faure – Sekretarz Rady Nadzorczej,
Antonio Anguita – Członek Rady Nadzorczej,
Vivek Badrinath – Członek Rady Nadzorczej,
Timothy Boatman – Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
Jacques Champeaux – Członek Rady Nadzorczej,
Stéphane Pallez – Członek Rady Nadzorczej,
Georges Penalver – Członek Rady Nadzorczej,
Prof. Jerzy Rajski – Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
Dr Wiesław Rożucki – Niezależny Członek Rady Nadzorczej,
Ronald Freeman – Niezależny Członek Rady Nadzorczej, oraz
Dr Mirosław Gronicki – Niezależny Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie Zarządu Spółki oraz Rady Nadzorczej Spółki w roku zakończonym 31 grudnia 2008 roku:

W dniu 24 stycznia 2008 roku Pani Iwona Kossmann, Pan Pierre Hamon oraz Pan Benoît Mérel złożyli rezygnację z pełnienia funkcji Członków Zarządu TP S.A. Rezygnacje złożono ze skutkiem na dzień 24 stycznia 2008 roku w przypadku Pani Iwony Kossmann oraz 29 lutego 2008 roku w przypadku Panów Pierre Hamon i Benoît Mérel. W tym samym dniu Rada Nadzorcza TP S.A. powołała z dniem 1 marca 2008 roku Pana Roland Dubois w skład Zarządu TP S.A. W dniu 24 kwietnia 2008 roku Rada Nadzorcza TP S.A. powołała Pana Richard Shearer w skład Zarządu TP S.A. W dniu 25 września 2008 roku Rada Nadzorcza TP S.A. powołała Panów Ireneusza Piecucha i Piotra Muszyńskiego w skład Zarządu TP S.A. W dniu 25 września 2008 roku Pan Michel Monzani złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej TP S.A. W tym samym dniu Rada Nadzorcza TP S.A. powołała Pana Olivier Faure w skład Rady Nadzorczej TP S.A. W dniu 16 stycznia 2009 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie TP S.A. powołało pana Olivier Faure w skład Rady Nadzorczej TP S.A.

2. Oświadczenie o zgodności oraz format sprawozdania finansowego

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz zgodnie z odpowiednimi MSSF przyjętymi przez Unię Europejską. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Porównywalne dane finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2007 zostały przygotowane w oparciu o te same podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów przeznaczonych do sprzedaży oraz zadłużenia zabezpieczonego przed zagrożeniem zmiany wartości godziwej.

Dane finansowe wszystkich jednostek wchodzących w skład Grupy będące podstawą przygotowania niniejszego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego zostały przygotowane przy zastosowaniu jednolitych polityk rachunkowości.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało przygotowane w milionach złotych i zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 25 lutego 2009 roku.

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku są przedstawione w Nocie 3 oraz są oparte na:

- wszystkich standardach i interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską i mających zastosowanie od 1 stycznia 2008 roku;
- standardach (MSSF) i interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską i mających zastosowanie za okresy rozpoczynające się po 1 stycznia 2008 roku, dla których Grupa zdecydowała o wcześniejszym ich zastosowaniu; oraz
- podejściu przyjętym w Grupie zgodnie z paragrafami od 10 do 12 zawartymi w MSR 8.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

2. Oświadczenie o zgodności oraz format sprawozdania finansowego (ciąg dalszy)

Szacunki

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Spółki dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2008 roku mogą w przyszłości ulec zmianie. Główne szacunki zostały opisane w następujących notach:

	Nota	Rodzaj ujawnionej informacji
8	Utrata wartości jednostek wypracowujących środki pieniężne oraz pojedynczych składników środków trwałych i wartości niematerialnych	Główne założenia przyjęte w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej; przesłanki wskazujące na utratę wartości, modele, stopy dyskontowe, stopa wzrostu.
3.5.12	Odpisy aktualizujące wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	Metodologia przyjęta w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej.
3.5.14, 12	Podatek dochodowy	Założenia przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego.
26	Świadczenia pracownicze	Stopy dyskontowe, inflacja, wzrost płac, oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia.
3.5.12, 25	Wartość godziwa instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów finansowych	Model i założenia przyjęte dla wyceny wartości godziwej.
28, 32	Rezerwy	Rezerwy dotyczące świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz restrukturyzacji: stopy dyskontowe i inne założenia. Założenia przyjęte dla wyceny rezerw na roszczenia i sprawy sądowe zostały ujawnione w Nocie 32.
3.5.8, 3.5.9	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metoda amortyzacji.
3.5.17, 27	Płatności w formie akcji własnych	Model oraz główne założenia przyjęte do wyceny wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych: cena wykonania instrumentów kapitałowych, historyczna zmienność, stopa procentowa wolna od ryzyka, oczekiwana stopa dywidendy, itd.
28	Koszty likwidacji środków trwałych	Założenia przyjęte do wyceny rezerw na szacunkowe koszty demontażu i usunięcia składnika aktywów oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował.

Subiektywna ocena

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje polityki rachunkowości, które zapewnią, iż sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne;
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji;
- obiektywne;
- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny;
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

Subiektywna ocena dokonana na dzień 31 grudnia 2008 roku dotyczy rezerw na roszczenia i sprawy sądowe oraz zobowiązań warunkowych. Szczegóły zostały przedstawione w Nocie 32.

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości

Niniejsza nota opisuje zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku.

3.1. Zastosowanie nowych standardów, zmian do standardów lub interpretacji

Uwzględnienie standardów, zmian w standardach rachunkowości oraz interpretacji obowiązujących na dzień 1 stycznia 2008 roku

Następujące standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje (przyjęte lub będące w trakcie przyjmowania przez Unię Europejską) są obowiązujące na dzień 1 stycznia 2008 roku:

- KIMSF 11 „MSSF 2 – Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych”. Grupa zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu tej interpretacji w 2007 roku;
- KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”. Niniejsza interpretacja nie została zaakceptowana przez Unię Europejską; oraz
- KIMSF 14 „MSR 19 – Ograniczenie w rozpoznawaniu aktywów programów określonych świadczeń pracowniczych, wymogi minimalnego finansowania i ich interakcje”.

Przyjęcie powyższych interpretacji nie spowodowało znaczących zmian w polityce rachunkowości Grupy.

Zarząd zdecydował o wcześniejszym zastosowaniu KIMSF 13 „Programy lojalnościowe” od 1 stycznia 2008 roku. Interpretacja ta zmienia zasady rachunkowości Grupy stosowane do 31 grudnia 2007 roku (patrz Nota 3.5.3 w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym sporządzonym według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku) przede wszystkim w zakresie momentu ujmowania przychodu.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.1. Zastosowanie nowych standardów, zmian do standardów lub interpretacji (ciąg dalszy)

Zgodnie z poprzednią polityką, część otrzymanych lub należnych przychodów z transakcji sprzedaży, zaalokowanych do punktów przyznanych w ramach programu lojalnościowego Grupy, była odraczana do momentu, gdy punkty zostaną zamienione na nagrody.

Obecnie Grupa ujmuje przychód zaalokowany do punktów premiowych w oparciu o liczbę wykorzystanych punktów lojalnościowych na dany dzień w stosunku do przewidywanej łącznej liczby punktów lojalnościowych, które będą wykorzystane.

Zmiana zasad rachunkowości została zastosowana retrospektywnie i nie miała wpływu na wartość skonsolidowanych kapitałów własnych na dzień 1 stycznia 2007 roku i 31 grudnia 2007 roku ani na skonsolidowany zysk netto za okres dwunastu miesięcy zakończony 31 grudnia 2007 roku.

W dniu 15 października 2008 roku Unia Europejska przyjęła zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” dotyczące przekwalifikowania aktywów finansowych. Zmiany mają zastosowanie od 1 lipca 2008 roku i później. Powyższe zmiany w standardach nie spowodowały przeklasyfikowania żadnych aktywów finansowych należących do Grupy.

Standardy oraz interpretacje opublikowane, ale jeszcze nie przyjęte

Zarząd nie wybrał opcji wcześniejszego zastosowania następujących standardów oraz interpretacji (już przyjętych lub będących w trakcie przyjmowania przez Unię Europejską):

- MSSF 8 „Segmenty operacyjne”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później,
- Zaktualizowany MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później,
- Zaktualizowany MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później,
- Zaktualizowany MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później. Niniejszy standard nie został zaakceptowany przez Unię Europejską,
- Zaktualizowany MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później. Niniejszy standard nie został zaakceptowany przez Unię Europejską,
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji – Warunki nabycia uprawnień i anulowanie”, mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później,
- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” oraz do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych – Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i zobowiązania powstałe w wyniku likwidacji”, mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później. Niniejsze zmiany nie zostały zaakceptowane przez Unię Europejską,
- Ulepszenia w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej – zbiór zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, zmiany mają zastosowanie w większości przypadków dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później,
- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” oraz do MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” – „Koszt inwestycji w jednostkę zależną, współzależną lub stowarzyszoną”, mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później,
- KIMSF 15 „Umowy na budowę nieruchomości”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku i później. Niniejsza interpretacja nie została zaakceptowana przez Unię Europejską,
- KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2008 roku i później. Niniejsza interpretacja nie została zaakceptowana przez Unię Europejską,
- Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: Pozycje kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń”, mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później. Niniejsze zmiany nie zostały zaakceptowane przez Unię Europejską,
- Zaktualizowany MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później. Niniejszy standard nie został zaakceptowany przez Unię Europejską,
- KIMSF 17 „Dystrybucja aktywów niepieniężnych na rzecz właścicieli”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później. Niniejsza interpretacja nie została zaakceptowana przez Unię Europejską,
- KIMSF 18 „Nieodpłatne przekazanie aktywów”, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później. Niniejsza interpretacja nie została zaakceptowana przez Unię Europejską.

Zarząd analizuje obecnie konsekwencje oraz wpływ zastosowania powyższych nowych standardów oraz interpretacji na sprawozdania finansowe.

3.2. Podejście przyjęte w Grupie zgodnie z paragrafami 10 i 12 zawartymi w MSR 8 „Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Podejścia księgowe opisane poniżej nie są (lub są tylko częściowo) opisane w żadnym z Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej lub interpretacji przyjętych przez Unię Europejską. Grupa przyjęła polityki rachunkowości, które najlepiej odzwierciedlają istotę tych transakcji.

Nabycie udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych już kontrolowanych przez Grupę

Do momentu publikacji zaktualizowanego MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”, transakcje te nie były opisane w żadnym z MSSF. Zaktualizowany MSR 27 ma zastosowanie w sposób prospektywny, dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku i później. Obecnie wartość firmy jest rozpoznawana jako różnica pomiędzy ceną nabycia udziałów mniejszościowych oraz odpowiednim udziałem mniejszościowym w wartości księgowej aktywów netto, bez jakichkolwiek korekt wartości godziwej nabywanych aktywów i zobowiązań.

Umowy wieloelementowe

Opracowując politykę ujmowania przychodów z umów wieloelementowych (ofert wiązanych), Grupa przyjęła rozwiązania amerykańskich standardów rachunkowości, Emerging Issue Task Force Nr 00-21 „Ujmowanie przychodów z umów wieloelementowych” (patrz Nota 3.5.3 Oferty pakietowe i oferty wiązane).

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.3. Stosowane przez Grupę dopuszczone podejścia alternatywne zgodnie z MSSF

Niektóre MSSF dopuszczają alternatywne metody wyceny oraz ujmowania aktywów i zobowiązań. W związku z tym, Grupa wybrała:

Standardy i zmiany		Stosowane podejście alternatywne
MSR 2	Zapasy	Zapasy wycenia się według ceny nabycia ustalonej metodą średniej ceny ważonej.
MSR 16	Rzeczowy majątek trwały	Rzeczowy majątek trwały wykazuje się według ceny nabycia pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące.
MSR 19	Świadczenia pracownicze	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia ujmują się z zastosowaniem korytarza. Zgodnie z tą metodą nadwyżkę wartości netto skumulowanych nie ujętych zysków i strat aktuarialnych nad wyższą z następujących dwóch wielkości (i) 10% wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń i (ii) 10% wartości godziwej aktywów programu ujmują się w rachunku wyników przez średni prognozowany okres zatrudnienia uczestników programu.
MSR 23	Koszty finansowania zewnętrznego	Koszty finansowania zewnętrznego poniesione w okresie budowy lub wytworzenia rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych nie są kapitalizowane.
MSR 38	Wartości niematerialne	Wartości niematerialne wykazuje się według ceny nabycia pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące.

3.4. Prezentacja sprawozdań finansowych

Prezentacja bilansu

Zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” aktywa oraz zobowiązania są prezentowane w bilansie jako krótkoterminowe i długoterminowe.

Zgodnie z MSSF 5 aktywa trwałe, oraz bezpośrednio z nimi powiązane zobowiązania, przeznaczone do sprzedaży są prezentowane oddzielnie w skonsolidowanym bilansie.

Prezentacja rachunku zysków i strat

Zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” w skonsolidowanym rachunku zysków i strat koszty są prezentowane w układzie rodzajowym.

Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk netto przypadający na jedną akcję za każdy okres ustalany jest jako iloraz zysku netto za dany okres przypisanego akcjonariuszom Spółki i średniej ważonej liczby akcji występujących w tym okresie. Średnia ważona liczba akcji występujących w okresie uwzględnia akcje własne (patrz Nota 30) oraz efekt rozwodnienia związany z emisją obligacji z prawem pierwszeństwa do subskrybowania akcji Spółki przed dotychczasowymi akcjonariuszami w ramach programu motywacyjnego TP S.A. (patrz Nota 27).

	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	do 31 grudnia 2007
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Spółki (w milionach złotych)	2.188	2.273
Średnia ważona liczba występujących akcji (w milionach) – podstawowa i skorygowana o wpływ wszystkich rozważających potencjalnych akcji zwykłych	1.361	1.387
Zysk przypadający na jedną akcję – podstawowy i rozwodniony (w złotych)	1,61	1,64

Zmiany w prezentacji sprawozdań finansowych

Zmiany w prezentacji instrumentów pochodnych oraz depozytów zabezpieczających

Zarząd dokonał reklasyfikacji głównie:

- przepływów pieniężnych związanych z odsetkami i różnicami kursowymi z instrumentów pochodnych kwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu zabezpieczających ekonomicznie transakcje handlowe i finansowe oraz przepływów pieniężnych związanych z odpowiednimi depozytami zabezpieczającymi, z działalności inwestycyjnej odpowiednio do działalności operacyjnej lub finansowej w zależności od kategorii, do której zostały zakwalifikowane przepływy pieniężne zabezpieczanej transakcji,
- różnic kursowych z wyceny instrumentów pochodnych kwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu zabezpieczających ekonomicznie transakcje handlowe z zysków (strat) z tytułu różnic kursowych do tej samej kategorii kosztów co zabezpieczana transakcja.

Zmiany w prezentacji przepływów pieniężnych zapłaconego dyskonta od obligacji

Zarząd dokonał reklasyfikacji przepływów pieniężnych następujących przy wykupie obligacji, które stanowią różnicę pomiędzy ceną nominalną i ceną emisyjną obligacji, z przepływów z działalności finansowej do przepływów z działalności operacyjnej. Reklasyfikacja została dokonana w celu jednakowej prezentacji wszystkich zapłaconych odsetek, które stanowią koszty pozyskania środków finansowych, w działalności operacyjnej.

Zdaniem Zarządu obecna prezentacja lepiej odzwierciedla rodzaj zawieranych transakcji.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.4. Prezentacja sprawozdań finansowych (ciąg dalszy)

Zmiana prezentacji wpłynęła na skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych w następujący sposób:

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Wartości prezentowane poprzednio	12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007		Wartości po zmianie klasyfikacji
		Zabezpieczenia ekonomiczne	Dyskonto emisyjne od obligacji	
(w milionach złotych)				
Pozostałe przychody operacyjne	315	38	–	353
Pozostałe koszty operacyjne	(1.012)	(72)	–	(1.084)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	63	34	–	97

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	Wartości prezentowane poprzednio	12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007		Wartości po zmianie klasyfikacji
		Zabezpieczenia ekonomiczne	Dyskonto emisyjne od obligacji	
(w milionach złotych)				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	6.327	(92)	(21)	6.214
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3.046)	101	–	(2.945)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(3.321)	(9)	21	(3.309)

Zmiana prezentacji środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych

Środki pieniężne netto z tytułu działalności operacyjnej ustalane są poprzez skorygowanie skonsolidowanego zysku netto. W sprawozdaniach finansowych publikowanych przed zmianą prezentacji przepływy pieniężne netto z tytułu działalności operacyjnej ustalono poprzez skorygowanie skonsolidowanego zysku netto przypisanego akcjonariuszom TP S.A. o zyski (straty) mniejszości. Powyższa zmiana nie ma wpływu na ustalenie wysokości przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej.

Zmiana prezentacji kosztów wykupu akcji własnych

Koszty wykupu akcji własnych zostały zreklasyfikowane z zysków zatrzymanych do akcji własnych w zestawieniu zmian w skonsolidowanych kapitałach własnych i w skonsolidowanym bilansie. Koszty wykupu akcji własnych za okres 12 miesięcy 2007 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosły 2 miliony złotych. Zmiana nie ma wpływu na kapitały własne.

3.5. Przyjęte zasady rachunkowości

3.5.1. Zasady konsolidacji

Spółki zależne, nad którymi Telekomunikacja Polska sprawuje kontrolę, w sposób bezpośredni lub pośredni, podlegają konsolidacji. Uznaje się, że sprawowanie kontroli występuje wtedy, gdy Grupa dysponuje więcej niż połową praw głosu w danej jednostce (chyba, że można w sposób oczywisty udowodnić, iż taka własność nie powoduje sprawowania kontroli), lub w przypadku, kiedy jedno z poniższych czterech kryteriów jest spełnione:

- dysponowanie więcej niż połową praw głosu na mocy umowy;
- posiadanie zdolności kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki na mocy statutu lub umowy;
- posiadanie zdolności mianowania i usuwania większości członków zarządu lub członków odpowiadającego mu organu zarządzającego; oraz
- dysponowanie większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu zarządzającego.

Spółki zależne są konsolidowane od daty uzyskania kontroli przez Spółkę, natomiast przestają być konsolidowane w chwili utraty nad nimi kontroli przez Spółkę.

Salda i transakcje występujące pomiędzy jednostkami Grupy są dla celów konsolidacji eliminowane.

3.5.2. Skutki zmian kursów walut obcych

Przeliczenie sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych

Dane wykazane w sprawozdaniach finansowych sporządzonych przez zagraniczne jednostki zależne, których walutą funkcjonalną nie jest polski złoty, są przeliczane na walutę prezentacji Grupy w sposób następujący:

- aktywa i pasywa są przeliczane przy zastosowaniu kursu ogłoszonego przez NBP na koniec okresu sprawozdawczego;
- pozycje z rachunku zysków i strat są przeliczane według średniego kursu NBP za dany okres; oraz
- różnice wynikające z zastosowania tych różnych kursów ujmowane są jako oddzielna pozycja kapitału własnego.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.5.2. Skutki zmian kursów walut obcych (ciąg dalszy)

Przeliczanie transakcji w walutach obcych

Zasady dotyczące ujmowania i wyceny transakcji wyrażonych w walutach obcych zostały określone w MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”. Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane przez spółki wchodzące w skład Grupy na ich walutę funkcjonalną według kursu wymiany obowiązującego na dzień transakcji. Aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walucie obcej są na dzień bilansowy przeszacowywane przy zastosowaniu kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski („NBP”) na koniec okresu sprawozdawczego, a wszelkie zyski lub straty powstałe w wyniku przeszacowania są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji:

- pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych - w przypadku operacji handlowych; oraz
- w przychodach lub kosztach finansowych - w przypadku operacji finansowych.

Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane i wyceniane zgodnie z ogólnymi zasadami przedstawionymi w Nocie 3.5.12.

Walutowe instrumenty zabezpieczające, które spełniają warunki zastosowania rachunkowości zabezpieczeń są ujmowane w bilansie według wartości godziwej na koniec każdego okresu. Zyski lub straty wynikające z przeszacowania do wartości godziwej są ujmowane w następujący sposób:

- w pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych – w przypadku zabezpieczeń wartości godziwej dotyczących operacji handlowych;
- w przychodach lub kosztach finansowych – w przypadku zabezpieczeń aktywów i zobowiązań finansowych; oraz
- w kapitale – w przypadku zabezpieczenia przepływów pieniężnych, gdy zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym stanowią efektywne zabezpieczenie.

Zyski i straty wynikające z przeszacowania do wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie ekonomiczne operacji handlowych i finansowych, które nie spełniają warunków zastosowania rachunkowości zabezpieczeń są ujmowane w pozostałych przychodach / kosztach operacyjnych lub w przychodach / kosztach finansowych, w zależności od treści danej transakcji. Zyski i straty powstałe z przeszacowania do wartości godziwej pozostałych walutowych instrumentów pochodnych są ujmowane jako przychody lub koszty finansowe.

3.5.3. Przychody

Przychody z działalności prowadzonej przez Grupę są ujmowane i prezentowane zgodnie z MSR 18 „Przychody”. Przychodem jest wartość godziwa otrzymanych lub należnych korzyści ekonomicznych ze sprzedaży usług lub towarów w ramach podstawowej działalności gospodarczej Grupy, pomniejszona o podatek VAT oraz rabaty.

Oferty pakietowe i oferty wiązane

Przychody ze sprzedaży pakietowych ofert na usługi komórkowe i internetowe składają się z możliwych do zidentyfikowania i wyodrębnienia części składowych, do których można oddzielnie zastosować ogólne kryteria ujmowania przychodów. Wiele ofert składa się z dwóch części składowych: produktu (np. telefon komórkowy/modem) oraz usługi. Po zidentyfikowaniu odrębnych części składowych oferty, kwota otrzymana lub należna od klienta zostaje alokowana na każdą z części składowych w oparciu o ich wartość godziwą. Kwota przychodów alokowana na pozycje, które zostały już dostarczone klientowi, jest ograniczona do kwoty, która nie jest uzależniona od dostarczenia innych pozycji. Na przykład, kwota przychodów alokowana na dostarczone klientowi urządzenia zazwyczaj odpowiada cenie płaconej za nie przez odbiorcę końcowego a pozostała część otrzymanych lub należnych przychodów jest uzależniona od świadczenia w przyszłości usługi.

Oferty, z których nie da się wyodrębnić oddzielnych części składowych, gdyż ich treść ekonomiczną można zrozumieć wyłącznie w odniesieniu do całej serii związanych z nimi transakcji, traktowane są jako oferty wiązane. Przychody z tytułu ofert wiązanych ujmowane są w całości przez okres obowiązywania umowy. Jako przykład może służyć opłata za podłączenie do sieci, której nie można oddzielić od płacenia abonamentu i wykonywania połączeń, i w związku z tym opłaty za przyłączenie do sieci ujmowane są przez średni przewidywany okres trwania umowy.

Przychody ze sprzedaży towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są w momencie przeniesienia na nabywcę wszystkich istotnych ryzyk i korzyści wynikających z prawa własności (patrz również paragraf „Oferty pakietowe i oferty wiązane”).

W telefonii komórkowej oraz usługach szerokopasmowego dostępu do Internetu oferowanych w segmencie telefonii stacjonarnej, gdy telefon komórkowy lub modem/laptop są sprzedawane przez dystrybutora będącego agentem, urządzenie oraz usługa są traktowane jako jedna oferta wiązana z dostarczeniem kilku elementów i przychód ze sprzedaży urządzeń ujmuje się gdy abonent zostaje aktywowany w sieci.

Przychody z tytułu najmu i dzierżawy sprzętu telekomunikacyjnego

Przychody z tytułu najmu i dzierżawy sprzętu telekomunikacyjnego ujmowane są w rachunku zysków i strat w sposób liniowy w okresie obowiązywania umowy, z wyjątkiem umów leasingu finansowego, które są ujmowane jak sprzedaż z odroczonym terminem płatności.

Przychody ze sprzedaży treści (ang. content) i przychody ze wspólnie świadczonych usług

Przychody ze sprzedaży lub dostarczania treści (muzyka, filmy, gry) poprzez różne systemy komunikacyjne Grupy (telefon komórkowy, telefon stacjonarny, itp.) są ujmowane w kwocie brutto, jeśli Grupa postrzega się jako podmiot zobowiązujący się dostarczyć usługę/produkt klientowi końcowemu, tj. kiedy Grupa ponosi ryzyko kredytowe, kiedy klient nie ma roszczenia zwrotnego wobec dostawcy treści oraz kiedy Grupa posiada uzasadnioną swobodę w wyborze dostawców treści, a także w ustalaniu cen płaconych przez klienta końcowego. Przychody ujmowane są netto tj. po pomniejszeniu o kwoty należne dostawcy treści, jeżeli dostawca jest odpowiedzialny za dostarczenie treści klientowi końcowemu oraz za ustalenie cen płaconych przez abonentów.

Przychody ze wspólnie świadczonych usług (usługi audiotele, numer „premium rate”, specjalne internetowe numery dostępne) ujmowane są w kwocie brutto, jeżeli Grupa posiada uzasadnioną swobodę w ustalaniu cen oraz w określaniu specyfiki treści (usługi lub produktu) sprzedawanej klientowi końcowemu. Przychody ujmowane są netto tj. po pomniejszeniu o kwoty należne dostawcy usług, jeżeli dostawca ponosi odpowiedzialność za świadczoną usługę oraz ustalenie ceny płaconej przez abonentów.

Przychody z tytułu świadczenia usług

Przychody z tytułu opłat abonamentowych za usługi telefoniczne i dostęp do internetu ujmowane są liniowo w okresie obowiązywania umowy.

Przychody z tytułu opłat za połączenia telefoniczne przychodzące i wychodzące ujmowane są w momencie świadczenia usługi.

Przychody ze sprzedaży kart telefonicznych w segmencie telefonii stacjonarnej i komórkowej ujmowane są po wykorzystaniu lub utracie ważności karty telefonicznej.

Przychody z tytułu reklam zamieszczanych w internecie oraz sprzedaży powierzchni reklamowej w internetowych książkach telefonicznych ujmowane są w okresie, w którym pojawia się reklama. Przychody ze sprzedaży powierzchni reklamowej w książkach telefonicznych wydawanych na papierze ujmowane są w momencie rozpoczęcia dystrybucji książek telefonicznych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.5.3. Przychody (ciąg dalszy)

Oferty promocyjne

W przypadku niektórych ofert handlowych, w których klientom oferowane jest nieodpłatne świadczenie usługi przez ustalony okres w zamian za podpisanie umowy na czas określony (ang. time-based incentives), przychody ujmowane są równomiernie przez określony w umowie, nieodwoływalny okres jej obowiązywania.

Programy lojalnościowe

Programy lojalnościowe polegają na przyznaniu klientom przyszłych korzyści/nagród (takich jak bezpłatne połączenia i upusty od ceny produktu) w zamian za bieżące korzystanie z usługi.

Punkty przyznane klientom traktuje się jako oddzielny element transakcji sprzedaży, za którą abonent nagradzany jest punktami. Część otrzymanych lub należnych przychodów z transakcji sprzedaży jest alokowana do przyznanych punktów w wysokości ich wartości godziwej, uwzględniając szacowany wskaźnik ich wykorzystania, i jest odraczana. Przychód zaalokowany do punktów ujemnie się w rachunku zysków i strat w momencie wykorzystania punktów i gdy Grupa wypelni swój obowiązek do dostarczenia nagrody. Kwota ujętego przychodu oparta jest na liczbie wykorzystanych punktów lojalnościowych na dany dzień w stosunku do przewidywanej łącznej liczby punktów lojalnościowych, które będą wykorzystane.

Program lojalnościowy występujący w Grupie nie zawiera obowiązku przedłużenia umowy.

Kary

Zawierane przez Grupę umowy handlowe mogą zawierać zobowiązania dotyczące jakości świadczonych usług (np. czas dostawy czy czas przywrócenia usługi). Jeżeli Grupa nie zapewni określonej jakości usługi, to wówczas jest zobowiązana do zapłaty odszkodowania klientowi końcowemu, zwykle w formie obniżenia ceny usługi, które pomniejsza przychody. Odszkodowania te są ujmowane w momencie, gdy jest prawdopodobne, że staną się wymagalne w wyniku niedotrzymania warunków umowy.

Transakcje barterowe

Jeżeli dobra i usługi są wymieniane na dobra i usługi o podobnym rodzaju i wartości, wymiany takiej nie uznaje się za transakcję powodującą powstanie przychodów. Jeżeli sprzedaje się dobra lub świadczy usługi w zamian za odmienne dobra i usługi, taki rodzaj wymiany uznaje się za transakcję powodującą powstanie przychodów. Przychody wycenia się według wartości godziwej otrzymanych dóbr i usług, skorygowanej o kwotę otrzymanych środków pieniężnych lub ekwiwalentów środków pieniężnych. Jeżeli przeprowadzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej otrzymanych dóbr i usług nie jest możliwe, przychody wycenia się w oparciu o wartość godziwą dóbr i usług przekazanych, skorygowaną o kwotę otrzymanych środków pieniężnych lub ekwiwalentów środków pieniężnych. Przychody z transakcji barterowych dotyczących usług reklamowych są wyceniane zgodnie z Interpretacją 31 Stałego Komitetu ds. Interpretacji „Przychody – transakcje barterowe obejmujące usługi reklamowe”.

3.5.4. Koszty pozyskania abonentów, koszty reklamy i inne podobne koszty

Koszty pozyskania i utrzymania abonentów inne niż koszty programów lojalnościowych (patrz Nota 3.5.3.) są ujmowane w rachunku zysków i strat tego okresu, w którym zostały poniesione. Koszty reklamy, promocji, sponsoringu, komunikacji korporacyjnej i kosztów promocji marki są również ujmowane w rachunku zysków i strat tego okresu, w którym zostały poniesione.

3.5.5. Koszty finansowania zewnętrznego

Grupa nie kapitalizuje kosztów finansowania zewnętrznego inwestycji w środki trwałe i wartości niematerialne.

3.5.6. Koszty emisji akcji i akcje własne

Koszty zewnętrzne bezpośrednio związane z emisją akcji pomniejszają wartość kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej. Inne koszty są odnoszone w ciężar rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

Jeżeli TP S.A. lub jej spółki zależne dokonają zakupu instrumentów kapitałowych Spółki to kwota zapłacona, wraz z kosztami bezpośrednio związanymi z zakupem, pomniejsza kapitał własny przypisany akcjonariuszom Spółki i jest prezentowana oddzielnie w bilansie jako „Akcje własne”, do momentu gdy akcje są unicestwione lub ponownie wyemitowane. Nabycie, sprzedaż, emisja lub unicestwienie nie powoduje ujęcia w wyniku finansowym Grupy żadnych zysków lub strat.

Akcje własne są ujmowane na dzień rozliczenia transakcji.

3.5.7. Wartość firmy

Wartość firmy jest nadwyżką ceny nabycia udziałów lub akcji spółek konsolidowanych, z uwzględnieniem kosztów transakcji, nad udziałem Grupy w wartości godziwej nabytych poszczególnych aktywów netto, z uwzględnieniem zobowiązań warunkowych na dzień nabycia. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Testy utraty wartości oraz jednostki wypracowujące środki pieniężne (ang. cash generating units – „CGU”)

Zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz podlega testowi utraty wartości przynajmniej raz w roku lub częściej jeśli wystąpiła przesłanka utraty wartości. MSR 36 „Utrata wartości aktywów” wymaga, aby testy utraty wartości były przeprowadzane na poziomie każdej jednostki wypracowującej środki pieniężne, do której została alokowana wartość firmy (jednostkę wypracowującą przepływy pieniężne definiuje się jako najmniejszy możliwy do określenia zespół aktywów, który wypracowuje środki pieniężne będące w znacznym stopniu niezależnymi od wpływów środków pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub ich zespołów). Wartość firmy alokuje się do tych pojedynczych CGU lub grup CGU, od których oczekuje się powstania synergii z połączeń jednostek gospodarczych.

Wartość odzyskiwalna

W celu ustalenia czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości powinien zostać ujęty należy porównać wartość bilansową aktywów i zobowiązań danego CGU (lub grup CGU) łącznie z przypisaną do nich wartością firmy, do ich wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest najlepszym szacunkiem kwoty możliwej do uzyskania ze sprzedaży CGU na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu kosztów zbycia. Ten szacunek jest ustalany na podstawie dostępnych informacji rynkowych oraz biorąc pod uwagę specyficzne warunki.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów środków pieniężnych wypracowanych przez CGU lub grupę CGU, uwzględniającą wartość firmy. Szacunki przepływów środków pieniężnych są oparte na założeniach rynkowych, warunkach przedłużenia koncesji oraz planach biznesowych kierownictwa Grupy, w następujący sposób:

- plany przepływów środków pieniężnych są oparte na pięcioletnim planie biznesowym oraz jego ekstrapolację w nieskończoność poprzez zastosowanie malejącej lub stałej stopy wzrostu odzwierciedlającej spodziewany długoterminowy trend rynku; oraz
- uzyskane szacunki przepływów środków pieniężnych są następnie dyskontowane z użyciem odpowiedniej stopy dyskontowej dla danej działalności.

Jeżeli wartość odzyskiwalna CGU, do której przypisano wartość firmy jest mniejsza niż jej wartość bilansowa, wówczas ujemnie się odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości różnicy. Odpis aktualizujący przypisuje się w pierwszej kolejności do wartości firmy, obniżając jej wartość, a następnie proporcjonalnie do innych aktywów należących do CGU.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości firmy ujemnie się w rachunku zysków i strat jako zmniejszenie zysku operacyjnego i nie jest odwracany.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.5.8. Wartości niematerialne (z wyłączeniem wartości firmy)

Wartości niematerialne zawierają głównie koncesje, oprogramowanie, koszty prac rozwojowych są początkowo wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia obejmującymi cenę zakupu, cła importowe, nie podlegające odliczeniu podatki zawarte w cenie, pomniejszone o upusty i rabaty oraz powiększone o nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem.

W przypadku nabycia wartości niematerialnych w wyniku połączenia jednostek są one początkowo wyceniane w ich wartości godziwej. Ich koszt jest, co do zasady, ustalany w odniesieniu do przypisywanych kosztów połączenia na podstawie cen rynkowych. W przypadku, gdy ceny rynkowe nie mogą zostać ustalone, koszt ten jest ustalany poprzez wykorzystanie ogólnie przyjętych metod wyceny, w tym również bazujących na przychodach, kosztach lub innych odpowiednich kryteriach. Na dzień przejęcia wartości niematerialne są ujmowane odrębnie od wartości firmy, jeśli można wiarygodnie ustalić ich wartość godziwą, są możliwe do zidentyfikowania, to znaczy można je wyodrębnić lub wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy składniki wartości niematerialnych zostały już ujęte przez jednostkę przejmowaną przed dniem połączenia jednostek gospodarczych.

Wewnętrznie wytworzone znaki handlowe oraz listy klientów nie są ujmowane jako wartości niematerialne.

Koncesje

Wydatki na nabycie koncesji są amortyzowane metodą liniową przez okres ich użytkowania, rozpoczynając od momentu uaktywnienia usługi. Szczegóły dotyczące koncesji znajdują się w Nocie 14.

Koszty badań i rozwoju

Zgodnie z MSR 38 „Wartości niematerialne” koszty prac rozwojowych powinny być ujęte jako wartość niematerialna wtedy i tylko wtedy, gdy następujące czynniki mogą być udowodnione:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania;
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży oraz dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych;
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne dla Grupy; oraz
- możliwości wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszty badań i rozwoju nie spełniające powyższych kryteriów są odnoszone bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat. Prace badawczo rozwojowe realizowane przez Grupę dotyczą głównie:

- unowocześnienia architektury sieci lub jej funkcjonalności; oraz
- rozwoju platform, których celem jest oferowanie nowych usług klientom Grupy.

Koszty prac rozwojowych ujęte jako wartości niematerialne są amortyzowane metodą liniową przez ich przewidywany okres użytkowania, z reguły nie przekraczający czterech lat.

Oprogramowanie

Oprogramowanie jest amortyzowane metodą liniową przez okres ekonomicznego użytkowania, nie przekraczający pięciu lat.

Okresy użytkowania wartości niematerialnych weryfikowane są co roku i podlegają zmianie, jeśli obecnie szacowany okres użytkowania jest inny niż poprzednio przewidywano. Powyższe zmiany w szacunkach są ujmowane w sposób prospektywny.

3.5.9. Środki trwałe

Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszty wytworzenia, wraz z cla importowymi, nie podlegającymi odliczeniu podatkami zawartymi w cenie, pomniejszoną o upusty i rabaty oraz powiększoną o nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem.

Wartość początkowa zawiera również wstępny szacunkowy koszt demontażu i usunięcia składnika majątku oraz kosztów renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których Grupa jest zobowiązana.

Wartość początkowa sieci telekomunikacyjnej zawiera koszty projektowania i budowy, oraz koszty zwiększenia jej pojemności. Łączna wartość początkowa aktywa jest alokowana pomiędzy jego istotne elementy składowe (komponenty), które są ujmowane osobno w przypadku jeśli elementy składowe posiadają odmienne okresy ekonomicznej przydatności lub przewidywany sposób czerpania przyszłych korzyści ekonomicznych jest różny. W takich przypadkach odpisy amortyzacyjne są odpowiednio korygowane.

Koszty konserwacji i napraw (koszty bieżącego utrzymania) obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Dotacje państwowe

Grupa może otrzymywać bezzwrotne dotacje państwowe, głównie w postaci bezpośrednich lub pośrednich dotacji do projektów inwestycyjnych przekazanych przez władze lokalne. Otrzymane dotacje zmniejszają wartość aktywów i są odnoszone na rachunek zysków i strat, jako zmniejszenie amortyzacji, w całym okresie amortyzowania danego aktywa.

Leasing finansowy

Środki trwałe nabyte na zasadach leasingu, w przypadku którego następuje przeniesienie do Grupy zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści są ujmowane jako aktywa w korespondencji z ujęciem odpowiedniego zobowiązania. Przyjmuje się, że wszystkie korzyści i ryzyka związane z posiadaniem aktywów są przeniesione na Grupę jeśli:

- na mocy umowy leasingowej następuje przeniesienie na leasingobiorcę własności danego składnika z końcem okresu leasingu;
- leasingobiorca ma możliwość zakupu składnika aktywów za cenę, która - według przewidywań - będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, gdy prawo zakupu składnika będzie mogło zostać zrealizowane, iż w chwili rozpoczęcia leasingu istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z możliwości tej skorzysta;
- okres leasingu stanowi większą część ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów;
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wynosi łączna wartość godziwa przedmiotu leasingu; oraz
- aktywa będące przedmiotem leasingu mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich korzystać bez dokonywania większych modyfikacji.

Środki trwałe przekazane przez Grupę na zasadach leasingu, w przypadku którego następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu posiadania aktywa do leasingobiorcy są traktowane jak aktywa sprzedane.

Usunięcie z bilansu

Składnik środków trwałych zostaje usunięty z bilansu w chwili jego sprzedaży lub kiedy nie oczekuje się żadnych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu jego użytkowania lub zbycia. Zyski i straty wynikające z usunięcia składnika środków trwałych z bilansu, ustalane jako różnica pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeśli takie były) a wartością bilansową składnika, ujmują się w rachunku zysków i strat jako część zysku operacyjnego.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.5.9. Środki trwałe (ciąg dalszy)

Umorzenie

Środki trwałe są amortyzowane w celu systematycznego rozłożenia ceny nabycia pomniejszonej o ewentualną oszacowaną wartość końcową dla odzwierciedlenia przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z aktywem. Z tego względu, środki trwałe amortyzowane są metodą liniową. Stosowane okresy ekonomicznej przydatności dla środków trwałych są następujące:

Budynki	10-30 lat
Sieci, kable i inne elementy infrastruktury	10-30 lat
Centrale telefoniczne oraz inne maszyny i urządzenia	5-10 lat
Sprzęt komputerowy	3-5 lat
Środki transportu oraz pozostałe środki trwałe	5-10 lat

Grunty nie są amortyzowane. Prawa wieczystego użytkowania amortyzowane są przez okres, na jaki przysługuje dane prawo, nie przekraczający 99 lat.

Okresy ekonomicznej przydatności są przeglądane corocznie i podlegają skorygowaniu jeśli obecny szacowany okres ekonomicznej przydatności jest inny niż poprzednio przewidywano. Powyższe zmiany w szacunkach księgowych są ujmowane w sposób prospektywny.

3.5.10. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (oraz bezpośrednio z nimi powiązane zobowiązania, jeśli występują) przeznaczone do sprzedaży to aktywa rzeczowe, których wartość bilansowa zostanie odzyskana poprzez transakcję sprzedaży a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Aktywa te są dostępne do niezwłocznej sprzedaży w obecnym stanie, z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów, a ich sprzedaż jest wysoce prawdopodobna.

Aktywa trwałe (oraz bezpośrednio z nimi powiązane zobowiązania, jeśli występują) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są po niższej z następujących dwóch wartości: oszacowanej wartości godziwej pomniejszonej o oczekiwane koszty sprzedaży lub wartości bilansowej i prezentowane są w odrębnej pozycji bilansu po spełnieniu warunków określonych w MSSF 5.

Aktywa te nie są amortyzowane. Jeżeli wartość godziwa pomniejszona o oczekiwane koszty sprzedaży jest niższa od wartości bilansowej wówczas ujmuje się odpis z tytułu utraty wartości w wysokości różnicy. W kolejnych okresach, wraz ze wzrostem wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w wartości nie większej, niż skumulowany odpis aktualizujący ujęty w przeszłości.

3.5.11. Utrata wartości aktywów innych niż wartość firmy

Międzynarodowy Standard Rachunkowości 36 „Utrata wartości aktywów” zawiera wymóg oszacowania wartości odzyskiwalnej składnika aktywów zawsze wtedy, gdy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości składnika aktywów, oraz ujęcia odpisu aktualizującego, jeżeli okaże się, że wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Tam, gdzie było to możliwe, wartość odzyskiwalna została oszacowana dla pojedynczych składników aktywów i określona w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub w wartości użytkowej składnika aktywów. W przypadku, gdy nie można było oszacować wartości odzyskiwalnej dla pojedynczego składnika aktywów, Grupa zidentyfikowała najmniejsze jednostki generujące środki pieniężne, do których można zaliczyć dany składnik aktywów.

W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna środka trwałego lub składnika wartości niematerialnych uległa – innemu niż tymczasowe – obniżeniu poniżej jego wartości księgowej na skutek zdarzeń lub okoliczności zaistniałych w danym okresie (takich jak przestarzałość technologiczna, uszkodzenie fizyczne, znaczące zmiany w sposobie użytkowania, gorsze od oczekiwanych wyniki ekonomiczne, spadek przychodów lub inne czynniki zewnętrzne), ujmowany jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej. Wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest zazwyczaj ustalana w odniesieniu do jego wartości użytkowej, która odpowiada bieżącej wartości przyszłych korzyści ekonomicznych oczekiwanych z tytułu dalszego użytkowania tego składnika aktywów oraz jego zbycia na koniec okresu użytkowania. Jest ona ustalana przy użyciu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych, w oparciu o najlepsze oszacowanie przez zarząd uwarunkowań ekonomicznych, które będą występować w pozostałym okresie użytkowania aktywa oraz przewidywanych warunków użytkowania aktywa.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości różnicy pomiędzy wartością odzyskiwalną i wartością bilansową składnika aktywów.

Testy na utratę wartości są przeprowadzane dla pojedynczych składników aktywów trwałych, chyba że te aktywa nie generują wpływów pieniężnych niezależnie od wpływów pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów. Jeśli taka sytuacja ma miejsce, wartość odzyskiwalna ustalana jest na poziomie ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, do której dany składnik aktywów należy, z wyjątkiem sytuacji, gdy:

- wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży składnika aktywów jest wyższa od jego wartości bilansowej; lub
- wartość użytkowa składnika aktywów może zostać oszacowana jako zbliżona do jego wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, a z kolei wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest możliwa do ustalenia.

Biorąc pod uwagę rodzaj aktywów trwałych oraz rodzaj prowadzonej działalności, większość pojedynczych składników aktywów trwałych Grupy nie generuje wpływów pieniężnych niezależnie od wpływów pochodzących od innych aktywów.

3.5.12. Aktywa i zobowiązania finansowe

Aktywa finansowe obejmują aktywa dostępne do sprzedaży, aktywa wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat, zabezpieczające instrumenty pochodne, pożyczki udzielone i należności własne oraz środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

Zobowiązania finansowe obejmują zaciągnięte kredyty i pożyczki, inne rodzaje finansowania, kredyty na rachunkach bieżących, zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat, zabezpieczające instrumenty pochodne, zobowiązania handlowe, zobowiązania wobec dostawców środków trwałych, w tym zobowiązania z tytułu koncesji UMTS.

Aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane i wyceniane zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych są ujmowane na dzień rozliczenia transakcji.

Ujmowanie i wycena aktywów finansowych

W momencie początkowego ujęcia, aktywa finansowe są wyceniane w wartości godziwej powiększonej – w przypadku inwestycji, które nie są wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat – o koszty transakcji bezpośrednio do nich przyporządkowane.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.5.12. Aktywa i zobowiązania finansowe (ciąg dalszy)

Aktywa dostępne do sprzedaży

Aktywa dostępne do sprzedaży składają się przede wszystkim z akcji i udziałów w spółkach oraz zbywalnych papierów wartościowych. Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie będące (a) pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi, (b) inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, ani (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Są one wyceniane według wartości godziwej, a zyski lub straty wynikające z przeszacowania do wartości godziwej są ujmowane w kapitale własnym. Wartość godziwa odpowiada wartości rynkowej papierów wartościowych notowanych na rynku giełdowym oraz szacowanej wartości godziwej papierów nie notowanych, która w każdym przypadku ustalana jest przy zastosowaniu najbardziej odpowiednich kryteriów finansowych. Inwestycje w instrumenty kapitałowe nie posiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona są wyceniane według kosztu, po pomniejszeniu o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

W przypadku wystąpienia obiektywnych przesłanek dotyczących utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży, kwota skumulowanych strat ujętych w kapitale jest przenoszona do rachunku zysków i strat. Znaczący i przedłużający się spadek wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy poniżej kosztu stanowi obiektywny dowód utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych nie są odwracane poprzez rachunek zysków i strat.

Pożyczki udzielone i należności własne

Pożyczki udzielone i należności własne są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Obejmują one należności handlowe, pozostałe pożyczki i należności oraz depozyty gotówkowe na rachunkach bankowych będące zabezpieczeniem instrumentów pochodnych. Po początkowym ich ujęciu w wartości godziwej, powiększonej o bezpośrednie koszty transakcji, są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej. Należności krótkoterminowe o nieokreślonym oprocentowaniu wyceniane są w kwocie zafakturowanej początkowo, o ile zastosowanie dyskonta nie wpłynie w istotny sposób na uzyskany wynik. Przepływy pieniężne z tytułu pożyczek udzielonych i należności własnych o zmiennym oprocentowaniu są okresowo poddawane ponownej wycenie, w celu uwzględnienia ewentualnych zmian w rynkowych stopach procentowych.

Pożyczki udzielone i należności własne są prezentowane w bilansie w pozycjach „Pożyczki udzielone i należności własne”, „Należności handlowe, netto” oraz obrotowe „Inne aktywa”.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek obiektywne przesłanki wskazujące na to, iż wartość pożyczek udzielonych lub należności własnych uległa obniżeniu. W przypadku wystąpienia przesłanek, ustalana jest wartość odzyskiwalna składnika aktywów. Jeżeli jest ona mniejsza niż wartość księgowa składnika aktywów, wówczas odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Należności handlowe, które są jednorodne i charakteryzują się podobnym ryzykiem kredytowym są testowane na utratę wartości łącznie. Szacując oczekiwane ryzyko kredytowe Grupa korzysta z danych historycznych będących miarą zmniejszenia się szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z grupy aktywów, które mogą wystąpić po początkowym ujęciu aktywów w bilansie.

Obliczając wartość odzyskiwalną należności, które indywidualnie są znaczące i niejednorodne Grupa bierze pod uwagę znaczące trudności finansowe dłużnika lub prawdopodobieństwo upadłości oraz innej reorganizacji finansowej dłużnika.

W przypadku utraty wartości, wartość bilansowa pożyczek udzielonych i należności własnych jest zmniejszana przy wykorzystaniu oddzielnego konta odpisów aktualizujących. Nieodzyskiwalne należności, na które był utworzony odpis aktualizujący, są spisywane poprzez wykorzystanie konta odpisów aktualizujących.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat

Przy początkowym ujęciu Grupa nie wyznaczyła składnika aktywów finansowych jako aktywa finansowego wycenianego w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat za wyjątkiem aktywów przeznaczonych do obrotu (i) nabytych przez Grupę z zamiarem ich odsprzedaży w krótkim okresie czasu w celu zrealizowania zysku, wchodzących w skład portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i dla których można wykazać, że w niedalekiej przeszłości rzeczywiście pozwalały na osiągnięcie zysku w krótkim okresie czasu oraz (ii) instrumentów pochodnych, które nie podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń opisanych w MSR 39.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat, zawierają głównie instrumenty pochodne oraz udziały w funduszach i są wykazywane w bilansie w pozycji „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat”.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych są utrzymywane głównie w celu zaspokojenia krótkoterminowego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne, a nie dla celów inwestycyjnych lub innych. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują środki pieniężne na rachunkach bankowych, środki pieniężne w kasie, oraz wszystkie płynne instrumenty, które mogą zostać w sposób natychmiastowy zamienione na środki pieniężne w znanej kwocie i które są narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Ujmowanie i wycena zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania z tytułu obligacji, kredytów i pożyczek oraz inne zobowiązania finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej, a następnie są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązanie finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są prezentowane w bilansie w pozycjach „Zobowiązanie finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych” i „Zobowiązania handlowe”.

Koszty transakcji, bezpośrednio związane z nabyciem lub emisją zobowiązania finansowego, pomniejszają wartość bilansową tego zobowiązania, ponieważ w momencie początkowego ujęcia składnik zobowiązań ujmuje się w wartości godziwej kwot zapłaconych lub otrzymanych w zamian za zobowiązanie. W okresach późniejszych koszty te są amortyzowane przez okres trwania zobowiązania, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowany strumień przyszłych płatności pieniężnych dokonywanych przez oczekiwany okres do upływu terminu wymagalności instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach do momentu następnej korekty oprocentowania, do wartości bilansowej netto zobowiązania finansowego. Wyliczenie obejmuje wszystkie opłaty i koszty płacone lub otrzymywane przez strony umowy.

Niektóre zobowiązania z tytułu obligacji, kredytów i pożyczek są zabezpieczane za pomocą zabezpieczeń wartości godziwej. Zabezpieczenie wartości godziwej jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmianami wartości godziwej ujętego zobowiązania lub wyodrębnionej jego części, które można przypisać do konkretnego rodzaju ryzyka i które mogłoby wpłynąć na rachunek zysków i strat. Zysk lub strata na zabezpieczonym zobowiązaniu z tytułu obligacji, kredytów i pożyczek, która dotyczy zabezpieczonego ryzyka, koryguje wartość bilansową zobowiązania z tytułu obligacji, kredytów i pożyczek oraz jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

Niektóre zobowiązania z tytułu obligacji, kredytów i pożyczek są zabezpieczane za pomocą zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które można przypisać do konkretnego rodzaju ryzyka związanego z ujętym zobowiązaniem lub wysoce prawdopodobną planowaną transakcją (taką jak zakup lub sprzedaż) oraz które może wpłynąć na rachunek zysków i strat.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.5.12. Aktywa i zobowiązania finansowe (ciąg dalszy)

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat zawierają instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń opisanych w MSR 39 i wyceniane są w wartości godziwej.

Przy początkowym ujęciu Grupa nie wyznaczyła składnika zobowiązań finansowych jako zobowiązania finansowego wycenianego w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Ujmowanie i wycena instrumentów pochodnych

Instrumenty pochodne wykazywane są w bilansie i wyceniane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykorzystywane przez Grupę nie są przedmiotem aktywnego obrotu i ich wartość godziwa jest obliczana przy zastosowaniu standardowych modeli wyceny. Wartość godziwa jest obliczana na podstawie bieżącej wartości netto przyszłych przepływów pieniężnych związanych z tymi instrumentami finansowymi, kwotowanych rynkowych terminowych stóp procentowych, kwotowanych rynkowych terminowych kursów wymiany walut lub jeżeli kwotowane rynkowe terminowe kursy wymiany walut nie są dostępne, na podstawie kursów terminowych obliczanych w oparciu o bieżące kursy walutowe z wykorzystaniem metody parytetu stóp procentowych.

Z wyjątkiem zysków i strat na zabezpieczających instrumentach pochodnych (patrz poniżej) zyski i straty powstałe z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych klasyfikowanych jako aktywa lub zobowiązania wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Składnik odsetek powstający z wyceny instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu jest prezentowany jako koszt odsetkowy w ramach kosztów finansowych. Składnik różnic kursowych powstający z wyceny instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu, stanowiących zabezpieczenie ekonomiczne transakcji handlowych lub finansowych, jest prezentowany odpowiednio jako zysk / (strata) z tytułu różnic kursowych w ramach pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych lub jako koszty finansowe, w zależności od treści danej transakcji. Składnik różnic kursowych powstający z wyceny pozostałych instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu jest prezentowany jako zysk / (strata) z tytułu różnic kursowych w ramach kosztów finansowych.

Grupa traktuje instrument pochodny jako pojedynczy element księgowy i prezentuje go jako krótkoterminowy lub długoterminowy w zależności od daty ostatnich przepływów pieniężnych, które mogą nastąpić w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w okresie powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumenty pochodne mogą zostać zakwalifikowane jako instrumenty zabezpieczające wartość godziwą lub instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne:

- zabezpieczenie wartości godziwej jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmianami w wartości godziwej ujętego aktywa, zobowiązania lub wyodrębnionej jego części, które przypisać można do konkretnego rodzaju ryzyka – szczególnie ryzyka związanego ze stopami procentowymi lub ryzykiem walutowym – i które może wpłynąć na wykazywany zysk lub stratę netto; oraz
- zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które można przypisać do konkretnego rodzaju ryzyka związanego z ujętym aktywem, zobowiązaniem lub wysoce prawdopodobną prognozowaną transakcją (taką jak przyszły zakup lub sprzedaż) oraz które może wpłynąć na wykazywany zysk lub stratę netto.

Powiązania zabezpieczające podlegają rachunkowości zabezpieczeń jeśli:

- w momencie ustanowienia transakcji zabezpieczającej formalnie wyznaczono oraz udokumentowano powiązanie zabezpieczające; oraz
- w momencie ustanowienia transakcji zabezpieczającej oraz w okresach następnym oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka w okresie stosowania zabezpieczenia, (tj. rzeczywista efektywność transakcji zabezpieczającej jest w przedziale 80-125 procent).

Skutki zastosowania rachunkowości zabezpieczeń są następujące:

- dla zabezpieczeń wartości godziwej ujętego aktywa lub zobowiązania, zmiana wartości godziwej zabezpieczonej części aktywa lub zobowiązania, wynikająca z zabezpieczanego ryzyka, koryguje wartość bilansową tego aktywa lub zobowiązania. Zysk lub stratę z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej ujmuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu, zysk lub stratę ta podlega kompensowaniu z efektywną częścią zysku lub straty z tytułu przeszacowania instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu podlega amortyzacji począwszy od najwcześniejszej możliwej daty a nie od momentu, kiedy pozycja zabezpieczana przestała być korygowana o zmianę wartości godziwej, wynikającą z zabezpieczanego ryzyka
- dla zabezpieczeń przepływów pieniężnych, część zysku lub straty na instrumentie zabezpieczającym, którą uznano za efektywne zabezpieczenie, ujmowana jest bezpośrednio w kapitale własnym – ponieważ zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej nie jest ujmowana w bilansie – natomiast część zysku lub straty uznana za nieefektywne zabezpieczenie jest niezwłocznie ujmowana w rachunku zysków i strat. Kwoty, które zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których zabezpieczone transakcje wpływają na rachunek zysków i strat.

Wyłączenie z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych

Aktywa finansowe

Składnik aktywów finansowych (albo część składnika aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych) jest wyłączany z bilansu wówczas, gdy:

- prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu niniejszego składnika aktywów wygasły;
- Grupa zachowała prawo do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu niniejszego składnika aktywów, ale jednocześnie zaciągnęła zobowiązanie do ich wypłaty w całości i bez znaczącej zwłoki na rzecz strony trzeciej na mocy zawartej z nią umowy; lub
- Grupa przeniosła swoje prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu składnika aktywów na inny podmiot i albo (a) przeniosła na ten podmiot zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania tego aktywa, albo (b) ani nie przeniosła na inny podmiot, ani nie zatrzymała przy sobie zasadniczo całego ryzyka oraz wszystkich korzyści wynikających z posiadania aktywa, ale przekazała innemu podmiotowi kontrolę nad tym aktywem.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe jest wyłączone z bilansu w momencie wypełnienia, umorzenia lub wygaśnięcia związanego z nim obowiązku.

W sytuacji, gdy zobowiązanie finansowe zostało zastąpione innym zobowiązaniem wobec tego samego wierzyciela zaciągniętym na znacząco odmiennych warunkach, lub gdy warunki zobowiązania finansowego zostały znacząco zmienione, zastąpienie lub zmiana ujmowane jest jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego, zaś różnica między wartością bilansową starego i nowego zobowiązania odnoszona jest na rachunek zysków i strat.

3.5.13. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z następujących wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i wartości odzyskiwalnej netto, z wyjątkiem telefonów komórkowych oraz innych terminali sprzedawanych w ofertach promocyjnych. Zapasy sprzedawane w ofertach promocyjnych wykazywane są według wartości niższej: kosztu (ceny nabycia) lub ceny sprzedaży netto z uwzględnieniem oczekiwanych przyszłych przychodów z abonamentu. Grupa tworzy odpisy aktualizujące wartość zapasów w oparciu o wskaźnik rotacji zapasów i aktualne plany marketingowe.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia jest ustalana metodą średniej ceny ważonej. Wartość odzyskiwalna netto jest szacowaną ceną sprzedaży, pomniejszoną o koszty sprzedaży, dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.5.14. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres. Bieżący podatek dochodowy ujmuje się jako zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza ostatecznie ustaloną kwotę do zapłaty, to nadwyżkę ujmuje się jako zaliczki na podatek dochodowy.

Podatek odroczony

Zgodnie z MSR 12 „Podatek dochodowy” podatek odroczony jest ustalany metodą zobowiązań i rozpoznawany jest dla wszystkich różnic przejściowych między wartością bilansową aktywów i pasywów w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym a ich wartością podatkową oraz dla niewykorzystanych strat podatkowych. Aktywo z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawane od tych różnic przejściowych, dla których istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo realizacji, to jest gdy zostanie osiągnięty przyszły dochód do opodatkowania, od którego można będzie odpisać różnice przejściowe. Na każdy dzień bilansowy ponownie ocenia się dotąd nieujęte aktywa z tytułu podatku odroczonego. Upřednio nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w zakresie, w jakim stało się prawdopodobne, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na zrealizowanie tego aktywa.

Nie ujmuje się podatku odroczonego w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i która nie wpływa na wynik finansowy brutto lub na dochód do opodatkowania. MSR 12 wymaga w szczególności ujęcia zobowiązania z tytułu podatku odroczonego dla wartości niematerialnych rozpoznanych w wyniku połączenia jednostek (znaki towarowe, listy klientów itp.)

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się dla wszystkich ujemnych różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wyłącznie w zakresie, w którym jest prawdopodobne że:

- różnice przejściowe odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz
- zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, od którego będzie można odpisać różnice przejściowe

Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego rozpoznawane jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, z wyjątkiem sytuacji, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- Grupa jest w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych (np. wypłatę dywidendy); oraz
- jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Zgodnie z MSR 12 aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego nie podlegają dyskontowaniu. Podatek odroczony wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień bilansowy.

3.5.15. Rezerwy

Zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe oraz aktywa warunkowe”, rezerwy są ujmowane w przypadku, gdy na Grupie ciąży bieżące zobowiązanie względem osoby trzeciej, które w przyszłości może z dużym prawdopodobieństwem spowodować wypływ z Grupy aktywów generujących korzyści ekonomiczne.

Zobowiązanie może mieć charakter prawny, regulacyjny, umowny lub zwyczajowo oczekiwany, który wynika z działalności Grupy, gdy poprzez ustalony sposób postępowania w przeszłości, opublikowanie zasad postępowania lub wystarczająco konkretne, aktualne oświadczenie, Grupa przekazała stronom trzecim, iż przyjmie na siebie określoną powinność oraz w konsekwencji wzbudziła u tych stron trzecich uzasadnione oczekiwanie, że powinność tę wypełni.

Oszacowanie wysokości rezerwy oparte jest na prawdopodobnym wydatku w celu uregulowania przez Grupę zobowiązania. W sytuacji niemożliwości dokonania wiarygodnego oszacowania zobowiązania, rezerwa nie jest ujęta, a zobowiązanie jest ujęte jako „zobowiązanie warunkowe”.

Zobowiązania warunkowe – odpowiadające (i) możliwym zobowiązaniom, które nie zostały ujęte ze względu na to, że ich istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub wielu niepewnych przyszłych zdarzeń nie objętych całkowitą kontrolą Grupy, lub odpowiadające (ii) bieżącym zobowiązaniom, które powstały na podstawie zdarzeń przeszłych, nieujętych ze względu na brak prawdopodobieństwa by w celu uregulowania zobowiązania był konieczny wypływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne lub ze względu na brak możliwości wyceny z dostatecznym stopniem wiarygodności kwoty zobowiązania – są ujawnione w notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Restrukturyzacja

Rezerwę na restrukturyzację ujmuje się, gdy spełnione są ogólne warunki ujmowania rezerw oraz gdy Grupa:

- posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji, oraz
- wzbudziła uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Rezerwy na koszty demontażu i utylizacji

Grupa jest zobowiązana, po zakończeniu okresu użytkowania, demontować środki trwale i przeprowadzać rekultywację terenu. Zgodnie z paragrafami 36 i 37 MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” rezerwa jest oparta na najlepszym szacunku kwoty wymaganej do uregulowania zobowiązania. Wysokość rezerwy jest dyskontowana przez zastosowanie stopy dyskonta, która odzwierciedla upływ czasu oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Kwota rezerwy jest okresowo weryfikowana i korygowana w razie konieczności, w korespondencji z aktywem, którego dotyczy.

3.5.16. Świadczenia pracownicze

Niektórzy pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalno-rentowych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po osiągnięciu określonej liczby lat pracy, natomiast odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo przy odejściu na emeryturę lub rentę zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami wynagradzania. Wysokość świadczeń w obu przypadkach zależy od wysokości średniego wynagrodzenia oraz stażu pracy. Nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalno-rentowe nie są wypłacane z określonego funduszu. Ponadto, Grupa jest zobowiązana do zapewnienia pewnych świadczeń po okresie zatrudnienia, takich jak opieka medyczna na rzecz niektórych emerytowanych pracowników.

Wartość świadczeń nabywanych w danym okresie ustalana jest osobno dla każdego programu metodą aktuarialnej wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych. Ta metoda traktuje każdy okres świadczenia pracy jako dający prawo do dodatkowej części świadczenia i wycenia każdą część osobno tworząc ostateczne zobowiązanie, które następnie podlega zdyskontowaniu. Wycena bazuje na założeniach demograficznych dotyczących wieku emerytalnego, przyszłego wzrostu płac, rotacji pracowników oraz na założeniach finansowych dotyczących przyszłych stóp procentowych (w celu ustalenia stopy dyskontowej) oraz inflacji.

Zyski lub straty z wyceny aktuarialnej świadczeń z tytułu nagród jubileuszowych są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zyski lub straty z wyceny aktuarialnej świadczeń z tytułu odpraw emerytalno-rentowych są ujmowane jako przychody bądź koszty w przypadku, gdy wartość netto skumulowanych zysków lub strat z wyceny aktuarialnej danego indywidualnego programu na koniec poprzedniego roku finansowego przekracza 10% wartości zobowiązania z tytułu tego programu. Niniejsze zyski lub straty są rozliczane na średni prognozowany okres zatrudnienia uczestników programu pozostały do czasu ich przejścia na emeryturę. Niezależny aktuarialny koszt co najmniej raz w roku wycenia wartość bieżącą zobowiązań z tytułu powyższych świadczeń. Przekrój demograficzny pracowników oraz wskaźniki ruchów kadrowych wykorzystywane przy wycenie są oparte na danych historycznych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

3. Opis przyjętych zasad rachunkowości (ciąg dalszy)

3.5.16. Świadczenia pracownicze (ciąg dalszy)

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Grupa ujmuje świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy jako zobowiązanie i koszt wtedy, gdy jest zdecydowana rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej do dobrowolnego odejścia. Grupa jest zdecydowana rozwiązać stosunek pracy wtedy, gdy posiada szczegółowy sformalizowany plan rozwiązania stosunku pracy i nie ma realnej możliwości wycofania się z tego planu.

Wypłaty z zysku

Grupa ujmuje zobowiązanie oraz koszty wypłat z zysku dla pracowników wtedy, gdy na jednostce Grupy ciąży obecne prawne lub zwyczajowo oczekiwane zobowiązanie do dokonania takich wypłat w wyniku zdarzeń przeszłych oraz można dokonać wiarygodnej wyceny takiego zobowiązania.

Świadczenia należne później niż 12 miesięcy od dnia bilansowego są dyskontowane.

3.5.17. Płatności w formie akcji

TP S.A. prowadzi program płatności w formie akcji rozliczany w instrumentach kapitałowych, w ramach którego pracownicy świadczą usługi Spółce oraz jej podmiotom zależnym w zamian za instrumenty kapitałowe TP S.A. Wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznanie instrumentów kapitałowych ujmowana jest jako koszt oraz, drugostronnie, jako zwiększenie kapitału, przez okres, w którym spełniane są warunki nabycia (okres nabywania uprawnień).

France Telecom prowadzi własny program płatności w formie akcji rozliczany w instrumentach kapitałowych, w ramach którego pracownicy Grupy świadczą usługi Spółce oraz jej podmiotom zależnym w zamian za instrumenty kapitałowe France Telecom. Zgodnie z KIMS F 11 „MSSF 2 – Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych” wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznanie instrumentów kapitałowych France Telecom jest ujmowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako koszt oraz drugostronnie jako zwiększenie kapitału przez okres, w którym spełniane są warunki nabycia (okres nabywania uprawnień).

Wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników jest określana w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznaných instrumentów kapitałowych ustalonej w dniu przyznania instrumentów.

Warunki nabycia uprawnień, inne niż warunki rynkowe, zostały uwzględnione poprzez korektę liczby instrumentów kapitałowych wykorzystanych w wycenie całej transakcji, tak, aby ostatecznie wartość kosztu świadczonych usług opierała się na liczbie instrumentów kapitałowych, co do których oczekuje się, iż zostaną do nich nabyte uprawnienia.

4. Segmenty działalności

Podstawowy podział sprawozdawczości Grupy oparty jest na segmentach branżowych ze względu na fakt, iż ryzyka oraz stopy zwrotu Grupy związane są głównie z różnicami w świadczonych usługach. Grupa działa w obszarze dwóch głównych segmentów sprawozdawczych obejmujących usługi telefonii stacjonarnej oraz komórkowej. Powyższe segmenty działalności stanowią strategiczne jednostki biznesowe.

Telekomunikacja Polska prowadzi działalność w obszarze telefonii stacjonarnej polegającą na świadczeniu lokalnych, międzystrefowych oraz międzynarodowych usług telefonicznych. Ponadto Telekomunikacja Polska świadczy usługi w zakresie dzierżawy łączy, radiokomunikacji oraz inne usługi telekomunikacyjne o wartości dodanej.

Segment usług telefonii stacjonarnej zawiera także inną działalność, związaną z usługami telefonii stacjonarnej.

Usługi telefonii komórkowej są świadczone przez spółkę PTK-Centertel, która jest operatorem telefonicznych sieci komórkowych w standardzie DCS 1800, GSM 900 oraz UMTS na terenie Polski.

Grupa prowadzi działalność na jednym obszarze geograficznym, którym jest terytorium Polski. Grupa stosuje jednolite zasady księgowe dla wszystkich segmentów. Transakcje pomiędzy segmentami dokonywane są na warunkach rynkowych. Powyższe transakcje są eliminowane w konsolidacji.

Marża operacyjna brutto (ang. gross operating margin – „GOM”) jest jedną z kluczowych miar stosowanych wewnątrz Grupy do (i) zarządzania oraz oceny wyników segmentów działalności, (ii) podejmowania decyzji dotyczących inwestycji oraz alokacji zasobów, (iii) oceny kadry zarządzającej Grupy. Zdaniem zarządu Grupy marża operacyjna brutto jest istotna dla inwestorów ponieważ jest wskaźnikiem wykorzystywanym przez zarząd do analizy działalności operacyjnej oraz zyskowności segmentów działalności. W konsekwencji i zgodnie z MSR 14 par. 46 marża operacyjna brutto jest prezentowana w analizie w podziale na segmenty branżowe.

Marża operacyjna brutto nie jest formalną miarą stosowaną do oceny wyników zgodnie z MSSF i nie powinna być porównywalna z podobnymi wskaźnikami wykorzystywanymi przez inne spółki. Marża operacyjna brutto nie powinna być traktowana jako alternatywa dla zysku operacyjnego do oceny wyniku na działalności operacyjnej Grupy, lub alternatywa dla przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej do oceny płynności Grupy.

Marża operacyjna brutto stanowi zysk operacyjny bez uwzględnienia:

- podziału zysku między pracowników;
- płatności w formie akcji własnych;
- amortyzacji;
- odwrócenia/utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości dla wartości firmy i innych aktywów trwałych;
- zysków/strat z tytułu sprzedaży aktywów; oraz
- kosztów restrukturyzacji/odwrócenia rezerwy na restrukturyzację.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

4. Segmenty działalności (ciąg dalszy)

Poniżej zostały przedstawione podstawowe informacje finansowe dotyczące poszczególnych segmentów działalności:

(w milionach złotych)	Usługi telefonii stacjonarnej	Usługi telefonii komórkowej	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Skonsolidowane
12 miesięcy do 31 grudnia 2008 roku				
Przychody	10.494	8.635	(964)	18.165
zewnątrzne	9.959	8.206	–	18.165
wewnętrzne	535	429	(964)	–
Marża operacyjna brutto	4.394	3.245	–	7.639
Podział zysku między pracowników	(24)	–	–	(24)
Płatności w formie akcji własnych	(27)	(3)	–	(30)
Amortyzacja	(2.892)	(1.425)	–	(4.317)
Odpis aktualizujący wartość firmy	–	–	–	–
Odwroćenie odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych	109	–	–	109
Zyski (straty) z tytułu sprzedaży aktywów	113	(3)	–	110
Koszty restrukturyzacji	(174)	–	–	(174)
Zysk operacyjny	1.499	1.814	–	3.313
Przychody z tytułu odsetek	65	85	(92)	58
Koszty odsetkowe i inne koszty finansowe	–	–	(562)	(562)
Straty z tytułu różnic kursowych	–	–	(94)	(94)
Koszty z tytułu dyskonta	(27)	(93)	–	(120)
Podatek dochodowy	–	–	(405)	(405)
Skonsolidowany zysk netto	–	–	–	2.190
Istotne koszty niepieniężne – inne niż wymienione powyżej	(98)	(164)	–	(262)
Nakłady inwestycyjne	1.571	1.008	–	2.579
Na dzień 31 grudnia 2008 roku				
Aktywa segmentu	17.614	11.376	(169)	28.821
Udziały w jednostkach stowarzyszonych	3	–	–	3
Aktywa nieprzypisane	–	–	2.410	2.410
Aktywa ogółem	–	–	–	31.234
Zobowiązania segmentu	3.995	2.908	(166)	6.737
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	7.267	7.267
Zobowiązania ogółem	–	–	–	14.004
Kapitały własne	–	–	17.230	17.230
Pasywa ogółem	–	–	–	31.234

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

4. Segmenty działalności (ciąg dalszy)

(w milionach złotych)	Usługi telefonii stacjonarnej	Usługi telefonii komórkowej	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Skonsolidowane
12 miesięcy do 31 grudnia 2007 roku				
Przychody	10.914	8.064	(734)	18.244
zewnątrzne	10.620	7.624	–	18.244
wewnętrzne	294	440	(734)	–
Marża operacyjna brutto	4.523	3.155	–	7.678
Podział zysku między pracowników	(24)	–	–	(24)
Płatności w formie akcji własnych	(2)	–	–	(2)
Amortyzacja	(3.200)	(1.239)	–	(4.439)
Odpis aktualizujący wartość firmy	–	–	–	–
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych	2	–	–	2
Zyski (straty) z tytułu sprzedaży aktywów	40	(6)	–	34
Koszty restrukturyzacji	(1)	–	–	(1)
Zysk operacyjny	1.338	1.910	–	3.248
Przychody z tytułu odsetek	90	35	(86)	39
Koszty odsetkowe i inne koszty finansowe	–	–	(493)	(493)
Zyski z tytułu różnic kursowych	–	–	97	97
Koszty z tytułu dyskonta	(28)	(33)	–	(61)
Podatek dochodowy	–	–	(555)	(555)
Skonsolidowany zysk netto				2.275
Istotne koszty niepieniężne – inne niż wymienione powyżej	(320)	(105)	–	(425)
Nakłady inwestycyjne	2.412	1.276	(11)	3.677
Na dzień 31 grudnia 2007 roku				
Aktywa segmentu	19.442	11.886	(175)	31.153
Udziały w jednostkach stowarzyszonych	3	–	–	3
Aktywa nieprzypisane	–	–	1.266	1.266
Aktywa ogółem				32.422
Zobowiązania segmentu	4.585	2.806	(175)	7.216
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	7.433	7.433
Zobowiązania ogółem				14.649
Kapitały własne	–	–	17.773	17.773
Pasywa ogółem				32.422

5. Główne przejęcia oraz zbycia jednostek gospodarczych

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku nie wystąpiły znaczące przejęcia oraz zbycia jednostek gospodarczych, za wyjątkiem transakcji opisanych poniżej.

W wyniku transakcji przeprowadzonej w pierwszym kwartale 2008 roku, Grupa zwiększyła swój udział w jednostce zależnej, spółce Telefon 2000 Sp. z o.o., z 95,38% na dzień 31 grudnia 2007 roku do 100%.

W dniu 20 czerwca 2008 roku Grupa oraz spółka należąca do Grupy European Directories podpisały umowę sprzedaży, na podstawie której Grupa dokonała zbycia 100% akcji spółki Ditel S.A. za łączną kwotę 65 milionów złotych. Zysk na sprzedaży, przed uwzględnieniem obciążeń podatkowych, wyniósł 56 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia 2007 roku, aktywa i zobowiązania spółki Ditel S.A. były zaklasyfikowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako aktywa przeznaczone do sprzedaży i zobowiązania powiązane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży (patrz nota 16).

W dniu 10 grudnia 2008 roku Grupa (poprzez udziały w spółce zależnej PTK-Centertel), Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o., P4 Sp. z o.o. i Polkomtel S.A. podpisały akt założycielski spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Mobile TV Sp. z o.o. („Mobile TV”). Jeśli Mobile TV wygra przetarg na licencję, będzie świadczyć usługi umożliwiające dostęp do treści multimedialnych (w szczególności audio i audiowizualnych) w oparciu o technologię DVB-H lub inną technologię. PTK-Centertel nabyła 30 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy, stanowiących 25% udziału w Mobile TV oraz uprawniających do wykonania 25% ogólnej liczby głosów w tej spółce.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

6. Przychody

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Usługi telefonii stacjonarnej	6.783	7.616
Abonament i telefoniczne połączenia głosowe	5.775	6.772
Rozliczenia z innymi operatorami	966	783
Przychody z automatów samoinkasujących	41	59
Pozostałe	1	2
Usługi telefonii komórkowej	8.023	7.462
Telefoniczne połączenia głosowe	4.591	4.289
Rozliczenia z innymi operatorami	1.927	1.863
Usługi przesylu wiadomości i kontentu	1.495	1.277
Pozostałe	10	33
Usługi przesylu danych	2.479	2.255
Dzierżawa łączy	358	367
Transmisja danych	646	590
Połączenia do Internetu dial-up	29	63
Usługi dostępu szerokopasmowego	1.446	1.235
Radiokomunikacja	215	207
Sprzedaż materiałów i towarów oraz pozostała sprzedaż	665	704
Przychody razem	18.165	18.244

Przychody generowane są przede wszystkim na terytorium Polski. Około 2,9% i 2,0% całkowitych przychodów odpowiednio za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku pochodziło od jednostek nie mających siedziby na terytorium Polski. W większości były to przychody z tytułu usług międzyoperatorskich.

7. Przychody i koszty operacyjne

7.1. Koszty usług obcych

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Koszty sprzedaży ⁽¹⁾	(2.416)	(2.450)
Koszty usług operatorskich	(2.624)	(2.518)
Koszty dotyczące sieci i systemów informatycznych	(916)	(950)
Inne usługi obce ⁽²⁾	(1.643)	(1.518)
Razem koszty usług obcych	(7.599)	(7.436)

⁽¹⁾ W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku zawiera wartość sprzedanych telefonów i innych towarów w kwotach odpowiednio 1.229 milionów złotych i 1.317 milionów złotych. Zawiera ponadto prowizje, wydatki na reklamę i sponsoring.

⁽²⁾ Zawiera koszty detalicznej obsługi, koszty ogólne, koszty dotyczące nieruchomości, opłaty za podwykonawstwo, wynajem i zakupy wyposażenia.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku, koszty prac badawczych i rozwojowych ujęte w rachunku zysków i strat wyniosły odpowiednio 61 milionów złotych i 60 milionów złotych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

7. Przychody i koszty operacyjne (ciąg dalszy)

7.2. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Odsetki z tytułu nieterminowych płatności należności handlowych	23	29
Przychody ze sprzedaży i z odzyskania uprzednio spisanych należności	39	71
Oplaty za zerwanie umów post-paid (telefonia komórkowa), netto	23	46
Zmiana stanu zapasów produkcji w toku	19	59
Zyski z tytułu różnic kursowych, netto	–	38
Inne przychody ⁽¹⁾	137	110
Pozostałe przychody operacyjne razem	241	353
Odpisy aktualizujące należności handlowe i pozostałe należności, netto	(92)	(74)
Inne obciążenia podatkowe ⁽²⁾	(404)	(467)
Straty z tytułu różnic kursowych, netto	(110)	–
Pozostałe koszty operacyjne i zmiany stanu rezerw, netto ⁽³⁾	(257)	(543)
Pozostałe koszty operacyjne razem	(863)	(1.084)

⁽¹⁾ Zawiera inne pozycje oddzielnie nieistotne.

⁽²⁾ W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku zawiera podatek od nieruchomości w wysokości odpowiednio 268 milionów złotych i 329 milionów złotych, opłaty za posiadane zasoby numeracyjne i zezwolenia telekomunikacyjne w wysokości odpowiednio 25 milionów złotych oraz 27 milionów złotych oraz opłaty za częstotliwość w wysokości odpowiednio 67 milionów złotych i 71 milionów złotych.

⁽³⁾ Zawiera opłaty licencyjne za używanie znaku towarowego, darowizny, a także zmiany stanu rezerw na roszczenia, sprawy sądowe, ryzyka oraz pozostałe koszty (patrz Nota 28).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych na instrumentach pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne, które zostały przeniesione z kapitału własnego do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych i skorygowały zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych od zabezpieczonego zobowiązania z tytułu koncesji UMTS, wyniosły odpowiednio 35 milionów złotych i (14) milionów złotych (patrz Nota 22).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu zgodnie z MSR 39 oraz zabezpieczających ekonomicznie transakcje handlowe zaprezentowane w pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych wyniosły odpowiednio 137 milionów złotych i (34) miliony złotych.

7.3. Koszty wynagrodzeń pracowniczych

(w milionach złotych, z wyjątkiem liczby pracowników)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Średnia liczba pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty)	29.481	31.789
Wynagrodzenia	(1.941)	(1.950)
Składki na ubezpieczenie społeczne	(390)	(430)
Skapitalizowane koszty osobowe	113	91
Pozostałe ⁽¹⁾	(87)	(110)
Koszty wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych	(2.305)	(2.399)
Podział zysku między pracowników	(24)	(24)
Płatności w formie akcji	(30)	(2)
Razem koszty wynagrodzeń pracowniczych	(2.359)	(2.425)

⁽¹⁾ Zawiera podatki z tytułu wynagrodzeń (składki na PFRON) za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku w wysokości odpowiednio 22 miliony złotych i 22 miliony złotych oraz inne świadczenia pracownicze (w tym zmiany rezerw) za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku w wysokości odpowiednio 63 miliony i 88 milionów złotych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

8. Utrata wartości

8.1. Informacja dotycząca jednostek generujących środki pieniężne

Z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności, większość pojedynczych składników aktywów trwałych Grupy nie generuje wpływów pieniężnych, które byłyby niezależne od wpływów generowanych przez inne aktywa. Za pojedyncze jednostki generujące środki pieniężne uznane zostały: cała stacjonarna sieć telekomunikacyjna, cała sieć radiodifuzyjna, cała sieć komórkowa oraz portal internetowy.

Grupa bierze pod uwagę określone czynniki, między innymi liberalizację oraz inne zmiany regulacyjne i gospodarcze zachodzące na rynku telekomunikacyjnym w Polsce, przy ocenie obecności przesłanek wskazujących na potencjalną utratę wartości aktywów. W rezultacie na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów sieci stacjonarnej i sieci radiodifuzyjnej. W wyniku przeprowadzonych testów nie rozpoznano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku wartość firmy w kwocie wartości netto 3.909 milionów złotych i 85 milionów złotych została zaalokowana odpowiednio do sieci komórkowej i portalu internetowego. Na koniec 2008 roku i 2007 roku Grupa przeprowadziła roczne testy na utratę wartości sieci komórkowej oraz portalu internetowego. W wyniku przeprowadzonych testów nie rozpoznano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Główne założenia przyjęte w celu ustalenia wartości użytkowej najważniejszych zespołów jednostek generujących środki pieniężne są następujące:

- poziom rynkowy, stopa penetracji i udział w rynku; decyzje organów regulacyjnych obejmujące ceny, dostępność usług; poziom kosztów sprzedaży niezbędny do zastępowania produktów i konkutowania z istniejącymi lub nowymi uczestnikami rynku; wpływ zmian przychodów netto na koszty; oraz
- poziom wydatków inwestycyjnych, który może zależeć od konieczności wdrożenia nowych technologii.

Wielkości przyporządkowane każdemu z parametrów odzwierciedlają zdarzenia przeszłe skorygowane o oczekiwane zmiany w okresie objętym biznes planem, jednakże mogą podlegać działaniu nie dających się przewidzieć zmian politycznych, gospodarczych i prawnych.

Główne jednostki generujące środki pieniężne	Sieć stacjonarna	Sieć komórkowa	Sieć radiodifuzyjna	Portal internetowy
Na dzień 31 grudnia 2008 roku				
Podstawa wartości odzyskiwalnej	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa
Źródło danych	Budżet i biznes plan	Budżet i biznes plan	Budżet i biznes plan	Budżet i biznes plan
	5-letnia prognoza przepływów pieniężnych	5-letnia prognoza przepływów pieniężnych	5-letnia prognoza przepływów pieniężnych	5-letnia prognoza przepływów pieniężnych
Krańcowa stopa wzrostu	0%	1%	0%	1%
Zastosowana stopa dyskontowa ⁽¹⁾	13,0	12,4	12,7	16,1

⁽¹⁾ Zastosowana stopa dyskontowa bazuje na stopie dyskontowej przed opodatkowaniem zdefiniowanej przez MSR 36.

Zdaniem Zarządu, żadna racjonalna zmiana jakiegokolwiek z powyższych kluczowych założeń nie spowoduje, że wartość bilansowa którejkolwiek z jednostek generujących środki pieniężne przewyższy jej wartość odzyskiwalną.

8.2. Wartość firmy

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku nie dokonano odpisu aktualizującego wartość firmy. Szczegóły dotyczące testu na utratę wartości dla wartości firmy zostały zaprezentowane w Nocie 8.1.

8.3. Inne środki trwałe i wartości niematerialne

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku odpisy aktualizujące wartość środków trwałych odwrócone w rachunku zysków i strat wyniosły odpowiednio 19 milionów złotych i 2 miliony złotych. Odwrócenie odpisów aktualizujących wynikało głównie z rocznego przeglądu majątku Grupy.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku nie dokonano odpisu aktualizującego wartość wartości niematerialnych.

8.4. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku dokonano odwrócenia odpisów aktualizujących w wysokości 90 milionów złotych w wyniku nowej wyceny określonych nieruchomości zakwalifikowanych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży. W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007 roku nie wystąpiły zmiany w wysokości odpisów aktualizujących aktywa przeznaczone do sprzedaży (patrz Nota 16).

9. Zyski z tytułu sprzedaży aktywów

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Sprzedaż akcji spółki Ditel S.A.	56	–
Sprzedaż środków trwałych i wartości niematerialnych	54	34
Zyski z tytułu sprzedaży aktywów razem	110	34

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zysk ze sprzedaży aktywów zawiera zysk na sprzedaży nieruchomości zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży (patrz Nota 16).

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

10. Koszty restrukturyzacji/odwrócenie rezerwy na restrukturyzację

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Rozwiązanie stosunku pracy	(178)	(6)
Inne	4	5
Razem koszty restrukturyzacji	(174)	(1)

Zmiany stanu utworzonych rezerw na restrukturyzację zostały opisane w Nocie 28.

11. Przychody i koszty finansowe

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Przychody z tytułu odsetek	58	39
Koszty z tytułu odsetek	(591)	(603)
– w tym instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	(2)	(53)
Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	(5)	83
Zmiany wartości godziwej aktywów przeznaczonych do obrotu	–	9
Nieefektywność zabezpieczeń wartości godziwej	34	18
– w tym zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej	(6)	(44)
– w tym zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	40	62
Koszty odsetkowe i inne koszty finansowe	(562)	(493)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych ⁽¹⁾	(94)	97
– w tym instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	30	(32)
Koszty z tytułu dyskonta	(120)	(61)
Koszty finansowe, netto	(718)	(418)

⁽¹⁾ W tym walutowe instrumenty pochodne.

Przychody odsetkowe obejmują głównie odsetki od środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych.

Koszty z tytułu odsetek zostały naliczone metodą efektywnej stopy procentowej. Obejmują one głównie odsetki od obligacji, kredytów bankowych, pożyczek i innych zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, jak i odsetki od instrumentów pochodnych zabezpieczających, w ramach rachunkowości zabezpieczeń określonej w MSR 39, ekspozycję zobowiązań finansowych Grupy na zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikające z ryzyka stopy procentowej.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku przychody/(koszty) odsetkowe od instrumentów pochodnych zabezpieczających wartość godziwą, które skorygowały koszty odsetkowe od zabezpieczonego długu, wyniosły odpowiednio (141) milionów złotych i (101) milionów złotych.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku przychody/(koszty) odsetkowe od instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne, które zostały przeniesione z kapitału własnego i skorygowały koszty odsetkowe od zabezpieczonego długu, wyniosły odpowiednio 8 milionów złotych i (4) miliony złotych (patrz Nota 22).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zyski/(straty) netto na instrumentach pochodnych przeznaczonych do obrotu wyniosły odpowiednio 23 miliony złotych i (2) miliony złotych i obejmowały koszty z tytułu odsetek, zmiany wartości godziwej wynikające głównie ze zmian stóp procentowych oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych.

Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych obejmują głównie różnice kursowe dotyczące obligacji, kredytów bankowych, pożyczek oraz innych zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, jak również wynikającą ze zmiany kursów walutowych zmianę wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających, w ramach rachunkowości zabezpieczeń określonej w MSR 39, zobowiązania finansowe Grupy przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikającymi z ryzyka walutowego.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych na długu zabezpieczonym instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi wartość godziwą wyniosły odpowiednio (411) milionów złotych i 386 milionów złotych. W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych na instrumentach pochodnych zabezpieczających wartość godziwą, które skorygowały zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych na zabezpieczonym długu, wyniosły odpowiednio 409 milionów złotych i (386) milionów złotych.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych na instrumentach pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne, które zostały przeniesione z kapitału własnego i skorygowały zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych od zabezpieczonego długu, wyniosły odpowiednio 121 milionów złotych i (34) miliony złotych (patrz Nota 22).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku koszty z tytułu dyskonta obejmowały rozliczone dyskonto od zobowiązań z tytułu koncesji UMTS w kwocie odpowiednio (90) milionów złotych i (33) miliony złotych, oraz dyskonto od nagród jubileuszowych i świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia w kwocie odpowiednio (17) milionów złotych i (16) milionów złotych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

12. Podatek dochodowy

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Bieżący podatek dochodowy	560	765
Zmiana odroczonego podatku dochodowego	(157)	(196)
Minus: Odroczonego podatek dochodowy ujęty bezpośrednio w kapitale własnym	(2)	14
Razem podatek dochodowy	405	555

Uzgodnienie pomiędzy obciążeniem z tytułu podatku dochodowego a teoretyczną kwotą podatku bazującą na ustawowej stawce podatkowej przedstawia się następująco:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Skonsolidowany zysk przed opodatkowaniem	2.595	2.830
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Kwota teoretyczna podatku	493	538
Zmiana nierozpoznanego aktywa na podatek odroczone i inne różnice ⁽¹⁾	(113)	(24)
Przychody i koszty nie wpływające na podstawę opodatkowania, netto	25	41
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	405	555

⁽¹⁾ Zawiera odwrócenie nierozpoznanego aktywa na podatek odroczone w związku ze stratą podatkową oraz odwrócenie niewykorzystanej i już niezasadnej rezerwy na podatek odroczone.

Koszty księgowe nie wpływające na podstawę opodatkowania w rozumieniu podatkowym obejmują koszty indywidualnie wymienione w polskim prawie podatkowym jako nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów. Wartość nierozpoznanego aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczy głównie strat podatkowych, w stosunku do których oczekuje się, że wygasną zanim dojdzie do ich realizacji, oraz tych różnic przejściowych, które zdaniem Grupy mogą nie zostać wykorzystane podatkowo.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku wynikające z nierozliczonych strat podatkowych są rozpoznawane, gdy realizacja wynikających z nich korzyści podatkowych poprzez wygenerowanie przez jednostkę w przyszłości dochodu do opodatkowania jest prawdopodobna. Polski system podatkowy przewiduje ograniczenia odnośnie kumulowania strat podatkowych przez osoby prawne będące jednostkami pod wspólną kontrolą, tak jak w przypadku jednostek należących do Grupy. W związku z tym, każda z jednostek zależnych Grupy może wykorzystać tylko własne straty podatkowe do obniżenia dochodu do opodatkowania w późniejszych latach. Straty podatkowe mogą zostać wykorzystane w ciągu 5 kolejnych lat, z zastrzeżeniem, iż w ciągu jednego roku można wykorzystać maksymalnie 50% rocznej straty.

Kwoty oraz terminy wygaśnięcia nierozliczonych strat podatkowych przedstawiają się następująco:

Rok wygaśnięcia:	(w milionach złotych)
2009	26
2010	16
2011	121
2012	7
2013	7
Razem	177

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku, jednostki Grupy TP wykorzystały straty podatkowe w kwocie odpowiednio 77 milionów złotych i 49 milionów złotych, które zostały poniesione w latach poprzednich.

Odroczony podatek dochodowy

Na saldo rezerwy / (aktywa) netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego składają się różnice z następujących tytułów:

(w milionach złotych)	Skonsolidowany bilans		Skonsolidowany rachunek zysków i strat	
	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Środki trwałe i wartości niematerialne	232	348	116	78
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe	(58)	(41)	18	(121)
Koszty finansowe, netto	13	20	5	3
Przychody / koszty rozpoznane memoriałowo	(366)	(370)	(3)	258
Programy świadczeń pracowniczych	(43)	(47)	(4)	–
Przychody rozliczane w czasie	(112)	(111)	1	14
Straty podatkowe i inne różnice	(62)	(41)	22	(22)
(Aktywa) / rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego ⁽¹⁾	(396)	(242)	–	–
Przychody / (koszty) z tytułu podatku odroczonego	–	–	155	210

⁽¹⁾ Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość aktywa z tytułu podatku odroczonego zawierała podatek odroczone rozpoznany przez Ditel S.A. w kwocie 3 milionów złotych, który był ujęty w skonsolidowanym bilansie jako aktywa przeznaczone do sprzedaży (patrz Nota 16).

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

12. Podatek dochodowy (ciąg dalszy)

Odroczony podatek dochodowy (ciąg dalszy)

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku różnice przejściowe, dla których nie rozpoznano aktywa z tytułu podatku odroczonego, wyniosły odpowiednio 371 milionów złotych oraz 453 miliony złotych brutto, z czego odpowiednio 97 milionów złotych oraz 300 milionów złotych dotyczyło strat podatkowych, których wykorzystanie nie jest prawdopodobne. Pozostała część w wysokości odpowiednio 274 miliony złotych oraz 153 miliony złotych dotyczyła pozostałych różnic przejściowych, których w oparciu o ocenę Zarządu nie będzie można wykorzystać do celów podatkowych.

13. Wartość firmy

Wartość firmy dotycząca jednostek zależnych objętych konsolidacją przedstawia się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008			Na dzień 31 grudnia 2007		
	Koszt	Stan odpisu aktualizującego	Wartość netto	Koszt	Stan odpisu aktualizującego	Wartość netto
Wirtualna Polska	247	(162)	85	247	(162)	85
PTK Centertel	3.909	–	3.909	3.909	–	3.909
Razem wartość firmy	4.156	(162)	3.994	4.156	(162)	3.994

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku nie wystąpiły zmiany wartości księgowej netto wartości firmy.

14. Inne wartości niematerialne

Na dzień 31 grudnia 2008					
(w milionach złotych)	Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto	
Koncesje telekomunikacyjne	2.345	(775)	–	1.570	
Oprogramowanie komputerowe	3.768	(2.484)	(7)	1.277	
Pozostałe wartości niematerialne	129	(61)	(1)	67	
Razem	6.242	(3.320)	(8)	2.914	

Na dzień 31 grudnia 2007					
(w milionach złotych)	Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Wartość netto
Koncesje telekomunikacyjne	2.345	(630)	–	1.715	1.861
Oprogramowanie komputerowe	3.530	(2.247)	(7)	1.276	1.373
Pozostałe wartości niematerialne	149	(42)	(1)	106	52
Razem	6.024	(2.919)	(8)	3.097	3.286

Zmiany wartości księgowej netto innych wartości niematerialnych przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Saldo początkowe po uwzględnieniu umorzenia i odpisu aktualizującego	3.097	3.286
Nabycie wartości niematerialnych	461	693
Amortyzacja	(617)	(688)
Reklasyfikacje i pozostałe, netto	(27)	(194)
Saldo zamknięcia	2.914	3.097

Dane dotyczące głównych pozycji wartości niematerialnych Grupy (koncesje telekomunikacyjne) przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	Wartość księgowa netto				
	Data nabycia	Termin wygaśnięcia koncesji	Cena nabycia	na dzień 31 grudnia 2008	na dzień 31 grudnia 2007
Koncesja DCS 1800	1997	2012	318	90	115
Koncesja GSM 900	1999	2014	402	142	167
Koncesja UMTS	2000	2023	2.495	1.338	1.433
Razem koncesje telekomunikacyjne			3.215	1.570	1.715

Prawo Telekomunikacji Polskiej S.A. do świadczenia usług telekomunikacyjnych wynika z zezwolenia udzielonego bezpłatnie na podstawie Prawa Telekomunikacyjnego. Zezwolenie to wygasa w 2026 roku.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

15. Środki trwałe

Na dzień 31 grudnia 2008					
(w milionach złotych)	Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto	
Grunty i budynki	3.622	(1.091)	(115)	2.416	
Sieci i terminale	37.575	(21.160)	(14)	16.401	
Sprzęt informatyczny	2.066	(1.255)	–	811	
Dotacje inwestycyjne	(266)	103	–	(163)	
Pozostałe	469	(341)	(4)	124	
Razem	43.466	(23.744)	(133)	19.589	

Na dzień 31 grudnia 2007			Na dzień 31 grudnia 2006		
(w milionach złotych)	Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Wartość netto
Grunty i budynki	3.383	(788)	(118)	2.477	2.707
Sieci i terminale	36.164	(18.136)	(26)	18.002	18.518
Sprzęt informatyczny	2.110	(1.335)	(1)	774	581
Dotacje inwestycyjne	(281)	102	–	(179)	(196)
Pozostałe	924	(855)	(23)	46	76
Razem	42.300	(21.012)	(168)	21.120	21.686

Dotacje inwestycyjne dotyczą określonych środków trwałych otrzymanych przez Telekomunikację Polską S.A. od Społecznych Komitetów Telefonizacji.

Zmiany wartości księgowej netto środków trwałych przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Saldo początkowe po uwzględnieniu umorzenia i odpisu aktualizującego	21.120	21.686
Nabycie środków trwałych	2.118	2.984
Sprzedaż i likwidacja środków trwałych, netto	(19)	(16)
Amortyzacja	(3.700)	(3.751)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	19	2
Reklasyfikacje i pozostałe, netto	51	215
Saldo zamknięcia	19.589	21.120

Wartość bilansowa środków trwałych używanych na podstawie umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2008 i 31 grudnia 2007 roku wynosiła poniżej 1 miliona złotych. W ciągu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku nie nastąpiły żadne zwiększenia stanu środków trwałych używanych na podstawie umów leasingu finansowego. Środki trwałe stanowiące przedmiot leasingu lub dzierżawy zostały oddane w zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (ang. „hire purchase”).

16. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Grupa zakończyła Program Optymalizacji Nieruchomości, w ramach którego zrealizowany został projekt zmierzający do sprzedaży na rynku określonych nieruchomości. W rezultacie, Grupa zidentyfikowała nieruchomości o wartości 444 milionów złotych na dzień 31 grudnia 2007 roku i zakwalifikowała je jako aktywa przeznaczone do sprzedaży. Nieruchomości te zaliczały się do segmentu usług telefonii stacjonarnej.

W dniu 30 lipca 2008 roku TP S.A. oraz Duńska Grupa Inwestycyjna, Baltic Property Trust (“BPT”), podpisały umowę zbycia i wynajmu przez TP S.A. wybranych budynków biurowych znajdujących się w Warszawie w następujących lokalizacjach: Twarda 18, Moniuszki 1, Obrzeźna 7. Łączna cena za wyżej wymienione nieruchomości została ustalona na poziomie 167,9 miliona EUR i została w całości zapłacona. Wartość księgowa netto tych nieruchomości na datę sprzedaży wynosiła 502 miliony złotych i budynki te były zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży. W wyniku tej transakcji firma BPT jako nowy właściciel wynajmuje na rzecz TP S.A. w formie najmu zwrotnego około 47 tys. metrów kwadratowych powierzchni powyższych budynków do momentu przeniesienia Spółki do nowej siedziby.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

16. Aktywa przeznaczone do sprzedaży (ciąg dalszy)

Zmiany w wartości bilansowej nieruchomości zaklasyfikowanych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży zostały zaprezentowane poniżej:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Bilans otwarcia	444	425
Zwiększenia	7	37
Sprzedaż	(514)	(18)
Odwroćenie odpisów aktualizujących	90	–
Reklasyfikacje	(27)	–
Bilans zamknięcia	–	444

Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2007 roku, aktywa i zobowiązania spółki Ditel S.A. były zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży i zobowiązania powiązane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży i wyniosły odpowiednio 45 milionów złotych i 34 miliony złotych. W dniu 20 czerwca 2008 roku Grupa podpisała umowę sprzedaży, na podstawie której dokonała zbycia 100% akcji spółki Ditel S.A. za łączną kwotę 65 milionów złotych. Zysk na sprzedaży, przed uwzględnieniem obciążeń podatkowych, wyniósł 56 milionów złotych (patrz Nota 5).

17. Aktywa finansowe

17.1. Aktywa dostępne do sprzedaży

Aktywa dostępne do sprzedaży będące w posiadaniu Grupy zostały przedstawione poniżej:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008			Na dzień 31 grudnia 2007		
	Koszt/ Wartość godziwa	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt/ Wartość godziwa	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Główne nienotowane spółki						
Exatel	14	(11)	3	14	(11)	3
Pozostałe	2	(1)	1	4	(3)	1
Aktywa dostępne do sprzedaży razem ⁽¹⁾	16	(12)	4	18	(14)	4

⁽¹⁾ Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i składają się głównie z udziałów i akcji spółek, dla których brak aktywnego rynku oraz których wartość godziwa nie może być rzetelnie wyceniona, z wyjątkiem akcji spółki ICO Global Communications (Holdings) Limited, które są notowane na giełdzie NASDAQ.

17.2. Pożyczki udzielone i należności własne

Pożyczki udzielone i należności własne Grupy zostały przedstawione poniżej:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008			Na dzień 31 grudnia 2007		
	Koszt	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Depozyty zabezpieczające ⁽¹⁾	–	–	–	281	–	281
Pozostałe	26	–	26	11	–	11
Pożyczki udzielone i należności własne razem	26	–	26	292	–	292
W tym: krótkoterminowe	9	–	9	282	–	282
W tym: długoterminowe	17	–	17	10	–	10

⁽¹⁾ Uwzględnione w kalkulacji długu netto (patrz Nota 19). Na dzień 31 grudnia 2007 roku były to depozyty gotówkowe ulokowane w bankach jako zabezpieczenie instrumentów pochodnych. Depozyty zabezpieczające odzwierciedlają rynkową wycenę instrumentów pochodnych zawartych z różnymi bankami; wartość depozytów zmienia się w zależności od wartości instrumentów pochodnych w związku ze zmianą stóp procentowych i kursów walutowych oraz wartościami progowymi określonymi w umowach.

17.3. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat

Aktywa Grupy wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat zostały przedstawione poniżej:

(w milionach złotych)	Wartość godziwa	
	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Instrumenty pochodne – przeznaczone do obrotu ⁽¹⁾	155	30
Zbywalne papiery wartościowe – przeznaczone do obrotu ⁽¹⁾	7	5
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat razem	162	35
W tym: krótkoterminowe	118	35
W tym: długoterminowe	44	–

⁽¹⁾ Uwzględnione w kalkulacji długu netto (patrz Nota 19).

Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

18. Należności handlowe, inne aktywa (obrotowe) oraz czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

(w milionach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2008 Na dzień 31 grudnia 2007

Należności handlowe (pomniejszone o odpisy aktualizujące)^{(1), (3)}	1.814	1.795
Należność z tytułu VAT	30	71
Inne należności z tytułu podatków	2	4
Należności pracownicze ⁽³⁾	5	7
Pozostałe ⁽²⁾	65	181
Inne aktywa⁽¹⁾	102	263
Nieaktywowane telefony komórkowe i terminale w zewnętrznej sieci sprzedaży	94	60
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	19	17
Rozliczenia międzyokresowe czynne	113	77

⁽¹⁾ Zwiększenia odpisów aktualizujących należności handlowe i pozostałe (po uwzględnieniu rozwiązania odpisów) zostały zaprezentowane w Nocie 7.2.

⁽²⁾ Zawiera głównie należności związane z: zaliczkami i przedpłatami dla dostawców, sprzedażą środków trwałych, wynajmem sprzętu i powierzchni użytkowych, refakturowanymi kosztami reklamy i promocji, karami.

⁽³⁾ Klasyfikowane jako pożyczki udzielone i należności własne zgodnie z MSR 39.

W ocenie Grupy w odniesieniu do należności handlowych nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z uwagi na dużą i zróżnicowaną bazę klientów indywidualnych i biznesowych.

Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe na dzień bilansowy jest najlepiej reprezentowana przez wartość bilansową tych instrumentów. Jako zabezpieczenie Grupa posiada weksle, które są uwzględniane przy kalkulacji odpisów aktualizujących należności handlowe.

Zmiany w odpisach aktualizujących należności handlowe, pracownicze oraz pozostałe w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku zaprezentowano poniżej:

(w milionach złotych)

12 miesięcy do
31 grudnia 2008

12 miesięcy do
31 grudnia 2007

Na początek okresu	375	527
Zmiana netto odpisów aktualizujących	(52)	(152)
Na koniec okresu	323	375

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku wykorzystanie odpisów aktualizujących należności wyniosło odpowiednio 237 milionów złotych i 277 milionów złotych.

Na dzień 31 grudnia 2008 i 2007 roku analiza przeterminowanych należności handlowych, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości przedstawiała się następująco:

Na dzień 31 grudnia 2008 roku:

(w milionach złotych)	Wartość bilansowa	Nie objęte odpisem i nie przeterminowane	Przeterminowane o następujące okresy		
			Mniej niż 180 dni	Pomiędzy 180 i 360 dni	Więcej niż 360 dni
Należności handlowe – łącznie oszacowano utratę wartości	1.733	1.045	649	16	23
Należności handlowe – indywidualnie oszacowano utratę wartości	81				
Razem należności handlowe netto	1.814				

Na dzień 31 grudnia 2007 roku:

(w milionach złotych)	Wartość bilansowa	Nie objęte odpisem i nie przeterminowane	Przeterminowane o następujące okresy		
			Mniej niż 180 dni	Pomiędzy 180 i 360 dni	Więcej niż 360 dni
Należności handlowe – łącznie oszacowano utratę wartości	1.756	1.153	571	9	23
Należności handlowe – indywidualnie oszacowano utratę wartości	39				
Razem należności handlowe netto	1.795				

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

19. Dług netto

19.1. Analiza długu netto według rodzaju i terminów wymagalności

Wartość długu netto odpowiada jego wartości brutto (przeliczonej na złote według kursu wymiany obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego), po uwzględnieniu instrumentów pochodnych netto (pasywa pomniejszone o aktywa) zaklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz zabezpieczenia wartości godziwej, pomniejszonej o środki pieniężne i ich ekwiwalenty, depozyty zabezpieczające dotyczące instrumentów pochodnych oraz zbywalne papiery wartościowe, z uwzględnieniem wpływu efektywnej części zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Analiza terminów wymagalności zobowiązań finansowych Grupy oparta jest na wynikających z umowy niezdyskontowanych przepływach pieniężnych. Na dzień 31 grudnia 2008 i 31 grudnia 2007 roku kwoty w walucie zostały przeliczone na złote według kursu NBP na koniec okresu. Płatności odsetek wynikające z instrumentów finansowych, naliczane według zmiennej stopy procentowej, zostały wyliczone w oparciu o stopę procentową ustaloną w ostatnim okresie odsetkowym obowiązującym przed dniem 31 grudnia 2008 i 2007 roku. Zobowiązania finansowe, które mogą zostać spłacone w dowolnym terminie zależnie od woli Grupy są wykazywane jako krótko lub długoterminowe w zależności od oczekiwanego terminu spłaty. Długoterminowe saldo jest przypisane do okresu wynikającego z ostatecznego terminu zapadalności określonego w umowie. Dotychczas, takie zobowiązania były przypisane do najwcześniejszego okresu.

Poniższa tabela przedstawia strukturę zadłużenia netto według rodzaju i analizę umownych terminów wymagalności niezdyskontowanych przepływów pieniężnych z tytułu zobowiązań finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku:

			Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne ⁽¹⁾							Razem	
			Do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	Długo-terminowe 3-4 lata	4-5 lat	Pow. lat		Razem	
(w milionach złotych)	Nota	Wartość bilansowa								długo.	
Zobowiązania handlowe (z wyłączeniem UMTS) (A)	29	3.000	3.000	–	–	–	–	–	–	–	3.000
Zobowiązania z tytułu koncesji UMTS (B)	29	873	63	63	63	63	63	1.062	1.314	1.377	
Obligacje	21	1.276	58	58	1.310	–	–	–	1.368	1.426	
Kredyty bankowe	21	5.899	2.296	963	1.551	734	968	108	4.324	6.620	
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu ⁽²⁾		7.175	2.354	1.021	2.861	734	968	108	5.692	8.046	
Instrumenty pochodne - netto ⁽³⁾	22	(94)	(71)	19	–	(2)	–	(3)	14	(57)	
Dług brutto po instrumentach pochodnych (C)		7.081	2.283	1.040	2.861	732	968	105	5.706	7.989	
Zobowiązania finansowe razem (A) + (B) + (C)		10.954	5.346	1.103	2.924	795	1.031	1.167	7.020	12.366	
Zbywalne papiery wartościowe	17	7									
Depozyty zabezpieczające	17	–									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	1.640									
Suma częściowa (D)		1.647									
Efektywna część zabezpieczeń przepływów pieniężnych		(30)									
Dług netto (C) - (D) + (E)		5.404									

⁽¹⁾ Obejmują zarówno płatności kapitału jak i odsetek.

⁽²⁾ Z wyłączeniem zobowiązań handlowych oraz zobowiązań z tytułu koncesji UMTS.

⁽³⁾ Ze względu na zmiany wartości godziwej w wyliczeniach uwzględnione są zarówno aktywa jak i pasywa.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

19. Dług netto (ciąg dalszy)

19.1. Analiza długu netto według rodzaju i terminów wymagalności (ciąg dalszy)

Na dzień 31 grudnia 2007 roku:

(w milionach złotych)	Nota	Wartość bilansowa	Niedzdykontowane umowne przepływy pieniężne ⁽¹⁾						Razem	
			Do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	Długo- terminowe 3-4 lata	4-5 lat	Pow. lat		
Zobowiązania handlowe (z wyłączeniem UMTS) (A)	29	3.707	3.707	-	-	-	-	-	-	3.707
Zobowiązania z tytułu koncesji UMTS (B)	29	758	54	54	54	54	54	967	1.183	1.237
Obligacje	21	3.049	2.149	50	50	1.124	-	-	1.224	3.373
Kredyty bankowe	21	1.880	1.079	244	234	223	127	130	958	2.037
Pożyczka od jednostki powiązanej	21	1.003	1.014	-	-	-	-	-	-	1.014
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu ⁽²⁾		5.932	4.242	294	284	1.347	127	130	2.182	6.424
Instrumenty pochodne - netto ⁽³⁾	22	1.455	1.432	50	44	129	11	9	243	1.675
Dług brutto po instrumentach pochodnych (C)		7.387	5.674	344	328	1.476	138	139	2.425	8.099
Zobowiązania finansowe razem (A) + (B) + (C)		11.852	9.435	398	382	1.530	192	1.106	3.608	13.043
Zbywalne papiery wartościowe	17	5								
Depozyty zabezpieczające	17	281								
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	642								
Suma częściowa (D)		928								
Efektywna część zabezpieczeń przepływów pieniężnych (E)		(25)								
Dług netto (C) - (D) + (E)		6.434								

⁽¹⁾ Obejmują zarówno płatności kapitału jak i odsetek.

⁽²⁾ Z wyłączeniem zobowiązań handlowych oraz zobowiązań z tytułu koncesji UMTS.

⁽³⁾ Ze względu na zmiany wartości godziwej w wyliczeniach uwzględnione są zarówno aktywa jak i pasywa.

Na dzień 31 grudnia 2008 i 2007 roku większość zobowiązań handlowych Grupy miała trzymiesięczny termin wymagalności.

19.2. Analiza długu netto według waluty

(równowartość w milionach złotych według kursu na koniec okresu sprawozdawczego)	PLN	Na dzień 31 grudnia 2008		Razem
		EUR	USD	
Dług netto według waluty ⁽¹⁾	3.490	1.876	38	5.404
Wpływ wartości nominalnych instrumentów pochodnych	2.242	(2.242)	-	-
Dług netto według waluty po instrumentach pochodnych	5.732	(366)	38	5.404

⁽¹⁾ Dane uwzględniają rynkową wycenę instrumentów pochodnych w walucie lokalnej

(równowartość w milionach złotych według kursu na koniec okresu sprawozdawczego)	PLN	Na dzień 31 grudnia 2008		Razem
		EUR	USD	
Dług netto według waluty ⁽¹⁾	2.866	1.806	1.762	6.434
Wpływ wartości nominalnych instrumentów pochodnych	3.506	(1.816)	(1.690)	-
Dług netto według waluty po instrumentach pochodnych	6.372	(10)	72	6.434

⁽¹⁾ Dane uwzględniają rynkową wycenę instrumentów pochodnych w walucie lokalnej

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych będące w posiadaniu Grupy przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Środki pieniężne w kasie	1	2
Środki pieniężne na bieżących rachunkach bankowych i depozyty jednodniowe	981	607
Depozyty do 3 miesięcy	107	29
Papiery wartościowe o zapadalności do 3 miesięcy	551	–
Inne środki pieniężne	–	4
Razem środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1.640	642

Środki pieniężne na rachunkach bankowych oprocentowane są według zmiennych stóp procentowych ustalonych w oparciu o dzienne oprocentowanie depozytów bankowych. Lokaty krótkoterminowe zakładane są na okresy od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od bieżącego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne, i są oprocentowane według stóp procentowych odpowiednich depozytów krótkoterminowych.

W saldzie środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2008 i 2007 roku zawarte są środki pieniężne denominowane w walutach obcych w kwocie odpowiednio 142 miliony złotych i 40 milionów złotych.

Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe na dzień bilansowy jest najlepiej reprezentowana przez wartość bilansową środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych. Grupa lokuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty na rachunkach prowadzonych przez wiodące instytucje finansowe posiadające rating inwestycyjny. Grupa monitoruje na bieżąco wskaźniki rynkowe obrazujące sytuację finansową tych instytucji. W przypadku pogorszenia się kondycji finansowej tych instytucji, Grupa stosuje odpowiednie środki/limity w celu ograniczenia ryzyka utraty wypłacalności.

21. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

21.1. Obligacje

W poniższej tabeli przedstawione zostały obligacje wyemitowane przez Grupę:

(w milionach złotych)						Kwota pozostała do spłaty na dzień ⁽¹⁾	
Emitent	Seria	Wartość nominalna (w milionach)	Nominalne oprocentowanie	Data emisji	Termin wykupu	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
TPSA Finance B.V.	A	800 USD	7,750%	10 grudnia 1998	10 grudnia 2008	–	1.955
TPSA Eurofinance France S.A.	T	300 EUR	4,625%	5 lipca 2004	5 lipca 2011	1.276	1.094
Razem obligacje wyemitowane przez Grupę						1.276	3.049
W tym: krótkoterminowe						28	1.980
W tym: długoterminowe						1.248	1.069

⁽¹⁾ Dane zawierają naliczone odsetki oraz uwzględniają zmianę wartości godziwej obligacji zabezpieczonych przed zmianami w wartości godziwej.

Średnioważone efektywne oprocentowanie obligacji wyemitowanych przez Grupę, bez uwzględnienia wpływu instrumentów zabezpieczających, wynosiło 4,72% na dzień 31 grudnia 2008 roku i 6,74% na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

21. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (ciąg dalszy)

21.2. Kredyty bankowe

W poniższej tabeli przedstawione zostały kredyty bankowe według kredytodawców:

Kredytodawca	Oprocentowanie na		Kwota pozostała do spłaty na dzień ⁽¹⁾			
			31 grudnia 2008		31 grudnia 2007	
	dzień 31 grudnia 2008	Termin spłaty	Waluta (mln)	PLN (mln)	Waluta (mln)	PLN (mln)
O oprocentowaniu zmiennym						
Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju	–	15 marca 2008	–	–	4 USD	10
Europejski Bank Inwestycyjny	3,35% ⁽²⁾	15 grudnia 2015	58 EUR	244	67 EUR	239
Europejski Bank Inwestycyjny	3,35% ⁽²⁾	15 czerwca 2012	117 EUR	488	150 EUR	539
Europejski Bank Inwestycyjny	6,46% ⁽²⁾	15 czerwca 2012	182 PLN	182	234 PLN	234
Bayern LandesBank (konsorcjum)	6,32% – 7,02% ^{(3), (4)}	15 stycznia 2009 – 30 czerwca 2009 / 20 lutego 2011	2.517 PLN	2.517	801 PLN	801
Bank Pekao S.A.	6,80% – 7,35% ^{(3), (5)}	8 stycznia 2009– 30 czerwca 2009 / 30 czerwca 2010	1.010 PLN	1.010	–	–
Bank Handlowy (konsorcjum)	–	18 kwietnia 2010	(1) PLN	(1)	(3) PLN	(3)
Europejski Bank Inwestycyjny	6,47%–6,76% ^{(2), (3)}	15 September 2012 – 10 September 2013	1.403 PLN	1.403	–	–
O oprocentowaniu stałym						
Europejski Bank Inwestycyjny	–	10 czerwca 2008	–	–	1 USD	2
Europejski Bank Inwestycyjny	–	10 czerwca 2008	–	–	2 EUR	8
Instituto de Credito Oficial	1,25%	2 stycznia 2021	19 USD	56	20 USD	50
Razem kredyty bankowe zaciągnięte przez Grupę				5.899		1.880
W tym: krótkoterminowe				2.072		1.029
W tym: długoterminowe				3.827		851

⁽¹⁾ Dane zawierają naliczone odsetki oraz koszty prowizji od kredytów bankowych

⁽²⁾ Oprocentowanie zmienne ustalane przez bank co trzy miesiące

⁽³⁾ Oprocentowanie zmienne ustalane przez bank indywidualnie dla każdej transzy

⁽⁴⁾ Zaciągnięte transze zostaną spłacone lub rolowane między 15 stycznia 2009 roku – 30 czerwca 2009 roku. Ostateczny termin spłaty kredytu odnawialnego to 20 lutego 2011 roku.

⁽⁵⁾ Zaciągnięte transze zostaną spłacone lub rolowane między 8 stycznia 2009 roku – 30 czerwca 2009 roku. Ostateczny termin spłaty kredytu odnawialnego to 30 czerwca 2010 roku.

Średnioważone efektywne oprocentowanie zaciągniętych przez Grupę kredytów bankowych, bez uwzględnienia wpływu instrumentów zabezpieczających, wyniosło 6,31% na dzień 31 grudnia 2008 roku i 5,45% na dzień 31 grudnia 2007 roku.

21.3. Pożyczka od jednostki powiązanej

Na podstawie aneksu podpisanego z France Telecom w grudniu 2006 roku, TP S.A. zaciągnęła w dniu 8 marca 2007 roku pożyczkę w wysokości 1.000 milionów złotych. W dniu 14 grudnia 2007 roku termin spłaty pożyczki wydłużono o kolejne trzy miesiące. Odsetki od pożyczki są naliczane w oparciu o zmienną stopę WIBOR 1M powiększoną o 0,14% marży.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa nie posiadała zobowiązań z tytułu tej pożyczki. Na dzień 31 grudnia 2007 roku zobowiązanie Grupy z tytułu pożyczki od jednostki powiązanej wyniosło 1.003 miliony złotych (patrz Nota 33.2).

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

22. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku większość portfela instrumentów pochodnych Grupy stanowiły instrumenty finansowe, dla których nie istnieje aktywny rynek t.j. transakcje swap zabezpieczające ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko walutowe. W celu wyceny tych instrumentów Grupa stosuje standardowe techniki wyceny, w których podstawą do kalkulacji czynników dyskontowych są obowiązujące na dzień wyceny krzywe zerokuponowe. Wartość godziwa transakcji swap reprezentuje zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne przeliczone na złote przy zastosowaniu kursu za dany okres. Pochodne instrumenty finansowe będące w posiadaniu Grupy zostały przedstawione poniżej:

Rodzaj instrumentu ⁽¹⁾	Pozycja zabezpieczana	Wartość nominalna (w milionach)		Interest			Wartość godziwa ⁽⁴⁾ (w milionach złotych)	
		Waluty kupionej	Waluty sprzedanej	Waluty kupionej	Waluty sprzedanej	Termin zapadalności	Aktywo finansowe	Zobow. finansowe
		Na dzień 31 grudnia 2008						
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie wartości godziwej								
CCS	Obligacje	10 EUR	42 PLN	–	6M WIBOR - 3,92%	2011	1	–
Razem zabezpieczenia wartości godziwej							1	–
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie przepływów pieniężnych								
CCS ⁽²⁾	Kredyty bankowe	44 EUR	192 PLN	–	2,91% do 3,09%	2012	–	(15)
CCS	Obligacje	130 EUR	549 PLN	–	1,57% do 2,95%	2011	4	(34)
IRS	Kredyty bankowe	182 PLN	182 PLN	3M WIBOR - 0,17%	6,89% do 6,99%	2012	–	(10)
CCS	UMTS	53 EUR	208 PLN	–	1,23% do 1,41%	2014	7	–
Razem zabezpieczenia przepływów pieniężnych							11	(59)
Instrumenty pochodne - przeznaczone do obrotu								
CCIRS	–	40 EUR	145 PLN	4,63%	5,99% do 6,17%	2011	21	–
CCIRS ⁽³⁾	–	39 EUR	140 PLN	3M EURIBOR	3M WIBOR	2012	22	–
IRS	–	50 PLN	50 PLN	3M WIBOR	3M WIBOR + 0,05%	2011	0	–
NDF, FWD	–	132 EUR	496 PLN	–	–	2009	71	(14)
Walutowe struktury opcyjne	–	90 EUR	338 PLN	–	–	2009	41	–
		232 PLN	68 EUR					
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu							155	(14)
Razem instrumenty pochodne							167	(73)
W tym: krótkoterminowe							111	(14)
W tym: długoterminowe							56	(59)

⁽¹⁾ CCCIRS - swap walutowo-procentowy, CCS - swap walutowy, IRS - swap procentowy, NDF - forward z rozliczeniem netto, FWD - forward

⁽²⁾ Odsetki naliczane są od kwot nominalnych 44 milionów EUR i 192 milionów złotych z uwzględnieniem późniejszych spłat.

⁽³⁾ Odsetki naliczane są od kwot nominalnych 39 milionów EUR i 140 milionów złotych z uwzględnieniem późniejszych spłat.

⁽⁴⁾ Wartość „0” lub „(0)” oznacza odpowiednio aktywo lub zobowiązanie nieprzekraczające 500 tysięcy złotych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

22. Instrumenty pochodne (ciąg dalszy)

Rodzaj instrumentu ⁽¹⁾	Wartość nominalna (w milionach)			Interest			Wartość godziwa ⁽⁶⁾ (w milionach złotych)	
	Pozycja zabezpieczana	Waluty kupionej	Waluty sprzedanej	Waluty kupionej	Waluty sprzedanej	Termin zapadalności	Aktywo finansowe	Zobow. finansowe
Na dzień 31 grudnia 2007								
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie wartości godziwej								
CCIRS	Obligacje	775 USD	3.051 PLN	7,75% do 7,86%	6M WIBOR + 1,75% do 6M WIBOR + 5,60%	2008	–	(1,211)
CCS	Obligacje	10 EUR	42 PLN	–	6M WIBOR - 3,92%	2011	–	(6)
Razem zabezpieczenia wartości godziwej							–	(1,217)
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie przepływów pieniężnych								
CCIRS ⁽²⁾	Kredyty bankowe	17 EUR	79 PLN	3M EURIBOR	4,52% do 5,30%	2008	–	(22)
CCIRS ⁽³⁾	Obligacje	54 EUR	207 PLN	4,63%	5,03% do 6,17%	2008 - 2011	–	(19)
CCS ⁽⁴⁾	Kredyty bankowe	44 EUR	192 PLN	–	2,91% do 3,09%	2012	–	(40)
CCS	Obligacje	130 EUR	549 PLN	–	1,57% do 2,95%	2011	–	(96)
IRS	Kredyty bankowe	234 PLN	234 PLN	3M WIBOR - 0,17%	6,89% do 6,99%	2012	–	(6)
CCS	UMTS	62 EUR	246 PLN	–	1,23% do 1,41%	2014	–	(21)
Razem zabezpieczenia przepływów pieniężnych							–	(204)
Instrumenty pochodne - przeznaczone do obrotu								
CCIRS	–	25 USD	75 PLN	7,75%	6M WIBOR + 2,98%	2008	–	(17)
CCIRS ⁽⁵⁾	–	76 EUR	292 PLN	3M EURIBOR	3M WIBOR - 1,02% do 3M WIBOR + 1,56%	2008 - 2012	–	(25)
CCIRS ⁽⁶⁾	–	1 USD	6 PLN	1,25%	6M WIBOR - 3,11%	2008	–	(3)
CCS	–	1 EUR	2 PLN	0,80%	1 mln PLN kwartalnie	2008	–	(2)
IRS	–	3.720 PLN	3.720 PLN	3M WIBOR do 6M WIBOR	5,24% do 6,95%	2008	21	(4)
NDF	–	138 EUR	507 PLN	–	–	2008	1	(14)
FX swap	–	–	–	–	–	2008	9	–
Instrumenty wbudowane	–	–	–	–	–	–	0	–
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu							31	(65)
Razem instrumenty pochodne							31	(1.486)
W tym: krótkoterminowe							31	(1.315)
W tym: długoterminowe							–	(171)

⁽¹⁾ CCIRS - swap walutowo-procentowy, CCS - swap walutowy, IRS - swap procentowy, NDF - forward z rozliczeniem netto.

⁽²⁾ Odsetki naliczane są od kwot nominalnych 75 milionów EUR i 354 milionów złotych z uwzględnieniem późniejszych spłat.

⁽³⁾ Obejmuje 14 milionów EUR, które stanowią zabezpieczenie tylko płatności kuponowych od obligacji serii T.

⁽⁴⁾ Odsetki naliczane są od kwot nominalnych 44 milionów EUR i 192 milionów złotych z uwzględnieniem późniejszych spłat.

⁽⁵⁾ Odsetki naliczane są od kwot nominalnych 192 milionów EUR i 786 milionów złotych z uwzględnieniem późniejszych spłat.

⁽⁶⁾ Odsetki naliczane są od kwot nominalnych 20 milionów USD i 75 milionów złotych z uwzględnieniem późniejszych spłat.

⁽⁷⁾ Wartość „0” lub „(0)” oznacza odpowiednio aktywo lub zobowiązanie nieprzekraczające 500 tysięcy złotych.

Okresy, w których wystąpią przepływy pieniężne z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz w których wpłyną one na wynik finansowy zostały przedstawione poniżej:

Na dzień 31 grudnia 2008 roku:

Rodzaj instrumentu	Pozycja zabezpieczana	Wartość nominalna			Oprocentowanie		
		Od	Do	Waluta kupiona i sprzedana	Od	Do	Waluta kupiona i sprzedana
CCS	Kredyty bankowe	cze 2009	cze 2012	półrocznie	wrz 2004	cze 2012	– kwartalnie
CCS	Obligacje	–	lip 2011	w terminie zapadalności	sty 2005	lip 2011	– półrocznie
IRS	Kredyty bankowe	–	–	–	cze 2004	cze 2012	kwartalnie kwartalnie
CCS	UMTS	wrz 2007	wrz 2014	rocznie	gru 2006	wrz 2014	– kwartalnie

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

22. Instrumenty pochodne (ciąg dalszy)

Na dzień 31 grudnia 2007 roku:

Rodzaj instrumentu	Pozycja zabezpieczana	Wartość nominalna			Oprocentowanie		
		Od	Do	Waluta kupiona i sprzedana	Od	Do	Waluta kupiona i sprzedana
CCIRS	Kredyty bankowe	cze 2004	gru 2008	półrocznie	mar 2004	gru 2008	kwartalnie
CCIRS	Obligacje	–	lip 2011	w terminie zapadalności	sty 2005	lip 2011	rocznie
CCS	Kredyty bankowe	cze 2009	cze 2012	półrocznie	wrz 2004	cze 2012	–
CCS	Obligacje	–	lip 2011	w terminie zapadalności	sty 2005	lip 2011	–
IRS	Kredyty bankowe	–	–	–	cze 2004	cze 2012	kwartalnie
CCS	UMTS	wrz 2007	wrz 2014	rocznie	gru 2006	wrz 2014	–

Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe jest reprezentowana przez wartość bilansową instrumentów pochodnych. Grupa zawiera kontrakty na instrumenty pochodne z wiodącymi instytucjami finansowymi. Grupa monitoruje na bieżąco wskaźniki rynkowe obrazujące sytuację finansową tych instytucji. W przypadku pogorszenia się kondycji finansowej tych instytucji, Grupa stosuje odpowiednie środki/limity w celu ograniczenia ryzyka utraty wypłacalności.

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na kapitał własny została przedstawiona poniżej:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Bilans otwarcia	(21)	(77)
Efektywna część zysków/strat na instrumencie zabezpieczającym	159	18
Kwoty odnoszone w rachunek zysków i strat	(164)	52
Wpływ na podatek odroczonego	2	(14)
Bilans zamknięcia	(24)	(21)

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku przychody/(koszty) odsetkowe od instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne, które zostały przeniesione z kapitału własnego i skorygowały koszty odsetkowe od zabezpieczonego długu, wyniosły odpowiednio 8 milionów złotych i (4) miliony złotych (patrz Nota 11).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych na instrumentach pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne, które zostały przeniesione z kapitału własnego i skorygowały zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych od zabezpieczonego długu, wyniosły odpowiednio 121 milionów złotych i (34) miliony złotych (patrz Nota 11).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych na instrumentach pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne, które zostały przeniesione z kapitału własnego do pozostałych przychodów operacyjnych i skorygowały zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych od zabezpieczonego zobowiązania z tytułu koncesji UMTS, wyniosły odpowiednio 35 milionów złotych i (14) milionów złotych (patrz Nota 7.2).

23. Cele i polityka zarządzania ryzykiem finansowym

23.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa jest narażona na ryzyka związane przede wszystkim z instrumentami finansowymi emitowanymi i posiadanymi w ramach działalności operacyjnej i finansowej. Ryzyko to można określić jako ryzyko rynkowe, w skład którego wchodzi ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności oraz ryzyko kredytowe. Grupa zarządza ryzykiem finansowym w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zmian kursów walutowych i stóp procentowych, jak również stabilizacji przepływów pieniężnych oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu płynności i elastyczności finansowej.

Zasady zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie zostały zatwierdzone przez Zarząd TP S.A. Pion Finansów Korporacyjnych Grupy jest jednostką organizacyjnie odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem finansowym zgodnie ze strategiami zarządzania ryzykiem opracowywanymi przez Komitet Skarbcowy będący pod bezpośrednim nadzorem Członka Zarządu ds. Finansów.

Polityka zarządzania ryzykiem finansowym określa zasady oraz zakres odpowiedzialności w obszarze zarządzania ryzykiem finansowym, a w szczególności definiuje następujące obszary:

- miary ryzyka używane do identyfikacji oraz oceny ekspozycji na ryzyka finansowe;
- wybór odpowiednich instrumentów zabezpieczających przed zidentyfikowanymi ryzykami;
- metodologię wyceny wartości godziwej instrumentów pochodnych;
- metody oceny efektywności zabezpieczeń na potrzeby rachunkowości zabezpieczeń; oraz
- limity transakcyjne oraz ratingi kredytowe dla wiodących instytucji finansowych, z którymi Grupa zawiera transakcje zabezpieczające.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

23. Cele i polityka zarządzania ryzykiem finansowym (ciąg dalszy)

23.2. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa zawiera transakcje terminowe w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Instrumenty pochodne używane przez Grupę to swapy walutowo-procentowe, swapy walutowe, swapy procentowe, opcje walutowe, walutowe kontrakty forward z dostawą i bez dostawy. W celu zabezpieczenia ryzyk finansowych Grupa nie używa innych instrumentów finansowych poza instrumentami pochodnymi.

Pewne instrumenty pochodne używane przez Grupę są klasyfikowane jako zabezpieczenie wartości godziwej lub zabezpieczenie przepływów pieniężnych i Grupa stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 (patrz nota 3.5.12). Zabezpieczenia wartości godziwej są stosowane w celu zabezpieczenia przed zmianami wartości godziwej instrumentów finansowych, które można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych pozwala wyeliminować zmienność w przyszłych przepływach pieniężnych wynikającą z danego ryzyka i która mogłaby wpływać na rachunek zysków i strat.

Zgodnie z polityką Grupy, instrumenty pochodne używane są wyłącznie jako narzędzie do zabezpieczania przed ryzykiem finansowym i nie są wykorzystywane do celów spekulacyjnych. Niemniej jednak niektóre transakcje terminowe zawarte przez Grupę są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, ponieważ nie spełniają wszystkich wymagań rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 i zasady rachunkowości zabezpieczeń nie są stosowane w ich przypadku. Instrumenty pochodne klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu są traktowane przez Grupę jako zabezpieczenie operacyjne, ponieważ ekonomicznie zabezpieczają Grupę przed ryzykiem walutowym bądź ryzykiem stopy procentowej.

Szczegółowe informacje o instrumentach pochodnych wykorzystywanych przez Grupę, wraz z opisem powiązań zabezpieczających, znajdują się w Nocie 22.

23.3. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko walutowe, którego źródłem są zobowiązania finansowe denominowane w walutach obcych, w szczególności obligacje i kredyty bankowe denominowane w EUR i USD (patrz Nota 21), należności, zobowiązania handlowe oraz rezerwy, z których największą pozycję stanowią zobowiązania z tytułu opłat koncesyjnych za licencję UMTS denominowane w EUR (patrz Nota 19 i Nota 29).

Polityka zabezpieczania przed ryzykiem walutowym Grupy, minimalizująca wpływ wahań kursów walutowych, jest ustalana okresowo. Preferowany poziom ekspozycji walutowej jest wynikiem analizy ryzyka dla otwartej pozycji w danej walucie przy uwzględnieniu oczekiwań rynków finansowych co do kształtowania się kursów walutowych w danej perspektywie czasu.

W ramach obowiązującej polityki zabezpieczeń, Grupa zabezpiecza ryzyko walutowe wykorzystując swapy walutowe, swapy walutowo-procentowe, walutowe kontrakty forward, które pozwalają zamienić kwotę kapitału denominowanego w walucie obcej na kwotę wyrażoną w złotych. W rezultacie zyski/straty kursowe na instrumencie pochodnym kompensują straty/zyski kursowe na pozycji zabezpieczanej. W efekcie zastosowania zabezpieczeń, zmienność kursów walutowych ma ograniczony wpływ zarówno na skonsolidowany rachunek zysków i strat, jak i skonsolidowane kapitały własne Grupy TP.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku obligacje i kredyty bankowe denominowane w walutach obcych były zabezpieczone w 45,6% (na dzień 31 grudnia 2007 roku: 79,8%) przed ryzykiem walutowym przy użyciu instrumentów pochodnych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku 15,9% przyszłych przepływów z tytułu opłat koncesyjnych za licencję UMTS (na dzień 31 grudnia 2007 roku: 18%) było zabezpieczonych przed ryzykiem walutowym.

W tabeli poniżej zaprezentowana została główna ekspozycja walutowa Grupy (po uwzględnieniu zabezpieczeń) oraz potencjalne zyski/straty kursowe na tej ekspozycji będące wynikiem hipotetycznej dziesięcioprocentowej aprecjacji/deprecjacji złotego względem innych walut.

(w milionach w danej walucie)	Efektywna ekspozycja po uwzględnieniu zabezpieczeń				Wrażliwość na zmianę kursu PLN względem innych walut			
	31 grudnia 2008		31 grudnia 2007		31 grudnia 2008		31 grudnia 2007	
Instrument finansowy	Waluta	PLN	Waluta	PLN	+10% PLN	-10% PLN	+10% PLN	-10% PLN
Obligacje i kredyty bankowe (EUR)	252	1.051	202	724	105	(105)	72	(72)
Obligacje i kredyty bankowe (USD)	19	56	24	58	6	(6)	6	(6)
Licencja UMTS (EUR)	277	1.156	283	1.014	116	(116)	101	(101)
Razem		2.263		1.796	227	(227)	179	(179)

W 2008 roku nastąpiło osłabienie złotego względem Euro o 14%. Ten negatywny trend utrzymywał się na początku 2009 roku.

Od stycznia 2009 roku Grupa zawarła nowe transakcje zabezpieczające w celu dalszego zminimalizowania ryzyka walutowego z tytułu długu i zobowiązań z tytułu opłat koncesyjnych za licencję UMTS. W efekcie 97,1% z ekspozycji z tytułu kredytów i obligacji denominowanych w walutach obcych oraz 47,7% z ekspozycji z tytułu przyszłych przepływów UMTS (74,6% wartości bilansowej zobowiązania z tytułu koncesji UMTS) jest obecnie zabezpieczone przed ryzykiem walutowym.

Analizy wrażliwości w tabeli powyżej dokonano w oparciu o następujące założenia:

- niezabezpieczona część kapitału dla zobowiązań finansowych oraz niezabezpieczona część opłat z tytułu licencji UMTS stanowi ekspozycję na ryzyko walutowe (efektywna ekspozycja);
- za transakcje ograniczające ryzyko walutowe uważa się zarówno transakcje terminowe spełniające kryteria rachunkowości zabezpieczeń, jak i te transakcje, które klasyfikowane są jako zabezpieczenie operacyjne; oraz
- środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zostały wyłączone z analizy.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

23. Cele i polityka zarządzania ryzykiem finansowym (ciąg dalszy)

23.4. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko, że wartość godziwa albo przyszłe przepływy z instrumentu finansowego będą zmieniać się na skutek zmian stóp procentowych. Grupa posiada oprocentowane zobowiązania finansowe składające się głównie z obligacji oraz kredytów bankowych (patrz Nota 21).

Polityka zabezpieczania przed ryzykiem stopy procentowej Grupy, ograniczająca wpływ niekorzystnych zmian stóp procentowych, jest ustalana okresowo. Preferowany podział pomiędzy zadłużeniem opartym na zmiennej stopie, a tym opartym na stałej stopie procentowej jest wynikiem analizy wpływu potencjalnych zmian stóp procentowych na koszty finansowe.

Według obowiązującej strategii zabezpieczeń, Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej wykorzystując swapy procentowe i swapy walutowo-procentowe. W rezultacie zastosowania zabezpieczeń, struktura zobowiązań zmienia się w kierunku struktury docelowej, jako że zobowiązania oparte na zmiennej/stałej stopie procentowej efektywnie zamieniane są na zobowiązania o stałej/zmiennej stopie procentowej.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku stosunek długu opartego na stałej stopie procentowej do długu opartego na zmiennej stopie procentowej (z uwzględnieniem zabezpieczeń) wyniósł odpowiednio 21/79% i 74/26%.

W tabeli poniżej zaprezentowana została ekspozycja Grupy na ryzyko stopy procentowej (po uwzględnieniu zabezpieczeń) przy założeniu hipotetycznego jednoprocentowego spadku/wzrostu stóp procentowych.

(w milionach złotych)	Potencjalny wzrost/(spadek) w wartości wynikający z 1% zmiany stóp procentowych			
	+1%	31 grudnia 2008 -1%	+1%	31 grudnia 2007 -1%
Koszty finansowe	58	(58)	38	(37)
Kapitały własne	3	(3)	9	(9)
Wartość godziwa długu finansowego brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych	(41)	41	(76)	79

Analiza wrażliwości w tabeli powyżej jest oparta o następujące założenia:

- koszty finansowe zawierają następujące elementy narażone na ryzyko stopy procentowej: a) koszty odsetkowe od długu opartego na zmiennej stopie procentowej po uwzględnieniu instrumentów pochodnych spełniających kryteria rachunkowości zabezpieczeń oraz b) zmianę wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń;
- efektywna część zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych klasyfikowanych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest rozpoznawana w kapitałach własnych; oraz
- na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość rynkowa długu finansowego brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych wynosiła 7.059 milionów złotych (na dzień 31 grudnia 2007 roku: 7.420 milionów złotych).

23.5. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko napotkania trudności w realizacji zobowiązań finansowych. Proces zarządzania ryzykiem płynności w Grupie polega na prognozowaniu przyszłych przepływów pieniężnych, analizie poziomu aktywów płynnych w relacji do przepływów pieniężnych, monitorowaniu wskaźników płynności opartych na pozycjach bilansowych oraz utrzymywaniu dostępu do różnych źródeł finansowania.

W celu zwiększenia skuteczności, proces zarządzania płynnością jest zoptymalizowany poprzez scentralizowanie funkcji skarbowych dla Grupy, gdzie płynne nadwyżki środków pieniężnych wygenerowane przez spółki wchodzące w skład Grupy są inwestowane i zarządzane przez skarbiec centralny. Nadwyżki środków pieniężnych Grupy inwestowane są w krótkoterminowe płynne instrumenty finansowe, np. depozyty bankowe i bony skarbowe.

Grupa zarządza ryzykiem płynności również przez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych. Tworzą one rezerwę płynności i zabezpieczają wypłacalność i elastyczność finansową. Na dzień 31 grudnia 2008 roku, Grupa miała niewykorzystane linie kredytowe w kwocie 2.336 milionów złotych (na dzień 31 grudnia 2007 roku było to 5.151 milionów złotych):

- 550 milionów EUR dostępnych dla TP S.A.; oraz
- 5 milionów EUR oraz 20 milionów złotych dostępnych dla PTK Centertel.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźnik płynności definiowany jako stosunek dostępnych źródeł środków finansowych (środki pieniężne, depozyty zabezpieczające oraz kredyty bankowe) do sumy rat kapitałowych płatnych w okresie następnych 12 oraz 18 miesięcy.

(w milionach złotych)	Wskaźnik płynności	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Wskaźnik płynności - następne 12 miesięcy (%)	196%	183%
Niewykorzystane linie kredytowe	2.336	5.151
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1.640	642
Splata długu ⁽¹⁾	2.030	3.172
Wskaźnik płynności (z uwzględnieniem depozytów zabezpieczających i instrumentów pochodnych) - następne 12 miesięcy (%)	203%	132%
Instrumenty pochodne ⁽²⁾	(71)	1.432
Depozyty zabezpieczające	–	281
Wskaźnik płynności - następne 18 miesięcy (%)	150%	177%
Niewykorzystane linie kredytowe	2.336	5.151
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1.640	642
Splata długu ⁽¹⁾	2.645	3.275
Wskaźnik płynności (z uwzględnieniem depozytów zabezpieczających i instrumentów pochodnych) - następne 18 miesięcy (%)	154%	128%
Instrumenty pochodne ⁽²⁾	(55)	1.460
Depozyty zabezpieczające	–	281

⁽¹⁾ Niedyskontowane płatności kapitału

⁽²⁾ Niedyskontowane przepływy pieniężne netto od instrumentów pochodnych; dodatnia/ujemna kwota oznacza ujemny/dodatni wynik na przepływach

Analiza zapadalności dla pozostałych do zapłaty niedyskontowanych przepływów z zobowiązań finansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku jest przedstawiona w nocie 19.1. Średni czas spłaty kapitału dla obecnego portfela zadłużenia na dzień 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku wynosi odpowiednio 2,2 roku i 1,5 roku.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

23. Cele i polityka zarządzania ryzykiem finansowym (ciąg dalszy)

23.6. Ryzyko kredytowe

W Grupie nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego. Szczegółowy opis ryzyka kredytowego zawarty jest w Notach 18, 20 i 22.

23.7. Ryzyko cenowe

Zgodnie z polskim prawem telekomunikacyjnym, ceny za usługi telekomunikacyjne powinny być wyznaczone w oparciu o przejrzyste i obiektywne kryteria. Szczegółowe warunki są definiowane w przypadku wszystkich znaczących typów usług. W przypadku operatorów o znaczącej pozycji rynkowej regulator określa wymagania w zakresie rachunkowości regulacyjnej oraz kalkulacji kosztów usług. Część stawek wymaga zatwierdzenia przez UKE zanim staną się obowiązujące, a wzrost cen powinien być ogłaszany z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego. Dodatkowo kalkulacja kosztów u operatorów o znaczącej pozycji rynkowej podlega badaniu i zatwierdzeniu przez UKE. Jeżeli ceny usług zostaną ocenione jako niezgodne ze stosownymi regulacjami, UKE może dokonać zmiany stawek w oparciu o ich poziom na podobnych rynkach („benchmarking”).

Grupa jest przekonana, iż wypełnia wszystkie wymagania związane z rachunkowością regulacyjną i kalkulacją kosztów usług przewidziane w Prawie Telekomunikacyjnym.

23.8. Zarządzanie zobowiązaniami do utrzymania określonych wskaźników finansowych

Na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku umowy kredytowe Grupy nie zawierały warunków dotyczących utrzymania określonych wskaźników finansowych.

24. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem poprzez stosowanie zrównoważonej polityki finansowej, której celem jest dostarczenie odpowiednich środków finansowych na rozwój biznesowy przy jednoczesnym zabezpieczeniu właściwej struktury finansowania i płynności finansowej.

Polityka zarządzania kapitałem Grupy uwzględnia trzy kluczowe elementy:

- wyniki działalności w połączeniu z planami inwestycyjnymi i rozwojowymi;
- politykę wypłaty dywidendy oraz harmonogram spłat długu zewnętrznego; oraz
- rating kredytowy Grupy oraz warunki rynku finansowego.

W celu połączenia tych trzech czynników, Grupa okresowo ustala ramy dla struktury finansowania. Aktualne cele Grupy w obszarze zarządzania kapitałem są następujące:

- wskaźnik dźwigni finansowej netto – maksymalnie na poziomie 35% - 40%;
- wskaźnik zadłużenie netto do GOM – poniżej 1,5.

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki kapitałowe wyliczone dla dwóch ostatnich lat oraz dane liczbowe, które posłużyły do ich kalkulacji. Grupa definiuje kapitał jako sumę kapitałów własnych oraz długu netto.

(w milionach złotych)

	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Oprocentowane obligacje i kredyty bankowe	7.175	5.932
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1.640	642
Depozyty zabezpieczające	–	281
Zbywalne papiery wartościowe	7	5
Zadłużenie netto	5.528	5.004
Instrumenty pochodne ⁽¹⁾	(124)	1.430
Zadłużenie netto z uwzględnieniem instrumentów pochodnych	5.404	6.434
Kapitały własne	17.230	17.773
Kapitały własne oraz zadłużenie netto	22.758	22.777
Kapitały własne oraz zadłużenie netto z uwzględnieniem instrumentów pochodnych	22.634	24.207
GOM	7.639	7.678
Dźwignia finansowa netto ⁽²⁾	24,3%	22,0%
Dźwignia finansowa netto z uwzględnieniem instrumentów pochodnych ⁽³⁾	23,9%	26,6%
Wskaźnik zadłużenie netto / GOM	0,7	0,7
Wskaźnik zadłużenie netto z uwzględnieniem instrumentów pochodnych / GOM	0,7	0,8

⁽¹⁾ Wycena wartości godziwej portfela instrumentów pochodnych z wyłączeniem efektywnej części zabezpieczenia przepływów pieniężnych

⁽²⁾ Dźwignia finansowa netto = Zadłużenie netto / (Zadłużenie netto + Kapitały własne)

⁽³⁾ Dźwignia finansowa netto z uwzględnieniem instrumentów pochodnych = Zadłużenie netto z uwzględnieniem instrumentów pochodnych / (Zadłużenie netto z uwzględnieniem instrumentów pochodnych + Kapitały własne)

Przyjęta przez Grupę polityka zarządzania kapitałem narzuca utrzymywanie dyscypliny finansowej, zapewniając jednocześnie odpowiednią elastyczność niezbędną do zachowania rentownego rozwoju oraz do realizacji ustalanych corocznie zasad dystrybucji zysku wypracowanego przez Grupę. Głównym celem polityki dystrybucji zysku jest dostarczanie atrakcyjnego wynagrodzenia akcjonariuszom Grupy. Brak jest zewnętrznych wymagań w stosunku do kapitału Grupy.

Zarządzanie kapitałem w Grupie koncentruje się także na utrzymywaniu pewnego poziomu płynności finansowej, która zabezpiecza zarówno bieżące spłaty długu zewnętrznego, jak wydatki związane z ryzykiem biznesowym Grupy. Przejawem tych działań jest utrzymywanie dostępnych na żądanie otwartych linii kredytowych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

25. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku wartość bilansowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, depozytów gotówkowych wpłaconych do banku jako zabezpieczenie derywatów (klasyfikowanych jako pożyczki udzielone i należności własne), krótkoterminowych należności i zobowiązań handlowych, krótkoterminowych pożyczek i należności własnych oraz zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zbliżona jest do ich wartości godziwej ze względu na krótki okres zapadalności tych instrumentów lub ich gotówkowy charakter (wpłacone zabezpieczenia gotówkowe).

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu o zmiennym oprocentowaniu jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Poniżej przedstawione zostało porównanie wartości bilansowej i wartości godziwej tych instrumentów finansowych Grupy, których szacowana wartość godziwa odbiega od wartości księgowej.

(w milionach złotych)	31 grudnia 2008		31 grudnia 2007	
	Wartość księgowa ⁽¹⁾	Szacowana wartość godziwa	Wartość księgowa ⁽¹⁾	Szacowana wartość godziwa
Obligacje o stałym oprocentowaniu	1.276	1.269	3.049	3.090
Kredyty bankowe o stałym oprocentowaniu	56	47	60	49
Zobowiązania z tytułu koncesji UMTS	873	823	758	751
Razem	2.205	2.139	3.867	3.890

⁽¹⁾ Wartość księgowa zawiera naliczone odsetki

Wartość godziwa instrumentów finansowych została ustalona poprzez zdyskontowanie wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu obowiązujących zerokuponowych stóp procentowych. W celu ustalenia stóp zerokuponowych tworzona jest teoretyczna krzywa zerokuponowa dla każdej waluty. Krzywa ta oparta jest na krzywej swapowej skorygowanej o spread kredytowy obowiązujący dla długu wyemitowanego przez spółkę telekomunikacyjną o tym samym ratingu co rating Grupy. Wartości godziwe obliczone w walutach obcych są przeliczane na złote przy zastosowaniu kursu ogłoszonego przez NBP na koniec okresu sprawozdawczego.

26. Świadczenia pracownicze

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Nagrody jubileuszowe	152	167
Odpawy emerytalno-rentowe oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	145	153
Wynagrodzenia, inne świadczenia pracownicze i zobowiązania podatkowe z tytułu wynagrodzeń	257	276
Razem zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	554	596
W tym: krótkoterminowe	272	301
W tym: długoterminowe	282	295

Niektórzy obecni oraz byli pracownicy Grupy mają prawo do długoterminowych świadczeń pracowniczych zgodnie z zasadami wynagradzania Grupy (patrz Nota 3.5.16). Świadczenia te nie są wypłacane z określonego funduszu. Zmiany bieżącej wartości zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008				12 miesięcy do 31 grudnia 2007			
	Nagrody jubileuszowe	Odpawy emerytalno-rentowe	Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem	Nagrody jubileuszowe	Odpawy emerytalno-rentowe	Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	167	91	78	336	177	85	80	342
Koszt bieżącego zatrudnienia ⁽¹⁾	11	9	2	22	11	7	1	19
Koszty odsetek ⁽²⁾	8	5	4	17	8	4	4	16
Świadczenia wypłacone	(35)	(4)	(7)	(46)	(34)	(4)	(5)	(43)
Rozpoznane (zyski)/straty aktuarialne ⁽¹⁾	16	–	–	16	6	–	–	6
Nierozpoznane (zyski)/straty aktuarialne	–	–	20	20	–	–	(2)	(2)
Zmiana planów ⁽¹⁾	–	–	–	–	–	–	–	–
Ograniczenia programów ⁽¹⁾	(15)	(14)	(3)	(32)	–	–	–	–
Reklasyfikacje ⁽⁴⁾	–	–	–	–	(1)	(1)	–	(2)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	152	87	94	333	167	91	78	336

⁽¹⁾ Wykazane w ramach kosztów wynagrodzeń pracowniczych

⁽²⁾ Wykazane w ramach kosztów z tytułu dyskonta

⁽³⁾ Jeśli występują

⁽⁴⁾ W 2007 roku reklasyfikacje świadczeń pracowniczych spółki Ditel S.A. do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (patrz Nota 16)

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

26. Świadczenia pracownicze (ciąg dalszy)

Wycena zobowiązań na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku została dokonana przy użyciu następujących założeń:

	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Stopa dyskontowa	6%	5,50%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	3,5%-4%	3%
Stopa inflacji	2,5%	2%
Indeksacja emerytur	do 4%	do 2%
Oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia (w latach)	12,6 – 22,1	12,6 – 22,1

Uzgodnienie pomiędzy rozpoznanyymi i nierozpoznanyymi zyskami oraz stratami aktuarialnymi za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zostało zaprezentowane poniżej:

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008				12 miesięcy do 31 grudnia 2007			
	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno-rentowe	świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne Razem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno-rentowe	świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne Razem
Nierozpoznane zyski/(straty) aktuarialne na początek okresu	– ⁽¹⁾	(11)	(5)	(16)	– ⁽¹⁾	(11)	(7)	(18)
Zyski/(straty) aktuarialne za okres	(16)	–	(20)	(36)	(6)	–	2	(4)
Podsuma	(16)	(11)	(25)	(52)	(6)	(11)	(5)	(22)
(Zyski)/straty aktuarialne rozpoznane	16	–	–	16	6	–	–	6
Nierozpoznane zyski/(straty) aktuarialne na koniec okresu	– ⁽¹⁾	(11)	(25)	(36)	– ⁽¹⁾	(11)	(5)	(16)

⁽¹⁾ Rozpoznawane jako przychód lub koszt w momencie powstania (patrz Nota 3.5.16)

Uzgodnienie pomiędzy wartością bieżącą a bilansową zobowiązania z tytułu określonych świadczeń (ang. defined benefit obligation – „DBO”) na 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku jest następujące:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008				Na dzień 31 grudnia 2007			
	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno-rentowe	świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne Razem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno-rentowe	świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne Razem
Wartość bieżąca DBO	152	87	94	333	167	91	78	336
Nierozpoznane skumulowane straty aktuarialne netto na koniec okresu	– ⁽¹⁾	(11)	(25)	(36)	– ⁽¹⁾	(11)	(5)	(16)
Wartość bilansowa DBO	152	76	69	297	167	80	73	320

⁽¹⁾ Rozpoznawane jako przychód lub koszt w momencie powstania (patrz Nota 3.5.16)

Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń za okres bieżący i cztery poprzednie okresy roczne jest zaprezentowana poniżej:

(w milionach złotych)	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno-rentowe	Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Na dzień				
31 grudnia 2008	152	87	94	333
31 grudnia 2007	167	91	78	336
31 grudnia 2006	177	85	80	342
31 grudnia 2005	208	98	86	392
31 grudnia 2004	318	84	76	478

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

27. Płatności w formie akcji własnych

27.1. Program motywacyjny Grupy TP

W dniu 28 kwietnia 2006 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy TP S.A. zaakceptowało program motywacyjny („Program”) skierowany do kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz członków władz („Osoby uprawnione”) Telekomunikacji Polskiej i wybranych podmiotów zależnych w celu dalszego ich motywowania w pracy na rzecz rozwoju Grupy i maksymalizacji wartości Spółki. W dniu 12 grudnia 2006 roku uchwałą Zarządu TP S.A. przyjęty został Regulamin Programu Motywacyjnego dla członków Zarządu Spółki oraz kadry menedżerskiej wyższego szczebla Grupy. W celu realizacji założeń Programu, w dniu 28 kwietnia 2006 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zdecydowało, że TP S.A. wyemituje nie więcej niż 7.113.000 obligacji z prawem pierwszeństwa serii A („Obligacje”) uprawniających do subskrybowania akcji serii B emitowanych przez Spółkę przed dotychczasowymi akcjonariuszami.

W ramach Programu w dniu 9 października 2007 roku TP S.A. dokonała emisji 6.202.408 imiennych obligacji o wartości nominalnej równej cenie emisyjnej i wynoszącej 0,01 złotego każda z prawem pierwszeństwa do subskrybowania akcji Spółki przed dotychczasowymi akcjonariuszami. 6.047.710 Obligacji zostało subskrybowanych i przydzielonych Osobom uprawnionym. Pozostałe Obligacje, które nie zostały subskrybowane, w liczbie 154.698 zostały objęte przez agenta występującego w charakterze powiernika. Obligacje te mogą zostać w przyszłości przyznane dotychczasowym lub nowym Osobom uprawnionym na warunkach określonych w Programie.

Prawo pierwszeństwa z Obligacji do subskrybowania akcji Spółki może zostać wykonane w przeciągu 7 lat po zakończeniu okresu zastrzeżonego. Okres zastrzeżony kończy się w trzecią rocznicę dnia emisji włącznie. Wykup Obligacji nastąpi w dziesiątą rocznicę dnia emisji lub, w przypadku Obligacji znajdujących się u agenta występującego w charakterze powiernika, po upływie okresu zastrzeżonego. Jedna Obligacja daje prawo do subskrybowania jednej akcji zwykłej o wartości nominalnej 3 złote. Akcje obejmowane w ramach wykonania prawa pierwszeństwa z Obligacji są akcjami zwykłymi na okaziciela i nie podlegają ograniczeniom w zbywaniu. Prawo subskrybowania akcji przysługuje wyłącznie obligatariuszom. Cena emisyjna jednej akcji wynosi 21,57 złotych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz średnią ważoną ceny wykonania instrumentów kapitałowych udzielonych przez TP S.A.:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2008		12 miesięcy do 31 grudnia 2007	
	liczba	średnia ważona ceny wykonania (w złotych)	liczba	średnia ważona ceny wykonania (w złotych)
Pozostałe do spłaty na początek okresu	6.033.024	21,57	–	–
Przyznane w ciągu roku	–	–	6.047.710	21,57
Umorzone w ciągu roku	(1.286.922)	–	(14.686)	–
Wykonane w ciągu roku	–	–	–	–
Wygasłe w ciągu roku	–	–	–	–
Pozostałe do spłaty na koniec roku	4.746.102	21,57	6.033.024	21,57
– w tym możliwe do wykonania	55.072	–	–	–

Poniższa tabela przedstawia główne założenia przyjęte w obliczeniach wartości godziwej instrumentów kapitałowych udzielonych przez TP S.A.:

Główne założenia	Plan TP S.A.
Stopa dywidendy	6%
Oczekiwana zmienność	30%
Stopa procentowa wolna od ryzyka	5,59%
Cena wykonania	21,57
Okres nabywania uprawnień	3 lata
Średni ważony oczekiwany okres życia	7 lat
Przyjęty model	dwumianowy

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku wartość godziwa otrzymanych usług rozpoznanych w kosztach wynagrodzeń pracowniczych oraz w kapitałach własnych wyniosła odpowiednio 8 milionów złotych oraz 2 miliony złotych.

27.2. Program przyznania bezpłatnych akcji przez France Telecom

W 2007 roku France Telecom ustanowił program przyznania bezpłatnych akcji („program NExT”), który jest klasyfikowany jako transakcja płatności w formie akcji rozliczana w instrumentach kapitałowych. W ramach programu NExT pracownikom i kadry kierowniczej Grupy TP przyznano 988.400 akcji. Dzień przyznania, tj. dzień, w którym terminy i warunki programu zostały zakomunikowane pracownikom, ustalono na 18 marca 2008 roku. Przydzielone akcje nie mogą być sprzedawane w ciągu 2 lat od dnia nabycia uprawnień. Wartość godziwa akcji na dzień przyznania wyniosła 63,57 złotych (ekwiwalent 17,95 EUR przeliczony po kursie NBP z dnia 18 marca 2008 roku).

Przyznanie prawa do bezpłatnych akcji nastąpi, gdy w Grupie France Telecom spełnione zostaną następujące warunki:

- osiągnięcie przez Grupę France Telecom w latach 2007 i 2008 przepływów pieniężnych w wysokości określonej w programie NExT (6,8 miliarda EUR w każdym roku), przy czym przepływy pieniężne osiągnięte w tym okresie muszą pokryć koszty programu przyznania akcji. Warunek dotyczący przepływów pieniężnych za 2007 oraz 2008 rok został spełniony.
- osoby uprawnione do otrzymania akcji muszą być zatrudnione w Grupie France Telecom na dzień nabycia uprawnień.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

27. Płatności w formie akcji własnych (ciąg dalszy)

27.2. Program przyznania bezpłatnych akcji przez France Telecom (ciąg dalszy)

Poniższa tabela przedstawia główne założenia przyjęte w obliczeniach wartości godziwej instrumentów kapitałowych przyznanych przez France Telecom pracownikom Grupy TP:

Główne założenia	Program przyznania bezpłatnych akcji France Telecom
Cena akcji w dniu przyznania	PLN 76,15 ⁽¹⁾
Cena w subskrypcji – zero w przypadku bezpłatnych akcji	PLN 0,00
Stopa dywidendy	6%
Osiągnięcie określonych wyników gospodarczych	100%
Stopa procentowa wolna od ryzyka	3,48%
Stopa oprocentowania pożyczek	5,24% ⁽²⁾
Okres nabywania uprawnień	2 lata
Przyjęty model	dwumianowy

⁽¹⁾ Ekwiwalent 21,50 EUR przeliczony po kursie NBP z dnia 18 marca 2008 roku

⁽²⁾ Stopa oprocentowania pożyczek France Telecom wykorzystana do obliczenia kosztu ograniczonego prawa do sprzedaży akcji.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2008 roku wartość godziwa otrzymanych usług rozpoznanych zgodnie z KIMSF 11 „MSSF 2 – Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych” w kosztach wynagrodzeń pracowniczych oraz w kapitałach własnych wyniosła 22 miliony złotych.

28. Rezerwy

Zmiany stanu poszczególnych rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 1 stycznia 2008	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Efekt zastosowania dyskonta	Na dzień 31 grudnia 2008
Rezerwy na koszty restrukturyzacji	170	183	(118)	(9)	3	229
Rezerwy na roszczenia i sprawy sądowe (patrz Nota 32), ryzyka i inne koszty	983	221	(102)	(10)	–	1.092
Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych	200	4	(19)	(1)	10	194
Rezerwa na potencjalne ryzyka podatkowe	2	–	–	(1)	–	1
Razem rezerwy na ryzyka oraz koszty	1.355	408	(239)	(21)	13	1.516
W tym: krótkoterminowe	1.177					1.220
W tym: długoterminowe	178					296

Zmiany stanu poszczególnych rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 1 stycznia 2007	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Efekt zastosowania dyskonta	Reklasyfikacje ⁽¹⁾	Na dzień 31 grudnia 2007
Rezerwy na koszty restrukturyzacji	292	9	(131)	(8)	8	–	170
Rezerwy na roszczenia i sprawy sądowe (patrz Nota 32), ryzyka i inne koszty	727	369	(14)	(97)	–	(2)	983
Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych	138	70	(4)	(10)	6	–	200
Rezerwa na potencjalne ryzyka podatkowe	4	–	–	(2)	–	–	2
Razem rezerwy na ryzyka oraz koszty	1.161	448	(149)	(117)	14	(2)	1.355
W tym: krótkoterminowe	890						1.177
W tym: długoterminowe	271						178

⁽¹⁾ Reklasyfikacja rezerwy spółki Ditel S.A. do aktywów dostępnych do sprzedaży (patrz nota 16).

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

28. Rezerwy (ciąg dalszy)

Stopa dyskontowa wykorzystana do wyliczenia bieżącej wartości rezerw na koszty restrukturyzacji oraz likwidacji środków trwałych wynosiła 5,50% do 6% na 31 grudnia 2008 roku oraz 5,25% do 5,50% na 31 grudnia 2007 roku.

Rezerwa na koszty restrukturyzacji

Rezerwa restrukturyzacyjna obejmuje oszacowane kwoty odpraw dla pracowników, z którymi zostaną rozwiązane umowy o pracę w Grupie w ramach Umowy Społecznej na lata 2009 - 2011, oraz koszty związane z operacyjną restrukturyzacją działalności dotyczącej wynajmu pojemności satelitarnej w Grupie.

W czwartym kwartale 2008 roku TP S.A. zawarła ze wszystkimi związkami zawodowymi w TP S.A. nową Umowę Społeczną na lata 2009 - 2011. Nowa umowa zastępuje poprzednie ustalenia dokonane w grudniu 2006 roku. W latach 2009 - 2011 z pakietu odejść dobrowolnych będzie mogło skorzystać maksymalnie 4.900 osób. Wartość świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy jest zróżnicowana w zależności od indywidualnego wynagrodzenia, stażu pracy oraz roku rezygnacji. Podstawę do wyliczenia rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia stanowią szacowane: liczba, wynagrodzenie oraz staż pracowników, którzy złożą wniosek w sprawie odejścia dobrowolnego do końca 2011 roku.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku z pakietu odejść dobrowolnych wynikających z Umowy Społecznej na lata 2007 - 2009 skorzystało 4.365 osób.

Rezerwa na restrukturyzację w obszarze działalności satelitarnej Grupy opiera się na różnicy pomiędzy kosztem wynajmu transponderów i minimalnym przyszłym przychodem z tej działalności wynikającym z aktualnie obowiązujących umów konsumenckich.

Rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych

Rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych dotyczy zobowiązań związanych z demontażem lub usunięciem składnika środków trwałych. Zgodnie z polskimi regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, składniki środków trwałych, które mogą zawierać niebezpieczne materiały, powinny zostać zdemontowane i zutylizowane na koniec okresu ich użytkowania przez upoważnione do tego jednostki.

Kwota rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych bazuje na szacowanych: liczbie środków, które powinny podlegać utylizacji, okresie ich użytkowania (8 - 28 lat), bieżącym koszcie utylizacji (uzyskanym w procesie przetargowym przeprowadzanym na normalnych warunkach rynkowych) oraz inflacji.

29. Zobowiązania handlowe, pozostałe zobowiązania i przychody przyszłych okresów

29.1. Zobowiązania handlowe

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Zobowiązania handlowe	2.097	1.802
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	903	1.905
Zobowiązania z tytułu koncesji UMTS	873	758
Razem zobowiązania handlowe ⁽¹⁾	3.873	4.465
w tym: krótkoterminowe	3.059	3.760
w tym: długoterminowe ⁽²⁾	814	705

⁽¹⁾ Klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wycenione według zamortyzowanego kosztu zgodnie z MSR 39

⁽²⁾ Dotyczy wyłącznie zobowiązania z tytułu koncesji UMTS

29.2. Pozostałe zobowiązania

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Zobowiązanie z tytułu podatku VAT	168	129
Pozostałe zobowiązania z tytułu podatków	27	37
Pozostałe	16	15
Razem pozostałe zobowiązania	211	181
w tym: krótkoterminowe	211	180
w tym: długoterminowe	–	1

29.3. Przychody przyszłych okresów

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Produkty i usługi opłacone z góry, w tym abonament i karty telefoniczne, niewykorzystane minuty i minuty odroczone w ramach programów lojalnościowych	538	536
Przychody z tytułu nieaktywowanych telefonów komórkowych i terminali w zewnętrznej sieci sprzedaży	31	29
Pozostałe	14	20
Razem przychody przyszłych okresów	583	585
w tym: krótkoterminowe	524	514
w tym: długoterminowe	59	71

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

30. Kapitał własny

30.1. Kapitał zakładowy

Na dzień 31 grudnia 2007 roku, kapitał zakładowy Spółki wynosił 4.200 milionów złotych i był podzielony na 1.400 milionów w pełni opłaconych akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 3 złote każda. W 2008 roku Spółka nabyła 33.124.220 swoich akcji za łączną kwotę 700 milionów złotych (patrz Nota 30.3).

Na dzień 31 grudnia 2008 roku, kapitał zakładowy Spółki wynosił 4.106 milionów złotych i był podzielony na 1.369 milionów w pełni opłaconych akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 3 złote każda.

Struktura własnościowa kapitału zakładowego na dzień 31 grudnia 2008 roku była następująca:

(w milionach złotych)	% ogólnej liczby głosów ^(*)	Wartość nominalna
France Telecom S.A.	49,79	1.995
Capital Research and Management Company(1)	10,11	405
Skarb Państwa ⁽²⁾	4,15	166
Pozostali akcjonariusze	35,95	1.441
Razem	100,00	4.007
Akcje własne		99
Razem		4.106

⁽¹⁾ Dane według stanu na dzień otrzymania informacji od firmy Capital Research and Management Company – 6 listopada 2008 roku.

⁽²⁾ Zaprezentowane liczby są zgodne z liczbą akcji zarejestrowanych przez Skarb Państwa podczas Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy TP S.A., które odbyło się w dniu 16 stycznia 2009 roku.

⁽³⁾ W wyniku nabywania akcji własnych przez Spółkę w celu ich umorzenia (patrz Nota 30.3), procent głosów posiadanych przez akcjonariuszy na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy wzrósł na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku France Telecom posiadał 48,58% akcji Spółki. France Telecom posiada prawo powoływania większości członków Rady Nadzorczej TP S.A. Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje członków Zarządu.

Według najlepszej wiedzy Spółki, rząd polski zobowiązał się do przyznania France Telecom S.A. prawa pierwokupu pozostałych akcji Spółki będących w dyspozycji Skarbu Państwa, w przypadku, gdyby Skarb Państwa sprzedawał akcje Spółki w ofercie publicznej.

W dniu 6 listopada 2008 roku Spółka otrzymała informację, w której firma Capital Research and Management Company („CRMC”) zawiadomiła, iż posiada 134.980.917 akcji TP S.A., uprawniające do wykonania 10,11% (po uwzględnieniu wykupu akcji własnych – patrz Nota 30.3) ogólnej liczby głosów podczas Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy. Równocześnie firma CRMC poinformowała, iż posiadane akcje znajdują się na rachunkach zarządzanych przez poszczególne fundusze wchodzące w skład grupy CRMC i żaden z tych funduszy nie posiada akcji TP S.A. stanowiących więcej niż 5% kapitału zakładowego TP S.A.

Poza powyższym oraz programem odkupu akcji własnych zamiarem ich umorzenia (patrz Nota 30.3), Spółka nie posiada informacji o innych istniejących umowach lub innych zdarzeniach, w wyniku których mogą nastąpić zmiany w strukturze akcjonariatu.

30.2. Dywidendy

W dniu 24 kwietnia 2008 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy TP S.A. podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy zwykłej w wysokości 2.053 milionów złotych, tj. 1,50 zł na jedną akcję. W dniu 11 czerwca 2008 roku TP S.A. wypłaciła dywidendę w wysokości 2.053 milionów złotych, w tym 825 milionów złotych z zysku za rok 2007 oraz 1.228 milionów złotych z zatrzymanych zysków z lat ubiegłych.

30.3. Wykup akcji własnych

W dniu 4 lutego 2008 roku Spółka otrzymała informację o zarejestrowaniu dnia 22 stycznia 2008 roku przez Sąd Rejestrowy obniżenia wysokości kapitału zakładowego Spółki z kwoty 4.200 milionów złotych do kwoty 4.106 milionów złotych poprzez umorzenie 31.226.759 akcji serii A nabytych przez Spółkę w 2007 roku w celu ich umorzenia.

W dniu 24 kwietnia 2008 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy TP S.A. podjęło uchwałę upoważniającą Spółkę do skupu akcji własnych w celu ich umorzenia („Program”). Kwota środków przekazanych na cele Programu wyniosła 700 milionów złotych. W dniu 15 lipca 2008 roku Zarząd Spółki określił szczegółowe warunki Programu.

Program dotyczy akcji Spółki notowanych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych („GPW”). Na podstawie umowy zawartej ze Spółką, broker kupił, we własnym imieniu i na własny rachunek, akcje TP S.A. notowane wyłącznie na GPW, a następnie odsprzedał je Spółce. TP S.A. otrzymała informację od France Telecom S.A., że nie zamierza on uczestniczyć w Programie.

W czasie trwania Programu, tj. między 5 sierpnia 2008 roku a 25 listopada 2008 roku, TP S.A. nabyła łącznie 33.124.220 akcji własnych, stanowiących 2,42 % kapitału zakładowego Spółki, za łączną kwotę 700 milionów złotych. Koszty bezpośrednio związane z wykupem akcji, rozpoznane w kapitałach własnych, wyniosły 4 miliony złotych.

W dniu 16 stycznia 2009 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o umorzeniu nabytych przez Spółkę w roku 2008 akcji zwykłych na okaziciela serii A i obniżeniu kapitału zakładowego Spółki z 4.106 milionów złotych do 4.007 milionów złotych, tj. o 99 milionów złotych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

31. Zobowiązania umowne i zobowiązania pozabilansowe

31.1. Pozabilansowe zobowiązania umowne i inne podjęte zobowiązania

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu, na dzień 31 grudnia 2008 roku, oprócz opisanych poniżej nie występują żadne inne podjęte zobowiązania pozabilansowe, które mogą mieć istotny wpływ na bieżącą lub przyszłą sytuację finansową Grupy.

31.1.1. Podjęte zobowiązania inwestycyjne, zobowiązania do zakupu i leasingu

a) Zobowiązania podjęte w zakresie leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Zobowiązania podjęte w zakresie leasingu operacyjnego dotyczą głównie umów, których przedmiotem są budynki, grunt, sprzęt komputerowy oraz środki transportu. Płatności z tytułu leasingu wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wyniosły w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 i 2007 roku odpowiednio 322 miliony złotych i 293 miliony złotych. W przybliżeniu połowa umów jest denominowana w walutach obcych. Niektóre z powyższych umów indeksowane są wskaźnikami cen dla danej waluty.

Na dzień 31 grudnia 2008 i 2007 roku wartość minimalnych przyszłych opłat z tytułu tych umów, dla których nie istnieje praktyczna możliwość ich wypowiedzenia, wynosiła:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Do 1 roku	178	219
Od 1 roku do 5 lat	524	428
Powyżej 5 lat	163	181
Razem minimalne przyszłe opłaty	865	828

W przypadkach, w których Grupa jest leasingodawcą, wartość minimalnych przyszłych opłat z tytułu tych umów leasingu operacyjnego, dla których nie istnieje praktyczna możliwość ich wypowiedzenia, na dzień 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku wyniosła odpowiednio 40 milionów złotych i 1 milion złotych.

b) Podjęte zobowiązania inwestycyjne

Zobowiązania inwestycyjne, które zostały podjęte na dzień bilansowy, lecz nie zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym, przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Środki trwałe	676	695
Wartości niematerialne	78	59
Razem	754	754
Kwoty przypadające do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego	699	716

Podjęte zobowiązania inwestycyjne dotyczą głównie zakupu urządzeń wykorzystywanych w sieciach telekomunikacyjnych, systemów informatycznych oraz innych rodzajów oprogramowania.

31.1.2. Inne zobowiązania pozabilansowe

31.1.2.1. Gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku gwarancje bankowe wyniosły odpowiednio 1 milion złotych i 7 milionów złotych i dotyczyły głównie transakcji leasingowych.

31.2. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku wartość brutto aktywów użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego wynosiła odpowiednio 2 miliony złotych i 2 miliony złotych.

32. Roszczenia i sprawy sądowe

Zobowiązania warunkowe

a) Kwestie związane z powstaniem Telekomunikacji Polskiej

Telekomunikacja Polska powstała w wyniku przekształcenia państwowej jednostki organizacyjnej PPTiT w dwa podmioty - Poczta Polska i Telekomunikację Polską S.A. W procesie przekształcenia PPTiT oraz przekazywania mienia na rzecz nowo utworzonych podmiotów w dokumentacji zostały pominięte niektóre nieruchomości, a także inne składniki majątkowe, które obecnie są kontrolowane przez Telekomunikację Polską. Ponadto dokumentacja związana z przekształceniem jest w odniesieniu do niektórych nieruchomości niekompletna. W związku z powyższym prawo Telekomunikacji Polskiej do niektórych gruntów, budynków i innych elementów majątku trwałego może być kwestionowane.

Jednocześnie w związku z niejasnością regulacji dotyczących przekształcenia PPTiT rozdział niektórych zobowiązań PPTiT może zostać uznany za bezskuteczny, co może prowadzić do solidarnej odpowiedzialności Telekomunikacji Polskiej za zobowiązania PPTiT istniejące w chwili przekształcenia.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej zawiera, zgodnie z aktem notarialnym z dnia 4 grudnia 1991 roku, kwotę 713 milionów złotych, powstałą w wyniku wniesienia części majątku PPTiT związanego z działalnością telekomunikacyjną. W związku z niejasnością regulacji dotyczących przekształcenia PPTiT rozdział niektórych praw i zobowiązań PPTiT może zostać uznany za bezskuteczny. W konsekwencji zmianie ulec może wartość kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

32. Roszczenia i sprawy sądowe (ciąg dalszy)

Zobowiązania warunkowe (ciąg dalszy)

b) Ryzyko związane ze środowiskiem

Grupa uważa, że jej działalność w zakresie świadczenia usług telekomunikacyjnych nie przedstawia realnego zagrożenia dla środowiska naturalnego. Zakres działalności Grupy nie jest związany z procesami produkcyjnymi, które mogłyby powodować znaczące zagrożenie dla rzadkich lub nieodnawialnych zasobów, zasobów naturalnych (wody, powietrza itd.) lub też dla różnorodności środowiska naturalnego.

W wyniku działalności Grupy powstają odpady przemysłowe, których utylizacja jest pod ścisłą kontrolą, takie jak zużyty sprzęt elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, wymieniane kable i słupy telegraficzne.

Od 1998 roku Telekomunikacja Polska wprowadziła procedury mające na celu ograniczenie wpływu jej działalności na środowisko naturalne oraz utrzymanie zgodności z wymogami polskich regulacji prawnych w zakresie ochrony środowiska. W 2002 i 2003 roku Telekomunikacja Polska była przedmiotem kontroli, która potwierdziła zgodność z polskimi przepisami oraz podkreśliła osiągnięcia Spółki w kwestii ograniczenia wpływu na środowisko naturalne.

W celu dalszej poprawy efektywności w zakresie ochrony środowiska Grupa stworzyła system bieżącego monitoringu i raportowania wpływu jej działalności na środowisko. Powołane zostały dedykowane zespoły regionalne, których zadaniem jest bieżąca weryfikacja zgodności z obowiązującymi przepisami, monitorowanie poziomu emisji, a także zapewnienie szkoleń dla pracowników w dziedzinie ochrony środowiska.

Grupa utworzyła rezerwę na koszty likwidacji środków trwałych, związaną z koniecznością ich demontażu i usunięcia, zgodnie z wymogami regulacji dotyczących ochrony środowiska (patrz Nota 28).

c) Podatkowe zobowiązania warunkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar, sankcji i odsetek. Brak odniesienia do utrwalań regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Częste zmiany w regulacjach dotyczących podatku od towarów i usług (VAT), podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ubezpieczeń społecznych skutkują brakiem odniesienia do utrwalań regulacji lub do precedensów prawnych. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi a przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Telekomunikacja Polska oraz niektóre jej spółki zależne podlegały kontrolom podatkowym w zakresie zapłaconych podatków. Niektóre z powyższych postępowań kontrolnych nie zostały jeszcze zakończone. Zdaniem Grupy utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe (patrz Nota 28).

d) Postępowania prowadzone przez UKE i UOKiK

Zgodnie z Prawem Telekomunikacyjnym, w przypadku nie spełnienia określonych wymogów przewidzianych w Prawie Telekomunikacyjnym, Prezes UKE może nałożyć na operatora telekomunikacyjnego karę w maksymalnej wysokości do 3% przychodów operatora, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym. Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o Ochronie Konkurencji i Konsumentów, która weszła w życie w dniu 21 kwietnia 2007 roku, w przypadku nie zastosowania się do jej przepisów Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorstwo kary w maksymalnej wysokości do 50 milionów EUR za niedopełnienie obowiązku udzielenia informacji lub do 10% przychodów podmiotu, osiągniętych w poprzednim roku kalendarzowym za naruszenie przepisów prawa.

W dniu 25 września 2006 roku UKE nałożył na TP S.A. karę w wysokości 100 milionów złotych za niewdrożenie oferty usługi Neostrada (usługa internetowa) oddzielonej od abonamentu za linię telefoniczną. Spółka odwołała się do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”). W dniu 22 maja 2007 roku Sąd unieważnił karę ze względu na naruszenia proceduralne. W dniu 28 czerwca 2007 roku UKE złożył apelację od wyroku Sądu. W dniu 10 kwietnia 2008 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok SOKiK i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W dniu 22 lutego 2007 roku UKE nałożył na TP S.A. karę w wysokości 339 milionów złotych za niedopełnienie obowiązku dostarczenia do zatwierdzenia cennika usługi Neostrada, jak również za niewypełnienie obowiązku regulacyjnego w zakresie określania ceny usług na podstawie kosztów ich świadczenia. Zdaniem TP S.A. UKE nie ma prawa kwestionować cen usługi Neostrada, ponieważ nie została ona zdefiniowana jako usługa podlegająca regulacji. W dniu 7 marca 2007 roku TP S.A. odwołała się od tej decyzji. Spółka oczekuje na wyznaczenie przez SOKiK terminu posiedzenia.

W dniu 20 grudnia 2007 roku Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) wydał decyzję uznającą za praktykę ograniczającą konkurencję działanie TP S.A. polegające na dyskryminacyjnym degradowaniu ruchu IP, kierowanego z sieci krajowych operatorów telekomunikacyjnych do sieci TP za pośrednictwem sieci zagranicznych operatorów i nałożył na Spółkę karę w wysokości 75 milionów złotych. Jednocześnie UOKiK nakazał natychmiastowe zaniechanie tej praktyki. TP S.A. nie zgadza się z decyzją UOKiK. W dniu 2 stycznia 2008 roku TP S.A. odwołała się od tej decyzji do SOKiK. Spółka oczekuje na wyznaczenie przez SOKiK terminu posiedzenia.

Ponadto, UKE oraz UOKiK prowadzi wiele innych postępowań przeciwko Grupie. Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa utworzyła odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko związane z prowadzonymi postępowaniami, które zdaniem Grupy stanowią najlepszy szacunek kwot, których zapłata jest prawdopodobna. W przypadku nałożenia jakichkolwiek kar, ich wysokość uzależniona jest od przyszłych zdarzeń, których wynik jest również niepewny, zatem w konsekwencji wysokość rezerw może ulec zmianie w okresach przyszłych. Nie ujawniono informacji o wysokości rezerw, gdyż zdaniem Zarządu Spółki mogłoby to osłabić pozycję Grupy w kontekście rozstrzygnięcia toczących się spraw.

e) Spór z DPTG

W 2001 roku powstał spór dotyczący interpretacji postanowień umowy dotyczącej sprzedaży i instalacji przez Danish Polish Telecommunication Group I/S („DPTG”) połączenia światłowodowego o nazwie Linia Północ-Południe („NSL”) dla poprzednika prawnego TP S.A. (należącego do Skarbu Państwa przedsiębiorstwa Poczta Polska Telegraf i Telefon). Umowa zawarta w 1991 roku, której prace instalacyjne zostały zakończone w 1994 roku, stanowiła, że część ceny umownej za sprzedaż i instalację NSL, zostanie zapłacona poprzez przeznaczenie dla DPTG 14,8% określonej części z dochodu NSL przez okres 15 lat od momentu instalacji systemu, to znaczy począwszy od lutego 1994 roku do stycznia 2009 roku.

W 1999 roku nastąpiła pomiędzy stronami rozbieżność dotycząca kalkulacji tego przychodu. W 2001 roku DPTG wystąpiła z żądaniem skierowania sporu do rozstrzygnięcia przez Sąd Arbitrażowy w Wiedniu (według zasad UNCITRAL). Roszczenia DPTG za okres do stycznia 2006 roku wynosiły 670 milionów euro (nie wliczając odsetek). W dniu 10 października 2008 roku DPTG rozszerzyło powództwo na okres do końca 2007 roku i obliczyło kwotę tego roszczenia łącznie na 840 milionów euro (nie wliczając odsetek). Spółka kwestionuje zarówno podstawę powyższego powództwa jak i kwotę roszczenia DPTG.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

32. Roszczenia i sprawy sądowe (ciąg dalszy)

Zobowiązania warunkowe (ciąg dalszy)

e) Spór z DPTG (ciąg dalszy)

W 2004 roku Sąd Arbitrażowy wyznaczył eksperta celem opracowania oszacowania przychodów "z NSL" jako podstawy do obliczenia części przychodów przypisanych DPTG w okresie do czerwca 2004 roku. Od listopada 2005 roku do grudnia 2007 roku, ekspert ten wydał trzy raporty przedstawiające znacznie zróżnicowane szacunki. W październiku 2007 roku Sąd Arbitrażowy powołał drugiego eksperta celem oceny czy model przedstawiany przez pierwszego eksperta jest odpowiedni i spójny. W styczniu 2008 roku drugi ekspert zgodził się, we wszystkich istotnych aspektach, z wnioskami ostatniego raportu pierwszego eksperta.

W dniu 8 lutego 2008 roku Prezes Austriackiej Federalnej Izby Gospodarczej przychylił się do wniosku TP S.A. o wyłączenie ze składu Sądu Arbitrażowego jego przewodniczącego w związku z brakiem bezstronności, w następstwie czego został wyznaczony nowy przewodniczący składu Sądu Arbitrażowego. W dniu 12 czerwca 2008 roku Sąd Arbitrażowy ustalił terminy postępowania arbitrażowego do kwietnia 2009 roku. W dniach 15 i 16 stycznia 2009 roku odbyła się przed Sądem Arbitrażowym rozprawa. Termin następnej rozprawy jest ustalony na dzień 20-24 kwietnia 2009 roku. Spółka ocenia, że w 2009 roku mogą nastąpić znaczące zdarzenia w sprawie.

Nie ujawniono informacji o wysokości rezerwy, gdyż zdaniem Zarządu Spółki mogłoby to wpłynąć na rozstrzygnięcie toczącej się sprawy.

f) Pozostałe zobowiązania warunkowe

Obok wyżej wspomnianych zobowiązań warunkowych, Grupa jest stroną w innych postępowaniach sądowych, jak również w umowach handlowych związanych ze swoją działalnością operacyjną. Zdaniem Grupy, utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyka z tym związane.

We wrześniu 2008 roku, Komisja Europejska przeprowadziła kontrolę w TP i PTK Centertel. Celem kontroli było zgromadzenie materiałów i dokumentów, które pozwolą na ocenę czy TP naruszyła prawo konkurencji na rynku szerokopasmowego dostępu do Internetu. Na obecnym etapie nie jest możliwe wskazanie rezultatu tego badania. Postępowanie antymonopolowe nie ma określonego terminu zakończenia. Spółka zaskarżyła do Europejskiego Sądu Pierwszej Instancji decyzję Komisji Europejskiej, na podstawie której została przeprowadzona kontrola. Zgodnie z prawem europejskim, w przypadku naruszenia reguł konkurencji, Komisja może nałożyć na przedsiębiorstwo karę w maksymalnej wysokości do 10% jego przychodów osiągniętych w poprzednim roku obrotowym, jak również karę do 1% za dostarczenie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

33. Transakcje ze stronami powiązanymi

33.1. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia Zarządu przedstawiają się następująco:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Świadczenia krótkoterminowe z pominięciem składek na ubezpieczenia społeczne płatnych przez pracodawcę ⁽¹⁾	9.905	10.488
Świadczenia po okresie zatrudnienia i inne świadczenia	1.756	3.438
Koszty rozwiązania stosunku pracy	1.470	4.591
Razem	13.131	18.517

⁽¹⁾ Wynagrodzenia brutto, odszkodowania, premie i świadczenia niepieniężne, podział zysku, premie motywacyjne

Wynagrodzenia i nagrody, odprawy i odszkodowania, w tym z tytułu zakazu konkurencji (w pieniądzu, w naturze lub w formie innych korzyści) wypłacone przez Telekomunikację Polską S.A. na rzecz Członków Zarządu i Rady Nadzorczej TP S.A. w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku zostały zaprezentowane poniżej:

Zarząd

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Maciej Witucki	2.945	2.148
Jacek Kałaur	1.910	1.754
Roland Dubois	1.360	n/a
Richard Shearer	1.570	n/a
Piotr Muszyński	298	n/a
Ireneusz Piecuch	357	n/a
Benoît Mérel ⁽¹⁾	1.332	1.915
Pierre Hamon ⁽¹⁾	1.674	2.339
Iwona Kossmann ⁽¹⁾	1.685	726
Konrad Kobylecki ⁽¹⁾	n/a	1.275
Jean-Marc Vignolles ⁽¹⁾	n/a	–
Marek Józefiak ^{(1), (2)}	n/a	6.444
Alain Carlotti ^{(1), (2)}	n/a	1.916
Razem	13.131	18.517

⁽¹⁾ Osoby nie będące Członkami Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2008 roku, ale pełniące te funkcje w poprzednich okresach.

⁽²⁾ Kwoty wypłacone w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007 roku zawierają 5.340 tysięcy złotych oraz 879 tysięcy złotych naliczone w 2006 roku i należne odpowiednio Markowi Józefiakowi i Alain Carlotti.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

33. Transakcje ze stronami powiązanymi (ciąg dalszy)

33.1. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej (ciąg dalszy)

Dodatkowo oprócz kwot zaprezentowanych powyżej, w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku oszacowane koszty płatności w formie akcji w związku z programami motywacyjnymi TP S.A. i France Telecom S.A. dotyczące Zarządu Spółki wynosiły 1,3 miliona złotych. W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007 roku oszacowane koszty płatności w formie akcji w związku z programem motywacyjnym TP S.A. dotyczące Zarządu Spółki wynosiły 0,3 miliona złotych. W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007 roku nie rozpoznano żadnych kosztów z tytułu programu motywacyjnego France Telecom S.A., ponieważ program ten został wprowadzony w pierwszym kwartale 2008 roku. W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku wysokość naliczonych kosztów z tytułu premii dla Zarządu Spółki wyniosła odpowiednio 1,3 miliona złotych oraz 0,9 miliona złotych.

Rada Nadzorcza

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Prof. Andrzej Koźmiński	304	276
Andrew Seton ⁽¹⁾	n/a	167
Timothy Boatman	228	207
Prof. Jerzy Rajski	152	138
Dr Wiesław Rozłucki	152	125
Olivier Barberot ⁽²⁾	–	–
Olivier Faure ⁽²⁾	–	n/a
Michel Monzani ^{(1), (2)}	–	–
Jacques Champeaux ^{(2), (3)}	64	–
Georges Penalver ⁽²⁾	–	–
Vivek Badrinath ⁽²⁾	–	–
Stephane Pallez ⁽²⁾	–	–
Antonio Anguita ⁽²⁾	–	–
Phillipe Andres ^{(1), (2)}	n/a	–
Ronald Freeman	228	26
Dr Mirosław Gronicki	152	21
Tadeusz Han ⁽¹⁾	n/a	61
Julien Billot ^{(1), (2)}	n/a	–
Razem	1.280	1.021

⁽¹⁾ Osoby nie będące Członkami Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 grudnia 2008 roku, ale pełniące te funkcje w poprzednich okresach.

⁽²⁾ Osoby nominowane do Rady Nadzorczej Spółki zatrudnione przez France Telecom nie pobierają wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej TP S.A.

⁽³⁾ W wyniku przejścia na emeryturę z France Telecom, Pan Jaques Champeaux otrzymał wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej w czwartym kwartale 2008 roku.

Wynagrodzenia i nagrody (w pieniądzu, w naturze lub w formie innych korzyści) wypłacone lub należne od spółek zależnych i stowarzyszonych na rzecz Członków Zarządu TP S.A. w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku były następujące: Maciej Witucki 2 tysiące złotych, Pierre Hamon 17 tysięcy złotych, Jean-Marc Vignolles 203 tysiące złotych, Alain Carlotti 16 tysięcy złotych.

Wynagrodzenia i nagrody (w pieniądzu, w naturze lub w formie innych korzyści) wypłacone lub należne od spółek zależnych i stowarzyszonych na rzecz Członków Zarządu TP S.A. w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007 roku były następujące: Maciej Witucki 2 tysiące złotych, Pierre Hamon 17 tysięcy złotych, Iwona Kossmann 355 tysięcy złotych, Jacek Kałaur 38 tysięcy złotych, Konrad Kobylecki 9 tysięcy złotych, Jean-Marc Vignolles 1.304 tysiące złotych, Alain Carlotti 12 tysięcy złotych.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku spółki zależne i stowarzyszone nie wypłaciły Członkom Zarządu TP S.A. żadnych odpraw i odszkodowań, w tym z tytułu zakazu konkurencji (w pieniądzu, w naturze lub w formie innych korzyści).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku spółki zależne i stowarzyszone nie wypłaciły Członkom Rady Nadzorczej TP S.A. żadnego wynagrodzenia, nagród, odpraw i odszkodowań, w tym z tytułu zakazu konkurencji (w pieniądzu, w naturze lub w formie innych korzyści).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku TP S.A. nie udzielała żadnych pożyczek Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku i 31 grudnia 2007 roku Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie posiadali zobowiązań wynikających z pożyczek udzielonych przez Spółkę.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku TP S.A. nie zawarła żadnych transakcji ze spółkami, w których osoby wchodzące w skład jej organów zarządzających posiadałyby znaczące udziały w kapitale.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku i 2007 roku, Spółka nie zawarła żadnych znaczących transakcji z Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej oraz ich małżonkami, krewnymi lub powinowatymi w linii prostej do drugiego stopnia lub związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli, bądź z innymi osobami, z którymi mają osobiste powiązania lub spółkami, w których osoby te są Członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej. Spółka nie udzieliła takim osobom żadnych pożyczek, zaliczek, gwarancji, ani nie zawarła żadnych umów, z których wynikałyby znaczące korzyści dla TP S.A. lub jej jednostek zależnych lub stowarzyszonych.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ciąg dalszy
za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

33. Transakcje ze stronami powiązanymi (ciąg dalszy)

33.2. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Na dzień 31 grudnia 2007 roku France Telecom był właścicielem 47,5% akcji Spółki i posiadał 48,58% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. W wyniku obniżenia wysokości kapitału zakładowego Spółki i wykupu akcji własnych w celu ich umorzenia (patrz Nota 30.3), procent posiadanych akcji i głosów wzrósł odpowiednio do 48,58% i 49,79% na dzień 31 grudnia 2008 roku. France Telecom ma prawo do powoływania większości Członków Rady Nadzorczej Telekomunikacji Polskiej. Rada Nadzorcza Spółki powołuje i odwołuje Członków Zarządu Spółki.

Transakcje z podmiotami powiązanymi były zawierane na normalnych warunkach rynkowych.

Przychody Grupy od podmiotów powiązanych obejmują przede wszystkim rozliczenia międzyoperatorskie, dzierżawę łączy, transmisję danych i usługi badań i rozwoju. Zakupy od Grupy France Telecom obejmują przede wszystkim koszty poniesione z tytułu rozliczeń międzyoperatorskich, dzierżawy łączy, usług informatycznych i konsultingowych oraz opłat licencyjnych za używanie znaku towarowego.

Koszty finansowe Grupy w transakcjach z jednostkami powiązanymi obejmują odsetki od pożyczki otrzymanej przez TP S.A. od France Telecom. Zobowiązania finansowe Grupy wobec jednostek powiązanych na dzień 31 grudnia 2007 obejmowały powyższą pożyczkę wraz z odsetkami (patrz także Nota 21.3).

(w milionach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2008	12 miesięcy do 31 grudnia 2007
Sprzedaż towarów i usług do:	176	153
– France Telecom (jednostka dominująca)	101	78
– France Telecom (grupa)	75	75
Zakupy towarów (włącznie ze środkami trwałymi i wartościami niematerialnymi) i usług od:	276	493
– France Telecom (jednostka dominująca)	108	256
– France Telecom (grupa)	168	237
Koszty finansowe:	11	39
– France Telecom (jednostka dominująca)	11	39
– France Telecom (grupa)	–	–
Wypłacone dywidendy:	997	931
– France Telecom (jednostka dominująca)	997	931
– France Telecom (grupa)	–	–

W kwietniu 2005 roku PTK-Centertel oraz Orange zawarły umowę licencyjną, na podstawie której PTK-Centertel uzyskał prawo do prowadzenia działalności pod marką Orange. Zawarta umowa licencyjna przewiduje, że opłata licencyjna z tytułu używania przez PTK-Centertel znaku towarowego Orange oraz dostępu do rozwiązań w zakresie roamingu i połączeń międzysieciowych, technologii, zaawansowanych telefonów komórkowych i usług konsultacyjnych wynosi 1,6% przychodów operacyjnych PTK-Centertel. Umowa została podpisana na 10 lat, z możliwością przedłużenia.

W dniu 24 lipca 2008 roku TP S.A., France Telecom SA oraz Orange Brand Services Limited (UK), zwana dalej „Orange”, podpisały umowę licencyjną, na mocy której TP S.A. nabyła prawa do używania marki (znaków towarowych) Orange do oznaczenia produktów i usług TV, ISP i B2B. Opłata licencyjna za korzystanie przez TP S.A. ze znaku towarowego Orange będzie wynosić 1,6% przychodów operacyjnych Spółki ze sprzedaży usług i produktów oznaczonych marką Orange. Umowa została podpisana na 10 lat, z możliwością przedłużenia.

W związku z podpisaniem wymienionych wyżej umów, zakupy towarów i usług od Grupy France Telecom zawierają opłaty licencyjne za używanie znaku towarowego w kwocie 134 miliony złotych za 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2008 roku (131 milionów złotych za 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2007 roku).

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Należności od:	85	42
– France Telecom (jednostka dominująca)	65	36
– France Telecom (grupa)	20	6
Zobowiązania wobec:	224	270
– France Telecom (jednostka dominująca)	103	187
– France Telecom (grupa)	121	83
Zobowiązania finansowe wobec:	–	1.003
– France Telecom (jednostka dominująca)	–	1.003
– France Telecom (grupa)	–	–

34. Istotne zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu bilansowym.

Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Telekomunikacji Polskiej S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ⁽¹⁾ grupy kapitałowej Telekomunikacja Polska („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Telekomunikacja Polska S.A. („Spółka”) z siedzibą w Warszawie, ul. Twarda 18, sporządzonego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku, obejmującego:

- skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2008 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 31 234 miliony złotych;
- skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujący zysk netto w wysokości 2 190 milionów złotych;
- skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujące zmniejszenie stanu kapitałów własnych o kwotę 543 miliony złotych;
- skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 993 miliony złotych; oraz
- zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

2. Za sporządzenie i rzetelną prezentację załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, jak również za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada kierownictwo Spółki. Odpowiedzialność ta obejmuje: zaprojektowanie, wdrożenie i zapewnienie działania kontroli wewnętrznej, odpowiedniej dla zapewnienia sporządzenia i rzetelnej prezentacji sprawozdania finansowego, które jest wolne od istotnych nieprawidłowości, wywołanych oszustwami lub błędem, wybór i wdrożenie odpowiednich zasad (polityki) rachunkowości oraz dokonywanie szacunków księgowych, uzasadnionych w danych okolicznościach.

3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących w Polsce postanowień:

- rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”);
- norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej, w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą weryfikacyjną – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Spółki, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

4. Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:

- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2008 roku;
- zostało sporządzone prawidłowo, to jest zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE; oraz
- jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.

5. Nie zgłaszając zastrzeżeń, zwracamy uwagę na następującą kwestię:

Jak szerzej opisano w nocie 32 dodatkowych not objaśniających do załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Grupa jest stroną postępowań sądowych oraz administracyjnych. W zakresie, w jakim było możliwe wiarygodne oszacowanie potencjalnych zobowiązań Grupa utworzyła rezerwy z tego tytułu, które stanowią najlepszy szacunek Grupy dotyczący kwot, których zapłata jest zdaniem Zarządu Spółki prawdopodobna. Kwota zobowiązań Grupy uzależniona jest od szeregu przyszłych zdarzeń, których ostateczny wynik nie może być określony. W rezultacie kwota rezerw może w przyszłości ulec zmianie.

6. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Spółki na temat działalności Grupy ⁽²⁾ w okresie od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają odpowiednie postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. nr 209, poz. 1744).

w imieniu

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
numer ewid. 130

Maciej Konopko
Biegły rewident Nr 11316/8113

Witold Czyż
Członek Zarządu
Biegły rewident Nr 90094/7969

Warszawa, dnia 25 lutego 2009 roku

⁽¹⁾ jak zaprezentowano na stronach 40-93

⁽²⁾ przekazany do Komisji Papierów Wartościowych i Giełd jako element skonsolidowanego raportu rocznego